

การวิเคราะห์ความเหมาะสมของนโยบายในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์
และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์

THE ANALYSIS OF LAWS AND PROSECUTIONS AGAINST COUNTERFEIT COINS
AND COMMEMORATIVES MEDALS

ชัยกร ปิ่นทุรฉัตรพร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

การวิเคราะห์ความเหมาะสมของนโยบายในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์
และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์

ชัยกร ปัตนุรธัมพร

ปริญญาานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE ANALYSIS OF LAWS AND PROSECUTIONS AGAINST COUNTERFEIT COINS
AND COMMEMORATIVES MEDALS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
(Public Administration)

Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

ปรินญาณินพนธ์
 เรื่อง
 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของนโยบายในการแก้ไขปัญหการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์
 และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์
 ของ
 ชัยกร บัณฑูรอำพร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
 ปรินญาณัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 (รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

 คณะกรรมการสอบปากเปล่าปรินญาณินพนธ์

<p>..... ที่ปรึกษาหลัก</p> <p>(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชญานันท์ นักพ็อน)</p>	<p>..... ประธาน</p> <p>(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์)</p> <p>..... กรรมการ</p> <p>(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิชญ์ อารีย์)</p>
---	--

ชื่อเรื่อง	การวิเคราะห์ความเหมาะสมของนโยบายในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลง เหรียญกษาปณ์ และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์
ผู้วิจัย	ชัยกร บัณฑุรอำพร
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีชญาณ์ นักพ่อน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกของประเทศไทยในปัจจุบันที่มี 4 ประเภทสถานการณ์ปัญหา ได้แก่ ลักษณะของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน ปัญหาการปลอมแปลงใหม่เพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่า ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่ตั้งทำจากโรงกษาปณ์ (Made to Order: MTO) และนำผลการศึกษาถึงทั้ง 4 สถานการณ์ปัญหาของเหรียญกษาปณ์ปลอมและนโยบายที่บังคับใช้อยู่ซึ่งเป็นผลการศึกษาที่ออกมาในรูปแบบข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการบังคับใช้กฎหมายและการนำนโยบายไปปฏิบัติงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาข้อมูลเอกสาร(Documentary Research) และการสัมภาษณ์นักวิชาการทางกษาปณ์วิทยา กลุ่มผู้ค้า และเจ้าหน้าที่รัฐผู้เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ นำมาวิเคราะห์ตามแนวคิดการวิเคราะห์นโยบายโดยเน้นสองด้านคือด้านเนื้อหา นโยบาย และด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติผลการศึกษารูปแบบปัญหาที่มีในวงการกษาปณ์วิทยา และนโยบายที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลง ตลอดจนการวิเคราะห์ความสอดคล้องของนโยบายต่อรูปแบบปัญหาได้สะท้อนรูปแบบข้อเสนอแนะเชิงนโยบายออกมาว่าควรมีพระราชบัญญัติสำหรับองค์การในการควบคุมของสะสมโดยเฉพาะ ลักษณะใกล้เคียงกับ พระราชบัญญัติทนายความ ที่มี สภาทนายความควบคุมกำกับดูแลวิชาชีพทนายความให้ดำรงอยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพทนายนักกษาปณ์วิทยาและพ่อค้าเหรียญกษาปณ์ก็ควรเป็นเช่นนั้นเช่นกัน

คำสำคัญ : การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์, กษาปณ์วิทยา, นักกษาปณ์วิทยา, การวิเคราะห์นโยบาย

Title	THE ANALYSIS OF LAWS AND PROSECUTIONS AGAINST COUNTERFEIT COINS AND COMMEMORATIVES MEDALS
Author	CHAIYAKORN PUNTURAUMPORN
Degree	MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Preechaya Nskfon

This thesis studies the current situation of numismatic counterfeiting of Thailand with 4 types of problem situations; Characteristics of Circulated Coinage, Collectible Counterfeiting Coin, Altered Counterfeiting Coin and Coins made ordered by the government Mint (Made to Order: MTO). The study of the four situations, the problem of counterfeit coins and the policies that are in force, are the results of the study in the form of policy recommendations to develop and promote law enforcement processes and policy implementation. This research is a qualitative study by studying document information, documentary research and interviews with numismatists, government mint officers, police officers and numismatic dealer stakeholders in the implementation of the policy. It was analyzed according to the policy analysis concept, focusing on two aspects: content, policy and the implementation of the policy. Results of the study of numismatic problem and policies adopted to tackle counterfeiting as well as analyzing the consistency of the policy to the problem model. The policy suggestion model has been reflected that there should be a statute specifically for the organization to control collectibles. Similar to The Lawyer Act which has the Lawyers Council regulating the lawyer's profession to maintain the law of lawyer ethics. So should the numismatist and numismatic dealer be.

Keyword : Coin counterfeiting, Numismatic, Numismatist, Policy analyst

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชญาณ์ นักพ่อน ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาที่ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นตรวจสอบ และแก้ไขร่างวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พ.ต.ท. ดร.เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานโดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาโนชญ์ อารีย์ เป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจน ดร.สมบัติพถมิพงศศักดิ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์สะดวกด้านอำนวยความสะดวก และประสานงาน เจ้าหน้าที่ที่ดำรงในการเก็บข้อมูล ในการทำวิทยานิพนธ์ และ หน่วยงานด้านภาษาปณิธิวิทยาทั้งสามองค์กร ไม่ว่าจะเป็น สมาคมเหรียญที่ระลึกแห่งประเทศไทย ที่มีอาจารย์สถาพร บุญเกตุ และคุณพถมิพงษ์ เฑิดเกียรติกุล และท่านอื่นๆที่ไม่ได้กล่าวถึง สมาคมเหรียญภาษาปณิธิและเงินพดด้วง นำโดย อาจารย์อรรถนพ แก้วปทุมทิพย์ และชมรมคนรักเหรียญ นำโดย คุณสมชาย ธรรมเวช ประธานชมรม และ กองภาษาปณิธิกรรมธนาภิรักษ์ โดย ผู้อำนวยการฝ่ายงานในกองภาษาปณิธิทั้งสองท่าน คุณชาตินันท์ จิวาลักษณ์ และคุณจำนงค์ พรหมจรรย์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ให้ผู้เขียนตลอดมาตลอดจนค้นคว้าหาข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณกำลังใจและการสนับสนุนทั้งแรงกายแรงใจจากคุณพ่อ คุณแม่ และอาม่า วิภา เกษมบุญชัย ผู้ลวงลับไปแล้ว ผู้เป็นแม่ของแม่ของข้าพเจ้า และ อาม่าจันทร์เพ็ญ คงประสงค์ศิริ ผู้เป็นแม่ของพ่อของข้าพเจ้า ขอขอบคุณ พระคุณพระอาจารย์ธวัชชัย ปัญญาวิโร อาจารย์เก่งกาจ รวมถึงสมาชิกวงบีเอ็นเคโฟร์ตี้เอ็ด น้องกระเต็น นางสาวเจนนิษฐ์ โอ่ประเสริฐ น้องสตางค์ นางสาวตริษา ปรีชาตั้งกิจและ สมาชิกวงซีจีเอ็มโฟร์ตี้เอ็ด น้องบ๊อง นางสาว พิณพนา แสงบุญ น้องณิชา ณิชารีย์ สังข์ทัต ณ อยุธยา ที่ได้ให้กำลังใจผู้วิจัยทั้งในไลฟ์ผ่านแอปพลิเคชันไอแอม และ ตอนงานจับมือ พลังบวกเหล่านี้ ทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จอย่างภาคภูมิใจ

ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขในการศึกษาซึ่งการประสบความสำเร็จในครั้งนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่มี นายปรัชญ์ ตริจาตุรันต์ และ ว่าที่ร้อยตรีประกายเกียรติ ฤกษ์อุไร ที่ช่วยเหลือและไม่ทิ้งกันไปไหน ขอขอบคุณ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนปริญญาตรีที่ยังไม่ทิ้งผู้วิจัยในยามท้อแท้ หดหู่หมดหวัง ขอขอบคุณกระต่ายตัวหนึ่ง ที่ห่างสรรพสินค้า สยามพารากร ในวันที่ทำให้ผมโดดแค้นในวงการภาษาปณิธิวิทยาในวันนี้ ผมมีวันนี้ได้เพราะกระต่าย ตัวนั้นนำพาผมมาพบกับ อาจารย์สถาพร บุญเกตุ และนั่นคือจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดหัวข้อวิจัยฉบับนี้ขึ้น ขอขอบพระคุณ อาจารย์สถาพร บุญเกตุ อย่างสูงและปฐมนียบุคคลทางภาษาปณิธิวิทยาทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจนเกิดเป็นงานวิจัยฉบับนี้อ่างลุล่วงด้วยดีและทำให้ผมได้ก้าวมาวันนี้

ขอขอบคุณ คุณ มัณฑนา กุลกร ที่ให้ผมเข้าไปฝึกงานหาประสบการณ์ที่แผนกบัญชีเจ้าหน้าที่ บมจ. ซีพีออลล์ ถึงแม้ผมจะทำงานได้ไม่ค่อยดีนักแต่ก็ถือเป็นประสบการณ์ที่ล้ำค่า

ขอขอบคุณตัวอ้อ คุณน้ำปีย์ราชย์ เกษมบุญชัย ผู้เป็นที่สาวของแม่ ที่คอยชี้แนะและช่วยเหลือ

ขอขอบคุณเพื่อนสมัยมัธยมและประถมทุกคน ขอขอบคุณ นายธีรวิสิฐ จันวรรณนที ที่คอยให้คำปรึกษาเรื่องการจัดการความสัมพันธ์ในชีวิตเรียน ขอขอบคุณนายกันต์ ตั้งขจรโกศล ที่ให้ยืมเงินไปปิดระยะเวลาที่ทุนไม่พอ และนั่นทำให้ผมสร้างรายได้จากการขายพระโดยเขาไม่คิดดอกเบี้ยตอนผมชำระคืนเลยแม้แต่ครั้งเดียว

ชัยกร ปันทุรอำมพร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ	છ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตงานวิจัย	5
1.3.1 ขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหา / ประเด็นในการศึกษา	5
1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร.....	6
1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา.....	6
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.5 นิยามศัพท์	7
เหรียญกษาปณ์.....	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	9
2.1 การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์.....	9
2.1.1 พัฒนาการของเหรียญกษาปณ์ในประเทศไทย	9
2.1.2 ลักษณะการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ของไทย	12
2.1.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ในประเทศไทย.....	18

2.2 แนวคิดทฤษฎีนโยบายสาธารณะ	26
2.2.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ	26
2.2.2 การกำหนดนโยบายสาธารณะ	27
2.2.3 รูปแบบของนโยบายสาธารณะ	31
2.2.4 แนวคิดการวิเคราะห์นโยบาย	33
2.3 งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	39
2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)	47
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	48
3.3 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	48
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ 4 ผลการศึกษา	50
4.1 ผลการศึกษาสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์	50
4.1.1 ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน	50
4.1.1.1 ลักษณะของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน	50
4.1.1.2 รูปแบบของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน	51
4.1.1.3 สถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนในปัจจุบัน	54
4.1.2 ปัญหาการปลอมแปลงใหม่เพื่อจำหน่ายเป็นสังกะสม	56
4.1.2.1 ลักษณะของการปลอมแปลงใหม่เพื่อจำหน่ายเป็นสังกะสม	56
4.1.2.2 รูปแบบของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสังกะสม	56

4.1.2.3 สถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็น สิ่งสะสมในปัจจุบัน	62
4.1.3 ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่า.....	63
4.1.3.1 ลักษณะของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่า..	63
4.1.3.2 รูปแบบของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เพื่อเพิ่มมูลค่า.....	63
4.1.3.3 สถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่าใน ปัจจุบัน	66
4.1.4 ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์ (Made to Order: MTO)	66
4.1.3.1 ลักษณะของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์.....	66
4.1.3.2 รูปแบบของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรง กษาปณ์.....	67
4.1.3.3 สถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรง กษาปณ์ในปัจจุบัน.....	69
4.1.5 สรุปสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในปัจจุบัน.....	69
4.2 ผลการศึกษา นโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และ เหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์.....	72
4.2.1 นโยบายและมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน....	72
4.2.1.1 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ.....	72
4.2.1.2 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ.....	79
4.2.2 นโยบายและมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม	79
4.2.2.1 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ.....	79
4.2.2.2 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ.....	86

4.2.3 นโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่า.....	88
4.2.3.1 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ.....	88
4.2.3.2 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ.....	90
4.2.4 นโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์ (Made to Order: MTO)	91
4.2.4.1 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ.....	91
4.2.4.2 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ.....	96
4.2.5 สรุปนโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในปัจจุบัน.....	97
4.3 ผลการศึกษาความเหมาะสมของนโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์	99
4.3.1 ความเหมาะสมของนโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ	99
4.3.1.1 มาตรการทางกฎหมาย	99
4.3.1.1.1 การวิเคราะห์เนื้อหาของนโยบายประเภทมาตรการทางกฎหมาย....	99
4.3.1.1.2 การวิเคราะห์การนำนโยบายประเภทมาตรการทางกฎหมายไปปฏิบัติ ...	103
4.3.1.2 มาตรการทางการบริหาร	108
4.3.1.2.1 การวิเคราะห์เนื้อหาของนโยบายประเภทมาตรการทางการบริหาร	108
4.3.1.2.2 การวิเคราะห์การนำนโยบายมาตรการทางการบริหารด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ	109
4.3.2. ความเหมาะสมของนโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ	110
4.3.2.1 การวิเคราะห์เนื้อหาของนโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ.....	110
4.3.2.2 การวิเคราะห์การนำนโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ	112

4.3.3 สรุปความเหมาะสมของนโยบายต่อปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และ เหรียญที่ระลึกในปัจจุบัน.....	113
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	116
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	116
5.2 อภิปรายผล	119
(1) นโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ.....	119
(2) นโยบายที่กำกับควบคุมตนเองของกลุ่มผลประโยชน์ทางกษาปณ์วิทยา.....	120
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	122
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	122
5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ.....	122
5.3.3 ข้อเสนอสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป.....	123
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ที่ให้สัมภาษณ์.....	128
ภาคผนวก ตารางการประเมินสภาพเหรียญ	131
ประวัติผู้เขียน.....	135

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สรุปประเภทของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ของไทย	18
ตาราง 2 กฎหมายตราสามดวง (2) 1910 พระไอยการลักษณะโจร พดด้วงปลอม	20
ตาราง 3 กฎหมายตราสามดวง (2) 1910 พระไอยการลักษณะโจร พดด้วงปลอม พรก.ใหม่ 2327 21	
ตาราง 4 กฎหมายล้าเนาความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา	22
ตาราง 5 ลักษณะอาญา รศ127 ความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา	23
ตาราง 6 สรุปประเด็นการวิเคราะห์นโยบาย	37
ตาราง 7 มูลค่าเหรียญกษาปณ์ที่ผลิตออกใช้และเหรียญกษาปณ์ที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ (Value of Coins in circulation) ณ สิ้นเดือน 30 พฤศจิกายน 2561	55
ตาราง 8 สรุปสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์	71
ตาราง 9 มาตรการทางกฎหมายที่แก้ไขปัญหการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน	74
ตาราง 10 รายละเอียดประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับ ทรัพย์สิน หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกงที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหการปลอมแปลงเหรียญ กษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม	80
ตาราง 11 รายละเอียดพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวข้องกับการแก้ไข ปัญหการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม	83
ตาราง 12 รายละเอียดประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หมวด 1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา 112 เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหการปลอมแปลง เหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม	84
ตาราง 13 รายละเอียดประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยการฉ้อโกงเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหการ ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่า	89
ตาราง 14 รายละเอียดพระราชบัญญัติเงินตรา 2501 ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหการปลอม แปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์	92

ตาราง 15 สรุปนโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ ระลึกในปัจจุบัน	97
ตาราง 16 รูปผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของนโยบายแก้ไขการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ และเหรียญที่ระลึกในปัจจุบัน	114

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 เบี้ยดอกบัว (พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ให้จัดสร้างเหรียญ กษาปณ์ แต่รูปแบบของเหรียญไม่เป็นที่ทรงโปรด) ในรูปเป็นแบบที่หายากที่สุดพบเพียงเหรียญ เดียวในโลกเป็นภาษามลายู ปกติ จะเป็น อักษรภาษาไทยเขียนว่า เมืองไท	10
ภาพประกอบ 2 เหรียญนกแมงซิโก ราคา 8 เรียบ ตอกตรามงกุฎ พระแสงจักร ใช้ในระยะเวลา สั้น ๆ 3 อัน 5 บาท โดยนำเหรียญไปเผาไฟแล้วนำมาตอกตรา.....	11
ภาพประกอบ 3 เหรียญกษาปณ์ไทยชุดแรกที่ตีขึ้นในประเทศไทยจากเครื่องจักรที่ได้รับมาจาก สมเด็จพระนางเจ้าวิคตอเรียแห่งจักรวรรดิอังกฤษ เรียกว่า เหรียญบรรณาการ	11
ภาพประกอบ 4 เหรียญกษาปณ์ชนิดราคา 10 บาท ปี พ.ศ.2539.....	17
ภาพประกอบ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย	46
ภาพประกอบ 6 เหรียญกษาปณ์ผลิตโดยการหล่อจากแม่พิมพ์	51
ภาพประกอบ 7 เหรียญกษาปณ์หมุนเวียน 10 บาท ปลอม (ซ้าย) แกะด้วยเครื่องจักร (ขวา) แกะ สด	52
ภาพประกอบ 8 เหรียญ 5 บาท 9 เหลี่ยม ที่ผลิตในปี พ.ศ. 2515 (ปลอมด้วยเครื่องจักร)	52
ภาพประกอบ 9 : ภาพซ้าย ตราพดด้วงของปลอมที่ถูกอุปโลกน์ว่าเป็นตราพดด้วงในสมัยสมเด็จพระ พระนารายณ์มหาราช (ซ้าย) ก.ศ.ร. กุหลาบ: สยามประเภท; ๑:๖ : ๓๖๔-๓๖๘; พ.ศ. ๒๔๔๑ ภาพขวา ตราพดด้วงที่ใช้จริงในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จากบันทึกของ เดอ ลาลู แบร์ (ขวา)Simon de la Loubère(1691), Du Royaume de Siam, 1691 PP.220-221	57
ภาพประกอบ 10 เหรียญบาทตราไอยราพตข้างสามเศียร ร.ศ.127 ของแท้.....	58
ภาพประกอบ 11 เหรียญบาทตราไอยราพตข้างสามเศียร ร.ศ.127 ของ ปลอม	59
ภาพประกอบ 12 เหรียญปราบฮ่อของแท้.....	60
ภาพประกอบ 13 เหรียญปราบฮ่อของปลอม	61
ภาพประกอบ 14 ภาพเปรียบเทียบรายละเอียด	64

ภาพประกอบ 15 10 อันดับเหรียญหายาก 65

ภาพประกอบ 16 แบบผิดพิมพ์ แบบผิดพิมพ์คือเหรียญที่มีการจงใจเปลี่ยนแม่ตราเพื่อให้เหรียญมี
ความไม่ปกติ..... 67

ภาพประกอบ 17 แบบผิดชนิดโลหะ..... 68

ภาพประกอบ 18 การประมาณการปริมาณของเหรียญปลอมที่พบในตลาด 71

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปรัชญาในยุคกรีกโบราณ อริสโตเติล นักปรัชญาชาวกรีก ได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์นั้นเป็นสัตว์สังคม มีสัญชาตญาณการอยู่ร่วมกัน การอยู่ร่วมกันทำให้มนุษย์ต้องมีกฎเกณฑ์ จึงกำหนดกฎหมายขึ้นมาเป็นกติกาที่ต้องยึดถือร่วมกันในสังคม เพื่อให้สังคมเกิดความเรียบร้อย จนมาถึงการศึกษานโยบายสาธารณะของโทมัส อาร์ดาย ศาสตราจารย์ด้าน จาก มหาวิทยาลัยแห่งรัฐฟลอริดา นิยามความหมายของนโยบายสาธารณะไว้สั้นๆว่า สิ่งที่รัฐหรือผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ (สมพร เฟื่องจันทร์, 2552, น.3-4) ซึ่งสิ่งที่รัฐเลือกที่จะกระทำในทุก ๆ สังคม เพื่อกำหนดระเบียบ จัดระเบียบสังคมพื้นฐาน คือ กฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับการให้คำนิยามความหมายของนโยบายสาธารณะของซาบาเทียร์และแมสมาเนียน ที่ยอมรับว่านโยบายสาธารณะคือกฎหมาย และกฎหมายคือนโยบายสาธารณะ (พิรินัย ไชยแสงสุขกุล, 2539, น.14-15) แสดงให้เห็นว่า มนุษย์มีการกำหนดนโยบายสาธารณะผ่านกฎเกณฑ์กฎหมายต่าง ๆ นับพันปี ก่อนมีทฤษฎีนโยบายสาธารณะ

กฎหมายบทหนึ่งที่บังคับใช้ในประเทศไทยตั้งแต่อดีต คือ กฎหมายควบคุมการปลอมแปลงเงินตราโดยมีกำหนดโทษเอาผิดผู้ปลอมแปลงเงินตราไว้อย่างชัดเจน ลักษณะอาญากฎหมายอาญาในส่วนปราบปรามผิดด้วงปลอม บังคับใช้แก่ผู้ทำเงินปลอม โดยระบุไว้ในกฎหมายตราสามดวง โดยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ได้มีการระบุลงในกฎหมายตราสามดวง ต่อมาได้มีการพัฒนากฎหมายดังกล่าวมาเป็น พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 รวมถึงการควบคุมการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ เนื่องจากปัญหาการปลอมแปลงมีการระบาดมาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่ประเทศไทยยังไม่มีการใช้เหรียญกษาปณ์ในรูปแบบเหรียญแบน แต่เดิมประเทศไทยใช้เงินพดด้วง เป็นวัตถุดิบกลางแลกเปลี่ยนค้าขาย ตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ได้มีพระราชดำริให้จัดสร้างเหรียญกษาปณ์ขึ้นครั้งแรก แต่มิได้จัดสร้างเหรียญกษาปณ์ดังกล่าว เนื่องจากรูปแบบของเหรียญไม่ทรงโปรดในรูปแบบจึงมิได้ออกใช้ (อรรณพ แก้วปทุมทิพย์, 2561, น.13) อย่างไรก็ตาม สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ประเทศไทยได้ทำสนธิสัญญาเบาว์ริงกับประเทศอังกฤษและชาติอื่นๆ ส่งผลให้ประเทศไทยในขณะนั้นต้องยกเลิกระบบการค้าแบบผูกขาดโดยพระคลังสินค้าเปลี่ยนแปลงมาเป็นการทำการค้าโดยเสรีอีกทั้ง ระบบเงินตรามีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน เนื่องจากเงินพดด้วงสามารถปลอมแปลงได้ง่ายและไม่เป็นมาตรฐานตาม

แบบตะวันตก ดังนั้น พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ได้พระราชดำริให้จัดสร้างเหรียญกษาปณ์ขึ้นครั้งแรก และมีการใช้เหรียญกษาปณ์นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

เมื่อเงินตราเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพมากเพียงใด ความต้องการของผู้ที่ต้องการเงินตรามากขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้ เหรียญกษาปณ์มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงรูปแบบหลายครั้ง แต่ยังคงพบปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ด้วยเช่นกัน โดยปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์นั้น มีมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่ประเทศไทยยังคงใช้เงินพดด้วง รูปแบบการปลอมแปลงเรียกว่า การทำเงินพราง หรือ เงินแดง กล่าวคือ การปลอมแปลงเงินพดด้วงจากการนำเอาโลหะทองแดงมาชุบเงิน เมื่อมีการปลอมแปลงย่อมมีบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิด มีบทลงโทษตั้งแต่ ตัดมือ ตัดนิ้ว และเชียนผู้กระทำผิด (การปลอมเสียด่าให้ทำการปลอมเงินได้อีก หรือ บางที่ถ้ามีพระเมตตาอาจลดอาญาเหลือเพียงเชียนและจองจำและให้ช่วยงานช่างเงินหลวงต่อ) (ตุย, 2515, น.1-3) ซึ่งได้ระบุไว้ใน กฎหมายตราสามดวงอย่างชัดเจน

ทั้งนี้ พบว่าแนวทางการกำหนดนโยบายสาธารณะในประเด็นเกี่ยวกับการควบคุมการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ของประเทศไทย ถูกควบคุมผ่านหลวง คือเป็นแบบชนชั้นนำ (Elite) โดยควบคุมจากส่วนกลาง จากกฎหมายตราสามดวง จนกระทั่งราชสำนักผู้มีอำนาจกำหนดนโยบายต้องปรับตัว แต่เดิมไทยมีการใช้ระบบพระคลังสินค้าในการทำหน้าที่ดูแลเรื่องการค้าขายกับชาติตะวันตก โดยเก็บภาษีจากความกว้างของปากเรือ เรียกว่า “ภาษีปากเรือ” ซึ่งถือเป็นการดำเนินการค้าแบบพาณิชย์นิยม

การขยายตัวของจักรวรรดิอังกฤษ สนธิสัญญาทางการค้ากับตะวันตกจากฉบับเดิม คือ สนธิสัญญาเบอร์นี (Burney Treaty) ที่กำหนดเก็บภาษีจากภาษีปากเรือและดำเนินนโยบายด้วยระบบพระคลังสินค้า โดยพระคลังสินค้า เป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดที่เกี่ยวกับการค้าขาย ทำหน้าที่ควบคุมสินค้าขาเข้าและขาออก ตลอดจนการเลือกซื้อสินค้าที่ทางราชการต้องการ หรือ สินค้าผูกขาด (สินค้าที่ทางราชการต้องการและคิดว่ามีอันตราย หากพ่อค้าจะทำการซื้อขายกันโดยตรง) ได้แก่ อาวุธ กระสุนปืน และควบคุมกำหนดสินค้าต้องห้าม (สินค้าที่หายากและมีราคาแพง ราษฎรต้องนำมาขายให้แก่ทางราชการ) ได้แก่ งาช้าง ริงนก ผาง กฤษณา พระคลังสินค้าเป็นหน่วยงานการค้าแบบผูกขาด จึงได้ผลกำไรมาก ซึ่งเป็นการค้าแบบพาณิชย์นิยม อย่างไรก็ตาม การทำสนธิสัญญาฉบับดังกล่าวกลับสร้างความไม่พอใจอย่างมากให้แก่ ประเทศอาณานิคมอย่างประเทศอังกฤษ เพราะไม่สามารถยกเลิกระบบพระคลังสินค้าซึ่งเป็นระบบผูกขาดได้ ทำให้อังกฤษพยายามดำเนินการแก้ไขสนธิสัญญาฉบับนี้อีกหลายครั้ง โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการจัดเก็บภาษี

ในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 สยามตระหนักถึงภัยคุกคามที่กำลังถาโถมเข้ามา เมื่อประเทศจีนภายใต้การปกครองของราชวงศ์ชิงต้องเผชิญกับภาวะสงครามฝิ่นกับอังกฤษ และพ่ายแพ้ในที่สุดจนต้องยอมลงนามใน “สนธิสัญญาอนุานกิง” ทำให้เสียอิทธิพลในเกาะฮ่องกงให้แก่อังกฤษ และยังคงต้องเปิดตลาดเสรี ให้ตะวันตกค้าขาย สิ่งที่เกิดขึ้นกับจีนนั้นทำให้สยามได้รับบทเรียนที่สำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากจีนพยายามกีดกันการค้าขายและไม่ยอมเปิดประเทศติดต่อสัมพันธ์กับชาวตะวันตก จนนำมาสู่การเกิดสงครามและความพ่ายแพ้ของจีน นอกจากจีนแล้ว ราชสำนักอังวะ หรือ พม่าก็เป็นอีกหนึ่งบทเรียนอันสำคัญของสยามเช่นกัน ด้วยเหตุนี้สยามจึงมีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระเบียบโลกในช่วงเวลาดังกล่าว รัชกาลที่ 4 จึงทรงเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องแก้ไขสนธิสัญญาทางการค้าที่ตะวันตกเสียเปรียบให้กลายเป็นตลาดเสรี ทรงเล็งเห็นว่าควรแก้ไขสนธิสัญญาทางการค้าและยอมเสียเปรียบทางการค้าเพื่อแลกกับอิทธิพลของชาติ ดีกว่าที่จะใช้สนธิสัญญาทางการค้าแบบเดิมที่สร้างความไม่พอใจให้แก่ ชาวตะวันตกจนเป็นชนวนเหตุให้เสียอิทธิพลได้ จึงมีการทำสนธิสัญญาฉบับใหม่ที่เรียกว่า “สนธิสัญญาเบาว์ริง (Bowring Treaty)” โดยมีตัวแทนจากจักรวรรดิอังกฤษ คือ เซอร์ จอห์น เบาว์ริง Sir John Bowring, (1792-1872) ผู้เป็นตัวแทนจักรวรรดิอังกฤษในการบังคับให้ ในสนธิสัญญามีการระบุดัตราภาษีใหม่ เปลี่ยนแปลงการเก็บค่าธรรมเนียมปากเรือมาเป็น “ภาษีร้อยละสาม” ทูตอังกฤษเดินทางเข้ามายังกรุงรัตนโกสินทร์ ในปี พ.ศ. 2368 เพื่อเจรจาปัญหาทางการเมืองและการค้า ในด้านการค้า รัฐบาลอังกฤษประสงค์ขอเปิดสัมพันธไมตรีทางการค้ากับสยาม และขอความสะดวกในการค้าได้โดยเสรี การเจรจาได้เป็นผลสำเร็จ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2369 และมีการลงนามในสนธิสัญญากัน การเกิดการค้าเสรีทำให้ไทยเปลี่ยนจากการใช้เงินพดด้วงมาใช้เหรียญกษาปณ์ และในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ยกเลิกกฎหมายตราสามดวง และพัฒนาการศาลให้ทันสมัยยิ่งขึ้น เนื่องจากไทยเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขตให้กับชาติตะวันตก จึงปรับปรุงการศาลรวบรวมกฎหมายที่กระจัดกระจาย ไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ส่วนที่ 5 ว่าด้วยความผิดที่กระทำให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลและทรัพย์สิน หมวดที่ 5 ความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา และปัจจุบันเปลี่ยนมาใช้ พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501 เพื่อควบคุมการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ โดยมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากชนชั้นนำมาเป็นแบบสถาบันที่ปกครองแบบถ่วงดุลย์อำนาจโดยผู้กระทำผิดจะต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมผ่านฝ่ายตุลาการที่แยกออกมาจากนิติบัญญัติ และบริหาร ส่วนชนชั้นนำผู้มีอำนาจกำหนดนโยบายในอดีตถูกจำกัดพระราชอำนาจลงภายใต้รัฐธรรมนูญตั้งแต่การอภิวัฒน์สยาม พ.ศ. 2475

ทั้งนี้ ในปัจจุบัน ยังพบเห็นสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึก เพียงแต่ปัญหาการแพร่ระบาดของเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกมีการเปลี่ยนแปลงจากเพื่อใช้เป็นเงินตราในระบบหมุนเวียน เปลี่ยนมาเป็นเพื่อการพาณิชย์และการจำหน่ายเป็นของสะสม เนื่องด้วยเหรียญกษาปณ์ยุคเก่ามีมูลค่าที่สูงและคุ่มค่าแก่การปลอมแปลงเพื่อจำหน่ายให้ผู้เก็บสะสม ทั้งนี้ การปลอมแปลงเหรียญสร้างผลกระทบต่อวงการผู้สะสมเหรียญกษาปณ์อย่างมาก โดยแสดงจากราคาการประมูลเหรียญของตลาดงานประมูลที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย บริษัท เอื้อเสรีคอลเลคตติ้ง จำกัด มีมูลค่าสูงถึง 34,826,454.15 บาท จากค่าเฉลี่ย 5 ปี ที่การประมูลนับตั้งแต่มีการประมูลครั้งแรกตั้งแต่ปี 2546-2559 แต่การประมูลเหรียญที่มีมูลค่าสูงที่สุด เกิดขึ้นหลังการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มูลค่าการประมูลสูงถึง 69,996,933.33 บาท (รายงานราคาประมูลเอื้อเสรี ,2559) ทั้งนี้ อนุমানจากมูลค่าการค้าของตลาดเอื้อเสรี ที่มีขนาดประมาณ 10% ของวงการเหรียญจากการประมาณการของ (วิฑูรย์ เอื้อติวงศ์, 2563) ทำให้เชื่อได้ว่ามูลค่าวงการเหรียญสะสมของประเทศไทยอาจสูงถึง 3,000 ล้านบาท

จากปัญหาที่กล่าวข้างต้น พบว่า ทางภาครัฐพยายามแก้ปัญหาการปลอมแปลงเงินตรา โดยการออกกฎหมายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหา อย่างเช่น พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 โดยส่วนใหญ่จะเป็นการกำหนดนโยบายในรูปแบบกฎหมายมาแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นจนถึงปัจจุบัน โดยกฎหมายที่คุ้มครองและป้องกันการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ คือ พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 โดยแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด ในปี พ.ศ. 2558 แต่ไม่ครอบคลุมถึงเหรียญกษาปณ์ที่ประกาศการเพิกถอนการใช้งานในราชกิจจานุเบกษาแล้ว อีกทั้ง การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนในยุคปัจจุบันเพื่อใช้เป็นเงินตรา ไม่คุ้มค่าเท่าการปลอมแปลงธนบัตร ซึ่งมีมูลค่าที่สูงกว่าและต้นทุนถูกกว่า อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติเงินตรา ไม่คุ้มครองครอบคลุมถึงเหรียญที่ระลึก ภาครัฐจึงไม่สามารถนำกฎหมายดังกล่าว มาใช้ปราบปรามผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีกฎหมายเฉพาะที่สามารถคุ้มครองครอบคลุมเหรียญที่ถูกเพิกถอนการใช้งานและเหรียญที่ระลึก การแก้ปัญหาดังกล่าว จึงมีเพียงต้องฟ้องร้องเอาผิดต่อศาล ฐานความผิดว่าด้วยการฉ้อโกง และต้องพิสูจน์ต่อศาลให้ได้ว่าเหรียญนั้นเป็นเหรียญปลอม ซึ่งยากแก่การพิสูจน์และไม่สามารถเอาผิดผู้ปลอมแปลงได้อย่างจริงจัง เนื่องจากเป็นสิ่งที่ทรงคุณค่าแก่การอนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นมรดกต่อไป และเป็นสิ่งที่สามารถบ่งบอกได้ถึงการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทยผ่านรูปแบบลวดลายบนเหรียญกษาปณ์ วัตถุโลหะที่ใช้ทำเหรียญ อันเป็นหลักฐานชั้นต้นที่ชี้ให้เห็นถึงบริบท

สถานการณ์ยุคนี้ได้ออย่างดี แต่ปัญหาของในการอนุรักษ์เหรียญกษาปณ์ คือ การปลอมแปลงเหรียญในเชิงพาณิชย์ โดยการอุปโลกน์ การแต่งเรื่องเล่า รวมทั้ง วัตถุโลหะผิดเพี้ยนไปจากเหรียญกษาปณ์ที่เป็นของจริง ปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้เกิดความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์เหรียญกษาปณ์คลาดเคลื่อน

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกของประเทศไทยในปัจจุบันว่ามีลักษณะอย่างไร หลังการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เหรียญรัชกาลที่ 9 มีความต้องการของผู้เก็บสะสมที่สูง และราคาเพิ่มสูงขึ้นหลายเท่าตัว ส่งผลให้การปลอมแปลงเหรียญดังกล่าวระบาดอย่างหนัก เป็นที่น่าจับตาและเฝ้าระวังอย่างมาก และมาศึกษาว่าปัญหานี้ได้รับการแก้ไขมากน้อยเพียงใด และ ยังมุ่งศึกษาว่าในปัจจุบันมีแนวโน้มนโยบายแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์อย่างไร รวมทั้งนโยบายและกฎหมายมาตรการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ดังกล่าว นั้น มีความเหมาะสมและสอดคล้องหรือไม่ต่อสถานการณ์ในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร เพื่อให้ผลการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เป็นประโยชน์แก่แวดวงกษาปณ์วิทยาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 ศึกษาสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ของประเทศไทย

1.2.2 ศึกษา นโยบายและมาตรการในการของรัฐในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์

1.2.3 ศึกษาความเหมาะสมสอดคล้องของนโยบายและมาตรการต่อสถานการณ์ปัญหาที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

1.3 ขอบเขตงานวิจัย

ขอบเขตงานวิจัยชิ้นนี้ผู้ศึกษาได้แบ่งขอบเขตงานวิจัยออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1.3.1 ขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหา / ประเด็นในการศึกษา

งานวิจัยชิ้นนี้มีประเด็นในการศึกษา 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

(1) สถานการณ์ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ ใน 4 ลักษณะ ได้แก่

(1.1) การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน

(1.2) การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม

(1.3) การดัดแปลงเหรียญเพื่อเพิ่มมูลค่า

(1.4) เหรียญสั่งทำจากโรงกษาปณ์ (Made To Order : MTO)

(2) นโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ โดยพิจารณาจากนโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ ทั้งมาตรการทางกฎหมายและมาตรการทางการบริหาร และนโยบายที่กำกับโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ

(3) ความเหมาะสมของนโยบายในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ประกอบด้วยกลุ่ม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stake holder) ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ความเห็นต่อความเหมาะสมของกฎหมายในการเอาผิดผู้ต่อผู้ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ได้ ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ
- 2) กลุ่มผู้ค้าเหรียญกษาปณ์
- 3) กลุ่มผู้แทนสมาคมทางกษาปณ์วิทยาและนักสะสมเหรียญ

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา

ขอบเขตด้านเวลาในการศึกษาในช่วงเวลาการบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในพระราชบัญญัติเงินตราฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2501 รวมถึงตัวกฎหมายที่แก้ไขใหม่เพิ่มเติมด้วยในปัจจุบันล่าสุดปี พ.ศ. 2558 โดยเน้นสมัยรัชกาลที่ 9 เป็นหลัก นับช่วงรัชกาลจาก พ.ศ. 2515 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งสมัยรัชกาลที่ 9 เป็นสมัยเปลี่ยนผ่านสู่การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์อย่างแท้จริง และมีการก่อตั้งสมาคมเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทยขึ้นครั้งแรกในปีดังกล่าว เป็นสมาคมกษาปณ์วิทยาสมาคมแรกที่เป็นกลุ่มผลประโยชน์เกี่ยวกับเหรียญกษาปณ์ของประเทศไทย เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสมาชิก อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์เหรียญกษาปณ์ไทย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการงานวิจัยนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงหรือนำไปปรับปรุงในสิ่งที่เป็นประโยชน์ในอนาคตเพื่อเป็นให้ประโยชน์แก่การอนุรักษ์เหรียญไทยทั้งเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกไทยเป็นไปได้อย่างมีความเรียบร้อย

1.5 นิยามศัพท์

เหรียญกษาปณ์ หมายถึง เงินตราที่ทำด้วยโลหะซึ่งมีค่าในตัวเอง จึงไม่จำเป็นต้องมีเงินทุนสำรองเงินตราเหมือนกับธนบัตรสามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย เหรียญกษาปณ์นั้น มีด้วยกัน 2 ประเภท คือ เหรียญกษาปณ์หมุนเวียน และ เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียน หมายถึง เหรียญกษาปณ์ที่ผลิตออกใช้หมุนเวียนตามปีงบประมาณแต่ละปีไม่ได้ผลิตเป็นวาระพิเศษแต่อย่างใด

เหรียญกษาปณ์เพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม หมายถึง การปลอมเหรียญที่ระลึกหรือปลอมเหรียญที่ถูกยกเลิกการใช้งานแล้วซึ่งไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกฎหมายจึงไม่เข้าข่ายที่กฎหมายเงินตราจะคุ้มครอง

เหรียญดัดแปลงเพื่อเพิ่มมูลค่า หมายถึง การดัดแปลงเหรียญให้ผิดแปลกไปจากเดิมเพื่อเพิ่มมูลค่าโดยทำจากเหรียญแท้ๆ มีต้นทุนถูกกว่าแถมแถมบยลกว่าอีกด้วย

เหรียญสั่งทำจากโรงกษาปณ์ MTO (made to order) หมายถึง การปลอมแปลงนี้ไม่อาจเรียกว่าของปลอมเพราะผลิตจากแม่ตราแท้ๆ จากโรงกษาปณ์และใช้เครื่องจักรในโรงกษาปณ์ทำเพียงแต่ผิดรูปแบบชนิดโลหะชนิดพิมพ์ จึงถือว่าผิดพระราชบัญญัติเงินตรา

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก หมายถึง เหรียญกษาปณ์ที่ผลิตในวาระสำคัญเพื่อเป็นที่ระลึก มีราคาหน้าเหรียญและใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายเหมือนเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน

เหรียญที่ระลึก หมายถึง เหรียญที่ออกในวาระพระราชพิธีสำคัญต่างๆซึ่งจะไม่มีราคาหน้าเหรียญและไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ หมายถึง การทำเลียนแบบเหรียญกษาปณ์หรือเหรียญที่ระลึกให้เข้าใจว่าเป็นของแท้หรือการดัดแปลงให้เข้าใจว่าเป็นรุ่นที่หายาก

การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เชิงพาณิชย์ หมายถึง การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ ในอดีตปลอมแปลงเพื่อใช้หมุนเวียนในท้องตลาดแต่ปัจจุบันนี้ ตลาดการสะสมเหรียญได้ขยายตัวขึ้นจึงมีการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เพื่อจำหน่ายเชิงพาณิชย์

มาตรการทางกฎหมาย หมายถึง การบังคับใช้กฎหมายซึ่งมีสภาพบังคับมีบทลงโทษและมีการเอาผิด หรืออาจไม่กำหนดโทษไว้ แต่กำหนดไว้ว่าใครจะต้องทำอะไร อาจจะมีบัญญัติไว้เพื่อเป็นการส่งเสริมหรืออำนวยความสะดวกหรือควบคุมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกฎหมายนั้น ๆ

มาตรการทางการบริหาร การกำกับดูแลตนเองในหน่วยงานราชการด้วยแผนนโยบายอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กฎหมายมุ่งเน้นการกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลและกลุ่ม

บุคคล จะก่อให้เกิดผลเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ และจะมีลักษณะจำกัดการใช้ประโยชน์ของประชาชนบางกลุ่ม

นโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช้รัฐ คล้ายกับนโยบายมุ่งเน้นการควบคุมกำกับโดยรัฐ แต่ที่ต่างกันคือนโยบายมุ่งเน้นการควบคุมกำกับตนเองจะมี ลักษณะของการส่งเสริมการปกป้องผลประโยชน์ และความรับผิดชอบของกลุ่มตน

ความเหมาะสมนโยบาย วัดจากความสอดคล้องระหว่างสถานการณ์ปัญหา กับลักษณะนโยบายที่บังคับใช้รวมถึงผลการนำไปปฏิบัติว่าสามารถควบคุมสถานการณ์ได้มากน้อยเพียงใด

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา “แนวทางการป้องกันการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์” ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์

2.1.1 พัฒนาการของเหรียญกษาปณ์ในประเทศไทย

2.1.2 ลักษณะการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ของไทย

2.1.3 ลักษณะการลงโทษการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ของไทย

2.2 แนวคิดทฤษฎีนโยบายสาธารณะ

2.2.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

2.2.2 การกำหนดนโยบายสาธารณะ

2.2.3 รูปแบบของนโยบายสาธารณะ

2.2.4 ลักษณะการวิเคราะห์นโยบาย

2.3 งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์

2.1.1 พัฒนาการของเหรียญกษาปณ์ในประเทศไทย

เหรียญกษาปณ์ของประเทศไทยมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน หากย้อนไปตั้งแต่สมัยรัฐจารีตในแถบดินแดนสุวรรณภูมิ (ประเทศไทย) มีการใช้เงินตราเป็นวัตถุสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนค้าขายมาอย่างยาวนาน ดังจะเห็นได้จากการพบเหรียญเงินสมัยรัฐพุนัน (รัฐแรกของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่รุ่งเรืองอยู่ระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 1-6) และสมัยรัฐทวารวดี (ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 7) (เกรียงไกร หิรัญพันธุ์ทิพย์, 2561, น.5)

นับตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประเทศไทยใช้เงินพดด้วง เป็นวัตถุสื่อกลางแลกเปลี่ยนค้าขาย ในขณะนั้น เมืองประเทศราช หัวเมืองต่าง ๆ ของประเทศไทย มีการเงินใช้ในรูปแบบของตนเอง อาทิ อาณาจักรล้านช้าง เรียกว่า เงินฮ้อย เงินลาด ส่วนอาณาจักรล้านนาโบราณ เรียกว่า เงินทอก เงินเจียง ใช้เป็นวัตถุสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเช่นเดียวกัน (ก่อนที่อาณาจักรล้านนา จะเปลี่ยนแปลงสกุลเงินตราจากการนำเอาเหรียญเงินรูปปีของบริติชอินเดียนมาใช้แทนเงินทอก เงินเจียง) ในส่วนของประเทศไทย ได้นำเหรียญกษาปณ์ในลักษณะทรง

แบบมาใช้เป็นครั้งแรก โดยเริ่มจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ให้มีการจัดสร้างเหรียญษาปณ์ขึ้นแต่รูปแบบของเหรียญไม่เป็นที่ทรงโปรด เนื่องจากรูปแบบเหมือนกับเหรียญทองแดงที่มีใช้ในเกาะศรีลังกาในขณะนั้นตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณานิคมอังกฤษอย่างไรก็ตามสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เศรษฐกิจของโลกในขณะนั้นมีรูปแบบเป็นทุนนิยมเสรี โดยต้องติดต่อทำการค้าขายกับต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น (ตุ้ย, 2515) จากเดิมตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ระบบการค้าขายของประเทศขึ้นอยู่กับพระคลังสินค้าในการทำหน้าที่ดูแลการติดต่อค้าขายกับชาติตะวันตก โดยเก็บภาษีจากความกว้างของปากเรือ เรียกว่า “ภาษีปากเรือ” ซึ่งถือเป็นการดำเนินการค้าแบบพาณิชย์นิยม ซึ่งพอเข้าสู่สมัยรัชกาลที่ 4 ทำสนธิสัญญาเบาว์ริง ประเทศไทยจำเป็นต้องเปิดเสรีทางการค้าให้กับชาติตะวันตก (ภารดี มหาขันธ์, 2526) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนรูปแบบเงินตราและมีการใช้เหรียญแบบขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 4 ลักษณะของเหรียญษาปณ์เป็นเพียงการนำแผ่นโลหะมาตัดเป็นแผ่นกลม ๆ แล้วตอกตราพระแสงจักรกับตรามงกุฎที่ตีลงบนพดด้วง และนำเหรียญ นกแมกซีโกมาเผาไฟและตอกตราพดด้วงเท่านั้น แต่หลังจากนั้นเทคโนโลยีการผลิตเหรียญษาปณ์ของประเทศไทยได้รับการเอื้อเพื่อเครื่องจักรชุดแรกจากประเทศอังกฤษ ตีเหรียญเงินได้จำนวนหนึ่ง เรียกว่า เหรียญบรรณาการ และต่อมาได้จัดตั้งโรงษาปณ์แห่งแรกขึ้นผลิตเหรียญใช้จ่ายหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย

ภาพประกอบ 1 เบี้ยดอกบัว (พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ให้จัดสร้างเหรียญษาปณ์ แต่รูปแบบของเหรียญไม่เป็นที่ทรงโปรด) ในรูปเป็นแบบที่หายากที่สุดพบเพียงเหรียญเดียวในโลกเป็นภาษามลายู ปกติ จะเป็น อักษรภาษาไทยเขียนว่า เมืองไท

ที่มา : (บริษัทเอ็ลเสิร์คเคิลดิงจำกัด, 2018a อ้างถึงใน (<http://www.eurseree.com/>))

ภาพประกอบ 2 เหรียญนิกแมกซิกโก ราคา 8 เรียล ตอกตรามงกุฎ พระแสงจักร ใช้ในระยะเวลาสั้น ๆ 3 อัน 5 บาท โดยนำเหรียญไปเผาไฟแล้วนำมาตอกตรา

ที่มา : (บริษัทเอื้อเสรีคอคเคดตั้งจำกัด, 2018b อ้างถึงใน (<http://www.eurseree.com/>))

ภาพประกอบ 3 เหรียญกษาปณ์ไทยชุดแรกที่ตีขึ้นในประเทศไทยจากเครื่องจักรที่ได้รับมาจากสมเด็จพระนางเจ้าวิคตอเรียแห่งจักรวรรดิอังกฤษ เรียกว่า เหรียญบรรณาการ ในภาพเป็นเหรียญบรรณาการขนาดบาท

ที่มา : (Ronachai, 2012)

จากการทำและใช้เหรียญกษาปณ์ในแต่ละยุคสมัย เกิดการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ขึ้น ทั้งเพื่อสะสมและในเชิงพาณิชย์ ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายโดยการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์คือการการปลอมแปลงเหรียญที่มีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าโลหะต่อนั้นโดยในไทยอาจโกงโลหะเงินจากช่างทำเงินหรือทำในลักษณะเงินพรางเงินแดง ซึ่งมีปรากฏในจดหมายเหตุรายวันเรื่องความผิดการปลอมแปลงเงินตรา ในช่วงปลายรัชสมัยรัชกาลที่ 5 ยังมีการใช้เงินพดด้วงปนกับเหรียญกษาปณ์อยู่ ในยุคนี้อาจใช้หน่วยเงินแบบเก่าทำให้ยากแก่การคำนวณ ดังนั้น พระองค์จึงประกาศใช้หน่วยสตางค์และนำมาสู่การยกเลิกเงินพดด้วงที่ใช้ควบคู่เหรียญกษาปณ์กันไป ในการหมุนเวียนในการปลอมแปลงเหรียญเป็นอาชญากรรมที่มีทำมานานหลายพันปี โดยเหรียญปลอมในยุคนั้นที่ถูกค้นพบเป็นเหรียญที่ตั้งใจปลอมให้เข้าใจว่าเป็นเหรียญทองโดยนำปรอทมาทำให้ทองคำละลายและมีชั้นของทองคำอยู่บนแม่ตราปลอม จากนั้นก็ตีเหรียญด้วยเหรียญตัวเปล่าปลอมลงไปคล้าย ๆ การทำกะไหล่แบบโบราณของช่างทองไทยโดยจะนำทองคำมาผสมกับปรอทจะทำให้ทองคำอยู่กลายสภาพไปจากของแข็ง แล้วนำไปเคลือบบนผิวของโลหะที่จะกะไหล่ แล้วเอาหัวเป่าไฟ เป่าไล่สารปรอท เพื่อให้ทองคำไปติดกับผิวของโลหะ หรือการปลอมเหรียญแบบสอดไส้ทองแดงสอดไส้เงิน clad layer แบบเหรียญ 5 บาทไทย สังเกตที่ขอบจะเป็นทองแดง

2.1.2 ลักษณะการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ของไทย

เนื่องจากมนุษยชาติได้สืบทอดวิวัฒนาการในการซื้อขายแลกเปลี่ยนจากสมัยโบราณนับพันปี เริ่มจากการใช้ระบบแลกเปลี่ยนสินค้าหรือสิ่งของที่จำเป็นในการยังชีพระหว่างบุคคลหรือระหว่างชุมชนแบบต่างตอบแทนที่เรียกกันว่า Barter System จนในเวลาต่อมามนุษย์เริ่มคิดค้นวิธีการ ใหม่ที่จะก่อให้เกิดความสะดวก กล่องตัวและน่าเชื่อถือในการซื้อขายแลกเปลี่ยน โดยใช้สื่อกลางคือ "เงินตรา" เริ่มจากการเสาะแสวงหาวัตถุต่างๆ จากธรรมชาติ เช่น เปลือกหอย ซึ่งเรียกกันว่า "เบี้ย" จนถึงขั้นการนำโลหะต่าง ๆ มาผลิตเป็นเหรียญกษาปณ์เพื่อใช้แทนเงินแบบอื่น ๆ ที่ผ่านมาประเทศไทยก็มีประวัติศาสตร์เกี่ยวกับระบบเงินตราที่ใช้สอยในระบบเศรษฐกิจเช่นเดียวกับสากลประเทศ นั่นคือ เริ่มจากการใช้เปลือกหอย และวัตถุอื่น ๆ แล้วมีวิวัฒนาการมาจนถึงสมัยอยุธยาซึ่งใช้ "เงินพดด้วง" (Bullet coin) เป็นสื่อกลาง เงินพดด้วงในสมัยนี้มีตราประทับ 2 แบบ คือ ตราแผ่นดินซึ่งประทับตราเป็นรูปจักร และตราประจำรัชกาลซึ่งประทับตราเป็นรูปสังข์บ้างหรือรูปตรีบัง ส่วนในสมัยรัตนโกสินทร์ก่อนรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 สำหรับการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ ซึ่งมีมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่ประเทศไทยยังคงใช้เงินพดด้วงรูปแบบการปลอมแปลง เรียกว่า การทำเงินพราง หรือ เงินแดง กล่าวคือ การปลอมแปลงเงินพดด้วงจากการนำเอาโลหะทองแดงมาชุบเงิน จนมาถึงสถานการณ์การกระบาดของเหรียญ

ปลอมในปัจจุบัน ซึ่งนับการศึกษาตั้งแต่ก่อตั้งสมาคมเหรียญกษาปณ์เป็นต้นมา ในขอบข่ายกฎหมายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตราต่อผู้ละเมิดพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 มาตรา 9 สำหรับเหรียญกษาปณ์ที่หมุนเวียนในท้องตลาดนั้นรุ่นที่พบปลอมแปลงปี พ.ศ. ล่าสุดที่มีการปลอมแปลง คือปี พ.ศ. 2550 โดยเริ่มพบเหรียญปลอมมาตั้งแต่ปี 2532 สำหรับเหรียญกษาปณ์รัชกาลที่ 9 แบบรองสุดท้าย (บุญชอบ ธีรปัญญาธรรม และ คณะ, ม.ป.ป.) ส่วนเหรียญที่ระลึกพบการปลอมแปลงเข็มถวายพระเพลิงและเหรียญ 7 ชม. ถวายพระเพลิงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ส่วนเหรียญกษาปณ์รัชกาลที่ 5 พบการระบาดของเหรียญข้างสามเศียร รศ. 127 (เหรียญหมวด) ซึ่งเป็นเหรียญกษาปณ์ที่มีคนปลอมแปลงเยอะตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

จากวารสาร สารกองเครื่องราชอิสริยยศและเหรียญกษาปณ์ (2541) เขียนโดยกองเครื่องราชอิสริยยศและเหรียญกษาปณ์ ได้ จำแนกการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ ตามวัตถุประสงค์การปลอมแปลงเป็น 2 ประเภทได้แก่

(1) การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เพื่อใช้งานในระบบเศรษฐกิจ กล่าวคือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2403 จึงได้มีการผลิตเหรียญกษาปณ์แบบตามแบบสากลนิยมขึ้นเป็นครั้งแรก โดยใช้เครื่องตีตราเหรียญซึ่งสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรียแห่งสหราชอาณาจักร ส่งมาถวายในหลวงรัชกาลที่ 4 เหรียญกษาปณ์ที่ผลิตขึ้นนี้มีตราพระมหามงกุฎกับฉัตร มี 4 ชนิดราคา ได้แก่ หนึ่งบาท สองสลึง, หนึ่งสลึง เฟื้องและเหรียญทองคำ เหรียญทองคำทศ พิศ พัดดิงส์ ส่วน เงินพดด้วงก็ยังคงใช้อยู่แต่หยุดผลิตเพิ่มตั้งแต่นั้นมา และในรัชกาลนี้เองก็ยังคงได้มีการผลิตเหรียญ"อัฐ" และ "โสฬส" จากดีบุกออกมาใช้แทนเงินพดด้วง

ด้วยในช่วงคาบเกี่ยวระหว่างปลายรัชกาลที่ 4 และต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้เกิดปัญหาวิกฤตในการออกใช้เหรียญกษาปณ์ขึ้นเป็นครั้งแรก เนื่องจากได้มีชาวจีนคิดทำเหรียญกษาปณ์ปลอม ประเภท อัฐและโสฬส จากหัวเมืองปักษาได้แล้วนำมาเผยแพร่ใช้ในพระนคร ทำให้ประชาชนเกิดความสับสนในการแยกแยะเหรียญแท้และเหรียญปลอม จึงไม่ขอรับเหรียญดีบุกในการแลกเปลี่ยน ทำให้เหตุการณ์ปั่นป่วนรุนแรงจนตลาดแทบจะต้องหยุดการซื้อขาย ในที่สุด ในปี พ.ศ. 2411 รัฐบาลจึงตัดสินใจถอนคืนเหรียญกษาปณ์ทั้งชนิดทองแดงและดีบุกจากท้องตลาดจากนั้นมาจนถึงรัชกาลปัจจุบัน ได้มีการถอนคืนเหรียญกษาปณ์ อันมีสาเหตุจากการที่มีเหรียญปลอมในระบบเศรษฐกิจที่สำคัญอีกครั้งในปี พ.ศ. 2521 ครั้งนี้เป็นการถอนคืนเหรียญกษาปณ์เหลี่ยมโลหะทองแดงผสมนิกเกิล หรือที่เรียกว่า คิวโปรนิกเกิล ชนิดราคา 5 บาท ซึ่งต่อมารัฐมนตรีได้เปลี่ยนการผลิตเหรียญชนิดราคาดังกล่าว เป็น

การใช้โลหะคิวโปรนิกเกิล สอดใส่ทองแดง เพื่อให้ยากต่อการปลอมแปลงตามหลักเกณฑ์ด้านโลหะวิทยาของการผลิตเหรียญที่ควรใช้โลหะที่มีจุดหลอมเหลวสูงเพื่อยากต่อการปลอมแปลงดังจะเห็นได้ว่า เมื่อใดที่มีเหรียญปลอมเข้ามามีบทบาทในระบบเศรษฐกิจจำนวนมาก ย่อมจะเกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชาติ รัฐบาลทุกประเทศจึงได้ให้ความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามผู้ผลิตเหรียญกษาปณ์ปลอมอย่างเต็มที่ เพื่อรักษาเสถียรภาพและความน่าเชื่อถือของระบบการเงินของชาติในสายตาโลกไว้ อย่างไรก็ตาม การผลิตเหรียญกษาปณ์ปลอมซึ่งมีประวัติศาสตร์อันยาวนานไม่แพ้การผลิตเหรียญกษาปณ์จริงก็ยังคงมีปรากฏอยู่เสมอ นับถอยหลังไปในยุคที่มีการผลิตเหรียญกษาปณ์รุ่นแรกของโลกในช่วงศตวรรษที่ 17 เป็นต้นมา อาชีพปลอมแปลงเหรียญก็เข้ามามีบทบาทในทางลบอยู่แล้ว ในสมัยนั้นมีผู้พบแม่แบบและแม่หลอมโลหะสำหรับผลิตเหรียญโรมันปลอมที่ Haton Chesters ในสหราชอาณาจักร แม้ว่าทางการจะได้กำหนดโทษทัณฑ์สำหรับนักปลอมเหรียญอย่างรุนแรง เช่น ในสมัยแรก ๆ ถึงขั้นประหารชีวิตในยุคแองโกล-เซกซันส์มีโทษตัดมือ ในยุคต่อมาในอังกฤษมีโทษแขวนคอและในปัจจุบันก็มีโทษจำคุกหนัก มาตรการดังกล่าวเป็นไปในเชิงปราบปราม แต่สำหรับในประเทศจีนเคยปรากฏว่าหลังจากที่รัฐต้องขับเคี่ยวกับนักปลอมแปลงเหรียญมาเป็นเวลานาน ต้องยอมอ่อนข้อหันมาใช้มาตรการเชิงป้องกัน โดยการว่าจ้างนักปลอมแปลงเหรียญที่มีทักษะฝีมือสูงมาทำงานในโรงกษาปณ์ของรัฐแทนและยังจูงใจด้วยเงินตอบแทนที่สูงลิ่วอีกด้วย ส่วนใหญ่การปลอมแปลงเหรียญจะมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาใช้หมุนเวียนในท้องตลาด

(2) การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เพื่อสะสม กล่าวคือ เหรียญกษาปณ์ไม่เพียงแต่ปลอมเพื่อหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเท่านั้นมีนักปลอมแปลงอีกประเภทหนึ่งซึ่งหันไปให้ความสนใจแก่การปลอมแปลงเงินโบราณเพื่อติดตามนักสะสมที่ขาดประสบการณ์ในการแยกแยะการลอกเลียนแบบเงินโบราณมีมาตั้งแต่สมัยช่วงกลางศตวรรษที่ 16 เหรียญปลอมในยุคเรอเนสซองส์เหล่านี้มีชื่อเรียกกันว่า พูดวนส์ (Puduan) เนื่องจากมีการผลิตที่เมือง Pudua และเมืองอื่น ๆ ทางเหนือของประเทศอิตาลี และส่วนใหญ่เป็นผลงานของประติมากรฝีมือดีของอิตาลี ซึ่งบางคนก็มีเจตนาดีในอันที่จะสร้างความพึงพอใจแก่นักสะสมในยุคนี้ที่ได้ครอบครอง "ชิ้นงาน" ที่สะท้อนถึงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันล้ำค่าของโรมันการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ซึ่งมีหลายระดับ ทั้งที่ใช้ทักษะฝีมืออย่างวิจิตรบรรจงหรือทำออกมาอย่างลวก ๆ สามารถสังเกตหรือตรวจสอบได้โดยง่าย โดยการปลอมต่างก็มีเทคนิควิธีที่แตกต่างกันออกไป โดย Numismatic Guaranty Corporation ได้แบ่งประเภทออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

(2.1) การปลอมแปลงด้วยการหล่อจากแม่พิมพ์ เป็นการปลอมแปลงด้วยวิธีการหล่อมักจะเป็นประเภทที่ด้อยคุณภาพที่สุดของเทคนิคการปลอม พวกเขา มักจะใช้โลหะที่มีคุณภาพต่ำเช่นตะกั่ว โดยพยายามที่สร้างขึ้นเพื่อจะหลอกลวงสะสมเป็นวิธีการที่เก่าแก่ที่สุด พวกเขา มักจะทำจากโลหะฐานและมักจะมีตะเข็บรอบขอบที่ทั้งสองครึ่งหนึ่งของแม่พิมพ์มารวมกัน เป็น เม็ดเล็ก ๆ เป็นผลผิวไม่เรียบ เหรียญปลอมเหล่านี้จะมีเสียงทึบเมื่อตกกระทบ

(2.2) การกัดเซาะโลหะด้วยตัวนำไฟฟ้า (Spark Erosion Counterfeits Machining) ใช้ในงานผลิตชิ้นงานที่มีรูปร่างซับซ้อนที่ทำด้วยวิธีการตัดเฉือนทั่วไปได้ยาก สามารถตัดเฉือนชิ้นงานที่ผ่านการชุบแข็งมาแล้ว ใช้ผลิตภัณฑ์ของแม่พิมพ์การตัดเฉือนโลหะจะใช้การกัดเซาะทางไฟฟ้ามีอิเล็กโทรดเป็นตัวนำไฟฟ้า โดยการปลอมเหรียญจะนำเหรียญจริงมาเป็นตัวแบบแล้วนำโลหะชุบแข็งมากัดเซาะด้วยแม่เหล็กไฟฟ้า จนได้ออกมาเป็นแม่ตราเหรียญปลอม

(2.3) การชุบโลหะด้วยไฟฟ้า (Electrotypes) คือ กระบวนการผ่านกระแสไฟฟ้าเข้าไปในสารละลายเกลือของโลหะ (Metallic salts) แล้วทำให้อิออนบวกวิ่งมารับประจุไฟฟ้าลบที่ชิ้นงาน ซึ่งทำหน้าที่เป็นขั้วลบ (Cathode) จึงทำให้เกิดเป็นชั้นผิวบางของโลหะมาเคลือบอยู่บนผิวด้านนอกของชิ้นงานการชุบทองแดง นิกเกิล โครเมียม (Cu-Ni-Cr Plating) จัดอยู่ในประเภทการชุบโลหะด้วยไฟฟ้า ดังตัวอย่างการชุบทองแดง โดยใช้น้ำยาชุบคอปเปอร์ซัลเฟต (CuSO₄) ต่อไปนี้เมื่อเอาสารละลายจุนส์หรือคอปเปอร์ซัลเฟตมาทำการแยกสลายด้วยไฟฟ้า โดยใช้แผ่นทองคำขาว (Platinum) เป็นขั้วลบต่อเข้ากับขั้วลบแบตเตอรี่ และใช้แผ่นทองแดงบริสุทธิ์เป็นขั้วบวกต่อเข้ากับขั้วบวกของแบตเตอรี่

(2.4) แม่พิมพ์ถอดพิมพ์จากเหรียญแท้ด้วยเครื่อง cnc (Transfer Die Counterfeits) โดย CNC (Computed numerically controlled) หรือ การใช้เครื่องจักรอัตโนมัติควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อสร้างแม่พิมพ์ วิธีนี้จะใช้คอมพิวเตอร์ และโปรแกรม 3 มิติ เช่น Auto CAD เข้ามาช่วยออกแบบวาดภาพแบบ 3 มิติ สามารถสร้างรายละเอียดที่ซับซ้อนได้พอสมควร แล้วจึงสั่ง output หรือ ถอดแบบออกมาเหรียญจริงออกมาเป็นระบบ 2 มิติ เสร็จแล้วจึงนำไปสปราร์คพิมพ์ด้วยเครื่อง EDM ก็จะได้แม่พิมพ์ หรือบล็อกออกมาแม่พิมพ์ที่ได้จากกระบวนการนี้ ผิวมักจะออกเป็นผิวทราย ไม่ตึง เพราะเกิดจากการสปราร์คพิมพ์ ควรนำมาเก็บแต่งผิวของแม่พิมพ์อีกครั้งจึงจะสวยงามขึ้น

(2.5) ปลอมปีเหรียญหาทำให้เป็นปีหายากจากเหรียญแท้ ๆ (Altered Dates) เมื่อวันหนึ่งหนึ่งในซีรีส์มีค่ามากกว่าอีกวันหนึ่งนักปลอมแปลงอาจพยายามใช้เครื่องมือเพื่อพยายามเปลี่ยนวันที่ของปัญหาที่พบบ่อยให้เป็นปีที่หายากกว่า วันที่เปลี่ยนแปลงอาจหลอกลวงได้

เนื่องจากเหรียญดั้งเดิมเป็นของแท้โดยมีรายละเอียดน้ำหนักและองค์ประกอบที่ถูกต้องเฉพาะปีที่เท่านั้นที่ถูกดัดแปลง

(2.6) เปลี่ยน Mintmarks มีหลายวิธีที่ปลอมแปลงเหรียญเหรียญของตัวอย่างเช่นพวกเขาสามารถเพิ่ม "S" mintmark เพื่อ 1909 VDB ลินคอล์นเซ็นเพื่อให้ปรากฏเป็นหายากและน่าพอใจ 1909-S VDB หรือพวกเขาสามารถลบ mintmark จากดอลลาร์ 1895-O Morgan เพื่อให้ดูเหมือนหายากมาก 1895 ปัญหา มีสองประเภทหลักของ mintmarks เปลี่ยนแปลงคือ:เพิ่มมินท์มาร์ค สามารถใส่ได้หลายวิธี บางครั้งปลอมแปลงจะติดชื่อโรงกษาปณ์ บางครั้งพวกเขาอาจใช้เครื่องมือในการแกะสลักเหรียญ บางครั้ง นักทำปลอม จะเจาะเข้าไปทางขอบของเหรียญและดันให้สัญลักษณ์ mintmark นูนขึ้นจากภายใน ของปลอมเหล่านี้ mintmarks นูนเป็นพิเศษทั่วไปในเหรียญกับ mintmarks ใกล้เคียงเช่นนิกเกิลควายไบซัน และสามารถหายากมากที่จะตรวจสอบลบ mintmark เหรียญออก เป็นการปลอมแปลงเพียงเอา ลบ mintmark ออกจากเหรียญ โดยทั่วไปเครื่องหมายที่ถูกลบออกจะเห็นได้ชัดถ้ามีความชำนาญ

ทั้งนี้ สามารถจำแนกประเภทของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เพื่อการสะสมข้างต้น เป็น 2 กลุ่มด้วยกันคือ

1. การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม เหรียญที่ปลอมขึ้นใหม่ทั้งชิ้นงาน หลอมลงพิมพ์ใหม่ เพื่อการสะสมโดยเฉพาะมักเป็นเหรียญที่ออกใช้โดยรัฐบาลในอดีตที่เลิกถอนการใช้งานแล้วหรือเหรียญที่ระลึก เช่น การปลอมแปลงด้วยการหล่อจากแม่พิมพ์ และ แม่พิมพ์ถอดพิมพ์จากเหรียญแท้ด้วยเครื่อง cnc (Transfer Die Counterfeits)

2. การดัดแปลงเหรียญเพื่อเพิ่มมูลค่า คือเหรียญที่ดัดแปลงส่วนใดส่วนหนึ่ง เช่นปลอมลวดลาย ปีที่พิมพ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าเพื่อการสะสมโดยดัดแปลงจากเหรียญแท้ๆ เช่นการชุบโลหะด้วยไฟฟ้า (Electrotypes) และ แปลงปีเหรียญหาง่ายให้เป็นปีหายากจากเหรียญแท้ๆ Altered Dates.

นอกจากนี้ยังมีเหรียญสั่งทำจากโรงกษาปณ์ หรือเรียกว่า เหรียญ MTO (Made to order) ซึ่งไม่อยู่ในรูปแบบการปลอมแปลงเหรียญข้างต้น คือเหรียญที่ถูกลักลอบผลิตขึ้นจากคนภายในโรงกษาปณ์เพื่อนำออกมาจากแก่นักสะสม จัดเป็นเหรียญแปลกหายาก เพราะทำมาน้อยจากแม่ตราของจริง บ้างเรียกว่า "เหรียญทำปลอม" โดยมากจะเป็นพวกเหรียญ "หัว-หัว" หรือ "ก้อย-ก้อย" ชนิดราคา 10 บาท ในปี 2537 และพวกผิดเนื้อ เช่นตีด้วยเนื้อทองเหลือง, เหรียญนิกเกิลก็ตีออกมาด้วยเงินแท้ ๆ เป็นต้น คาดการณ์ในวงการว่า มีมากกว่า 500 แบบ

เนื้อทองคำ

(วงใน)ทองคำ

และ(ขอบนอก)เงิน

เนื้อคิวโปรนิเกิล

ภาพประกอบ 4 เหรียญษาปณ์ชนิดราคา 10 บาท ปี พ.ศ.2539

ที่มา : (PCGS; ทีมบรรณาธิการนิตยสาร crazy for collection, 2542, น.48-51)

ดังนั้นในงานวิจัยนี้ ได้จำแนกเหรียญปลอมเป็น 4 ประเภท ดังตาราง 1

ตาราง 1 สรุปประเภทของการปลอมแปลงเหรียญษาปณ์ของไทย

ประเภทเหรียญ	นิยาม
ประเภทที่ 1 ปลอมแปลงเหรียญษาปณ์หมุนเวียน	- เหรียญที่ปลอมแปลงโดยมีเจตนาเพื่อใช้เป็นเงินตราหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจโดยทำให้คนเข้าใจว่าเป็นเหรียญที่ออกใช้โดยรัฐบาล
ประเภทที่ 2 ปลอมแปลงเหรียญษาปณ์เพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม	- เหรียญที่ปลอมขึ้นใหม่ทั้งชิ้นงานเพื่อการสะสมโดยเฉพาะมักเป็นเหรียญที่ออกใช้โดยรัฐบาลในอดีตที่เพิกถอนการใช้งานแล้วหรือเหรียญที่ระลึก
ประเภทที่ 3 ดัดแปลงเหรียญเพื่อเพิ่มมูลค่า	- เหรียญที่ดัดแปลงเพื่อเพิ่มมูลค่าเพื่อการสะสมโดยดัดแปลงจากเหรียญแท้ๆ
ประเภทที่ 4 เหรียญสั่งทำจากโรงษาปณ์ (Made To Order : MTO)	- เหรียญสั่งทำ หรือ นักสะสมเรียก MTO (made to order) เหรียญเหล่านี้ไม่มีในตำรา โดยผลิตจากแม่ตราแท้ๆและเครื่องจักรในโรงษาปณ์ ถือเป็นของผิดกฎหมาย

2.1.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญษาปณ์ในประเทศไทย

ลักษณะการลงโทษการปลอมแปลงเหรียญษาปณ์ในประเทศไทยนับแต่อดีต มีทั้งลักษณะการบังคับใช้กฎหมายและนโยบายอื่นที่ไม่ใช่กฎหมาย อาทิ การตอกตรา (Chopmark) หรือการบากขาเงินเจียงและเงินพดด้วง เป็นต้น โดยเมื่อมีการปลอมแปลงย่อมมีบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิด มีบทลงโทษตั้งแต่ ตัดมือ ตัดนิ้ว และเขียนผู้กระทำผิด (การปลอมเสียดย่ำให้ทำการปลอมเงินได้อีก หรือ บางที่ถ้ามีพระเมตตาอาจลดอาญาเหลือเพียงเขียนและจองจำและให้ช่วยงานช่างเงินหลวงต่อ) สำหรับการปลอมแปลงเงินตรานั้น ส่งผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจของรัฐอย่างมาก ในอดีตจึงมีการระบุโทษไว้อย่างรุนแรง จากบันทึกหลักฐาน บทลงโทษผู้ทำเงินปลอมในสมัยอยุธยาได้มีการระบุโทษผู้ปลอมแปลงเงินพดด้วงไว้อย่างรุนแรง ระบุไว้ว่า ผู้ใดปลอมแปลงเงินตรา ทำเงินพราง ทองพราง หรือแกะตราตอกของหลวงของปลอมให้ตัดนิ้วทั้งเสีย อย่ำให้กุมค้อน

คิมเพื่อปลอมแปลงเงินตราได้อีก ส่วนเงินปลอมของกลางที่ยึดได้นั้นให้เจ้าพนักงานเรียกว่า นายไฟ หลอมทำลายเสีย ส่วนตราตอกปลอมก็ให้นายไฟทำลายทิ้งเช่นกัน และถ้าพบว่าผู้ใดมีส่วนรู้เห็นอยู่ในขบวนการนั้นบันทึกไว้ว่า “ให้สกัดกั้นและขึ้นหาอย่างทวนด้วยลวดหนังกี่ 50” ส่วนผู้ที่รู้เรื่องรู้ความแต่หนึ่งเฉย ไม่บอกแก่กรมนครบาล ซ่อนเร้นความผิดให้แก่ผู้ปลอมแปลง “ให้ใส่ชื่อไว้ 3 วันแล้วหวดด้วยลวดหนังกี่ 15 ที” (ตุ้ย, 2515, น.1-3)

ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ 1 ได้มีการระบุนโทษผู้ปลอมแปลงเงินตราในกฎหมายตราสามดวง โดยระบุไว้ว่า ให้เขียน แล ธิราชบาตร ตัดนิ้ว สักหน้า กะเวรบกลสามวันกะเวรเรือสามวัน ส่งตัวไปจำคุกตลอดชีวิต ให้ดูว่าไม่ควรเอาเยี่ยงอย่าง ซึ่งชำระใหม่จากกฎหมายสมัยอยุธยาในปี พ.ศ. 2347 ส่วนทางด้านอาณาจักรล้านนา ได้มีการระบุนโทษผู้ปลอมแปลงเงินตรา โดยระบุในมังรายศาสตร์ กฎหมายของล้านนา เป็นมาตราแรก ระบุไว้ว่า ผู้ใดที่ปลอมแปลงทอง หรือเงินดำ เงินแดงก็ดี ปลอมตราตอกก็ดี ควรฆ่าเจ้าตัวแล้ว เกาะกุมเอาคร้ว ผู้ใดที่ล่วงรู้วิธีปลอมแปลงเงินตรามีโทษตายสถานเดียว หากไม่ฆ่าให้ตาย ให้ริบสมบัติเข้าท้องพระคลัง นำเงินของหลวงที่ยึดได้ให้ช่างทองตรวจดูหากได้เงินปลอมจากผู้ต้องอาญาถึง 2 ครั้งให้ถือว่าผู้นั้นคือผู้ปลอมแปลงให้ฆ่าทิ้งเสีย และให้สินรางวัลนำจับแก่ผู้ที่แจ้งเบาะแสการปลอมแปลงเงินเท่ากับราคาทรัพย์สินสมบัติของผู้ถูกใส่ความถ้าพิสูจน์ได้ว่าปลอมแปลงเงินตราจริง จากที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นเห็นได้ว่า การปลอมแปลงเงินตรามีมาอย่างยาวนาน มิใช่มีเพียงรัฐไทยเท่านั้นที่มีการปลอมแปลงเงินตรา รัฐข้างเคียงยังมีการปลอมแปลงเช่นกัน ดังนั้นการยับยั้งการปลอมแปลงเงินตรา มีเพียงการใช้กฎหมายเพื่อเป็นสิ่งป้องกันการกระทำผิด แม้มีกฎหมายแต่ยังคงมีการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ให้พบเห็นตลอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ตาราง 2 กฎหมายตราสามดวง (2) 1910 พระไอยการลักษณโจร พดด้วงปลอม

ชื่อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ
กฎหมายตราสามดวง พระไอยการลักษณโจร พดด้วงปลอม	156 มาตราหนึ่ง	<p>ผู้ใดทำเงินทองแดงเงินพรางเงินรวงทองพรางทองแดงทองอาบและแกะตราปลอมตอกตราพดด้วงปลอม พิจารณาเป็นสัจ ใช้ให้ตัดนิ้วมือเสีย อย่าให้กุมค้อน คีมได้ ส่วนเงินแดงนั้นให้นายไฟหลอมเสีย ส่วนตราอันปลอมให้นายไฟทำลายทิ้งเสีย ถ้าผู้ใด สมรู้ให้ทำแล้วรับมาซื้อขาย ท่านให้สีกอกแลเอาขึ้นหาหย่งทวนด้วยลวดหนึ่ง 50 ที่ ส่วนผู้อยู่ เรือนใกล้แล้วรู้ว่ามันทำความร้าย แลบอกแก่กรมพระนครบาล แลมิบอกแก่ผู้รั้งกรมการ แต่อำพรางไว้ ให้ไต่ซื้อไว้ 3 วัน ให้ทวนด้วยลวดหนึ่ง 15 ที่ ถ้าแลผู้รู้ว่าเป็นเงินทองแดงเอามาซื้อขาย ให้เจ้าตลาดฝนตราเงินนั้นเสียแล้วให้ทวนผู้เอาเงินแดงมาใช้ด้วยไม้หวาย 5 ที่ให้เอาเงินแดงนั้นส่งให้แก่ นายไฟ ถ้าแลเงินทองแดงเจ้าตลาดจะลาดจะฝนตราเงิน</p> <p>ผู้เอาเงินมาชักเชิงมิให้ฝน ให้เจ้าตลาดฝนเงินนั้นให้จงได้ เอาตัวมันไปเวนแก่กรมพระนครบาล ให้ทวนด้วยไม้หวาย 10 ที่ ถ้าได้เงินแดงแก่มันแต่ตำลึงหนึ่งขึ้นไป ให้คุมพิจารณาหาผู้ทำเงินทองแดงซึ่งปลอมด้วยกัน ถ้าหาผู้ทำมิได้ ให้ลงโทษเสมอผู้สมให้ทำซื้อขาย</p> <p>ถ้ารู้ว่าชอบมิเอาตัวผู้ร้ายไปถึงกระลาการ ให้วนด้วยลวดหนึ่ง 25 ที่ แล้วให้จำไว้ผู้ร้ายนั้นให้จงได้ ถ้าเงินผู้ซื้อคืออยู่ผู้ข้างเงินทองแดง ผลัดเปลี่ยนหา ท่านรู้ด้วยประการใด ๆ พิจารณาปนสัจ ให้ใหม่ต่อ การ</p>

ตาราง 3 กฎหมายตราสามดวง (2) 1910 พระไอยการลักษณโจร พดด้วงปลอม พรก.ใหม่ 2327

ชื่อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ
กฎหมายตราสามดวง (2) 1910 พระไอยการลักษณโจร พดด้วงปลอม	พรก.ใหม่ 2327	<p>นายอำเภอนายอากอนนายบ่อนนายกำนันตลาตอณาประชาราษฎรไทมอญลาวเขมมแซกฝารงจีนญวนทั้งปวงจงทั่วด้วยพระบาทสมเด็จพระบรมนาถพิตรพระพุทธิเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงทศพิศราชธรรมอันมหาประเสริฐเสด็จออกพระที่นั่งบุษบกมาลามหาจักรพรรดิพิมานพร้อมด้วยเสนาพฤตมาตยราชกระวีมนตรีมุกทั้งปวงเพระบาท จึงมีพรราชโองการมานพระบันฑูลสุริสีหนากตำหรัสนเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า มีพระราชกำหนดกฎหมายไว้แต่ก่อน ห้ามมิให้ทำเงินรวงเงินทองแดงเงินทองขาวเงินต้วเงินหุ้มเงินทำใหม่เบา ปลอมใช้สอยกษาฎฐ์ที่ไม่รู๊ดเงินนั้นรับเอาไว้ใช้สอยต่อ ๆ กันไป ที่รู้ดูเงินรู้ว่าเป็นเงินรวงเงินทองแดงเงินทองขาวเงินต้วหุ้มเงินทำใหม่เบา เขาไปปลอมใช้สอยแก่ลูกดมิได้แล้วเอาไปซื้อสุกรสุราแก่เงิน ๆ ผู้ขายสุกรสุราบาท</p> <p>ลดทอนกันลงบาดหนึ่งแต่สองสง ๆ หนึ่งเอาแต่ฟ่องหนึ่ง ฟ่องหนึ่งเอาแต่สองไพ คนชั่วไม่รวงกลัวไภยเหน่ว่าปลอมใช้ได้ยู่ จึงดหากันทำต่อไป เพราะเหตุนี้เงิน เงินหุ้มเงิน ทองแดงทองขาวต้วทำใหม่เบาเข้าระคนปนกันอยู่ในแผ่นดินมีผู้สิ้นเลย ซึ่งทรงพระราชดำจะให้เงินบริสุทธอยู่ในแผ่นดินจะได้เป็นประโยชน์แก่ไพร่ฟ้าประชากรไปพวยหน้า จึงให้พิจารณาสืบสาว จับได้อายสนช่างเงินเก่ากับอีเกิดภรรยาพระไชยขนาดนอกราชการคบพวกเพื่อนเป็นอันมาก คิดกันให้อายสนไปทำเงินทองแดงในป่าตำบลท่าพุดยายชา แขวงเมืองนครไชยศรี บางใหญ่แขวงนนทบุรี</p>

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ
		<p>พดด้วงตอกตราเอาเข้ามาปลอมใช้ในพระนครทรงพระกรุณาให้ลงพระราชอาชญา เขียนริบราชบทตัดนิ้วสี่หน้าถวรับกสามวันตะวรเรือสามวัน ส่งตัวไปจำไว้ณคุกกว่าจะตายอย่าให้คนร้ายดูเยี่ยงหย่างกันหนึ่งมีพระราชกำหนดไว้แต่ก่อนว่า ถ้าผู้มีเชื้อเอาเงินรวงเงิน เงินหุ้ม ทองขาวตะกั่วเงินทำใหม่เบามาใช้สอยกลางตลาด ถ้าเงินบาทสี่บาทเงินสลึงสี่ถึงถ้าเงินเฟื้องสี่เฟื้องขึ้นไปให้จับเอาตัวมาพิจารณา เอาผู้ทำเงินทองแดงแปนโทษ ถ้าเงินบาทตะกั่วสี่บาท ถ้าเงินสลึงตะกั่วสี่สลึง ถ้าเงินตะกั่วสี่เฟื้องจงมา ให้ทวนแล้วปล่อยเสียนั้น</p> <p>พิศคราะดูพระราชกำหนด(10)</p>

ตาราง 4 กฎหมายด้านนาความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา

ชื่อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ
<p>มังรายศาสตร์ กฎหมายเอา ผิดผู้ปลอม แปลงเงินตรา</p>	<p>มาตราแรกใน หมวดเงินตรา</p>	<p>ผู้ใดที่ปลอมแปลงทอง หรือเงินด่าเงินแดงก็ดี ปลอมตราตอกก็ดี ควรฆ่าเจ้าตัวแล้วเกาะกุมเอาคร้ว ผู้ใดที่ล่วงรู้วิธีปลอมแปลงเงินตรา มีโทษตายสถานเดียว หากไม่ฆ่าให้ตาย ให้ริบสมบัติเข้าห้องพระคลัง นำเงินของหลวงที่ยึดได้ให้ช่างทองตรวจดู หากได้เงินปลอมจากผู้ต้องอาญาถึง 2 ครั้งให้ถือว่าผู้นั้นคือผู้ปลอมแปลง ให้ฆ่าทิ้งเสีย และให้สินรางวัลนำจับแก่ผู้ที่แจ้งเบาะแสการปลอมแปลงเงินเท่ากับราคาทรัพย์สินสมบัติของผู้ถูกไล่ความถ้าพิสูจน์ได้ว่าปลอมแปลงเงินตราจริง</p>

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ซึ่งประกาศใช้ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2451 ในสมัยรัชกาลที่ 5” ในปี พ.ศ. 2450 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงตั้งคณะกรรมการตรวจชำระและร่างกฎหมายใหม่นี้ขึ้นในปี พ.ศ. 2450 หรือรศ. 127 โดยมีนักกฎหมายชั้นนำของไทยและของต่างประเทศได้เลือกร่างกฎหมายลักษณะอาญาก่อนกฎหมายฉบับอื่น โดยร่างเป็นภาษาอังกฤษก่อนแล้วจึงค่อยแปลเป็นภาษาไทยเสร็จเรียบร้อยเมื่อ พ.ศ. 2450“ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127” ว่ากันว่าประมวลกฎหมายฉบับแรกนี้เป็นกฎหมายที่ทันสมัยในสมัยนั้นเพราะได้นำเอาหลักกฎหมายอาญาอันเป็นที่นิยมกันในประเทศต่าง ๆ มาพิจารณาตัดแปลงให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคมไทยขณะนั้น และเพื่อเป็นการยกระดับประเทศขึ้นสู่ระดับอารยประเทศ กฎหมายฉบับนี้ถือว่าเป็นประมวลกฎหมายที่แท้จริงฉบับแรกของไทย มีทั้งสิ้นรวม 340 มาตรา และได้ใช้บังคับมาจนถึง พ.ศ. 2486 จึงได้มีการปรับปรุงใหม่ฉบับใหม่เรียกว่า “กฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. 2486” และประมวลกฎหมายดังกล่าวได้ใช้ต่อมาจนถึง พ.ศ. 2499 โดยกฎหมายที่บังคับใช้ในการเอาผิดผู้ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ ถูกบัญญัติไว้ในส่วนที่ 5 ว่าด้วยความผิดที่กระทำให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลและทรัพย์สิน หมวดที่ 5 ว่าด้วยความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา (และให้ใช้ได้ตลอดถึงการปลอมธนบัตร และการปลอมใบสำคัญสัญญาในการกู้ยืมเงินตรา และในการให้ดอกเบี้ยด้วย)

ตาราง 5 ลักษณะอาญา รศ127 ความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา

ชื่อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ
ก ก ว ห ม า ย ลักษณะอาญา ร.ศ.127 หมวดที่ 5 ว่า ด้วยความผิด ฐาน ปล อ ม แปลงเงินตรา	มาตรา 202	ผู้ใดปลอมเงินตราหรือสิ่งของอย่างใดใดซึ่งใช้อย่างเงินตรา ซึ่งรัฐบาลของพระเจ้าอยู่หัวหรือรัฐบาลประเทศอื่น ทำขึ้นเพื่อใช้สาธารณชนใช้นั้นท่านว่ามันปลอมเงินตรา ผู้ใดแปลงแก้ไขเงินตราพระราชอาณาจักรหรือเงินตราประเทศใดใดให้ผิดไปจากปรกติโดยเจตนาหวังให้เป็นเงินตราสูงยิ่งกว่าของจริงก็ดีหรือทำเงินตราอดใดอันทุจริตนำหน้าเงินตราก็ดีหรือปรากฏว่ามันมีเครื่องหรือวัตถุอันก็ดีท่านว่ามันมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปจนถึง 10 ปี แลปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสามพันบาท ด้วยอีกไซดหนึ่ง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ
	มาตรา 203	<p>ถ้าผู้ใดกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ในมาตรานี้ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปลอมเงินตราหรือแปลงเงินตราที่ดี 2. เอาเงินตราซึ่งรู้หรือรู้ว่า เป็นของปลอมหรือของแปลงนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรก็ดี 3. จำหน่ายเงินตรา ซึ่งมันรู้หรือรู้ว่า เป็นของปลอมหรือของแปลง หรือมันมีของเช่นนั้นไว้เพื่อจำหน่ายก็ดี ท่านว่า มันจะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีไปจนถึงสิบห้าปีแลให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทถึงห้าพันบาทด้วยอีกโทษหนึ่ง
	มาตรา 204	<p>ผู้ใดได้เงินตราอันเป็นของปลอมหรือของแปลงมาใช้โดยมิรู้ว่าเป็นของเช่นนั้นเมื่อความจริงปรากฏขึ้นแก่มันแล้วว่าเป็นของปลอมหรือของแปลงมันยังขึ้นเอาเงินนั้นไปใช้ ท่านว่า มันมีความผิดต้องระวางโทษเป็นสามฐานหนึ่งให้จำคุกปี ฐานหนึ่งให้ลงโทษปรับไม่เกินกว่า 10 เท่าของเงินตราที่ปลอมฐานหนึ่งให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับ</p>
	มาตรา 205	<p>ผู้ใดทำเครื่องมือหรือวัตถุอย่างใดใดขึ้นด้วยเจตนาจะปลอมเงินตราหรือแปลงเงินตราที่ดี หรือปรากฏว่า มันมีเครื่องมือหรือวัตถุเช่นนั้นไว้ก็ดี ท่านว่า มันมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปจนถึงสิบปีแลขอให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสามพันบาทด้วยอีกโทษหนึ่ง</p>
	มาตรา 206	<p>ถ้าได้ความลับว่าผู้ใดปลอมแปลงเงินตราที่ดีถึงความผิดของมันจะต้องโทษในมาตราอื่นที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ด้วยในเรื่องเงินตราที่มันปลอมหรือแปลงนั้นก็ตามท่านว่า โทษปลอมเงินและแปลงเงินตราเป็นโทษหนักกว่าอย่างอื่นให้ลงโทษแต่ฐานปลอมแปลงเงินตราเพียงกระทงเดียว</p>

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ
กฏหมาย ลักษณะอาญา ร.ศ.127 หมวดที่ 5 ว่า ด้วยความผิด	มาตรา 207	บรรดาเงินตราอันเป็นของปลอมหรือของแปลงนั้นก็ดีเครื่องมือ แลวัตถุสำหรับปลอมแปลงเงินตราที่ดีถ้าปรากฏว่ามาขึ้นเมื่อใด ให้ท่านริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าเป็นของของผู้ให้แลมิให้ถือเอาเหตุที่มี คำพิพากษาว่าผู้ใดมีความผิดหรือไม่ผิดเป็นประมาณในการริบ ของนั้นๆ
ฐานปลอม แปลงเงินตรา	มาตรา 208	ผู้ใดกระทำความผิดอย่างใดใดที่ว่ามาในหมวดนี้ถ้าแลเป็น ความผิดที่เกี่ยวข้องด้วยวัตถุที่ไซ้แทนเงินตราอันแทนด้วยโลหะธาตุที่ เร็วกว่าเงินท่านว่ามันใครรับอาญาที่บัญญัติไว้สำหรับเช่นนั้น เพียงกึ่งหนึ่ง
	มาตรา 209	คำว่าเงินตราที่ท่านใช้ในหมวดนี้นั้นท่านให้หมายความตบอดถึง ของเหล่านี้ด้วยคือ 1.ธนบัตรซึ่งรัฐบาลพระเจ้าอยู่หัวหรือรัฐบาลต่างประเทศออกให้ใช้ 2.ใบสำคัญสัญญาในการกู้เงินแลในการให้ดอกเบียเงินกู้อันเป นเอกสารซึ่งรัฐบาลของพระเจ้าอยู่หัวหรือรัฐบาลต่างประเทศทำ ไว้ให้
	มาตรา 210	ผู้ใดกระทำบัตรหรือโลหะธาตุอย่างใดๆให้เป็นรูปแลสีพื้นฐาน คล้ายคลึงกับธนบัตรหรือเงินตราที่ดี หรือมันจำหน่ายของเช่นนั้น ก็ดีท่านว่ามันมีความผิดต้องวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

เนื่องด้วยเหรียญกษาปณ์ยุคเก่ามีมูลค่าที่สูงและคุ้มครองค่าแก่การปลอมแปลง (นวรรตน์ เลขะกุล, 2542, น.91-93) กฎหมายที่คุ้มครองและป้องกันการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ คือ พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 โดยแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด ในปี พ.ศ. 2558 แต่ไม่ครอบคลุมถึงเหรียญกษาปณ์ที่ประกาศการเพิกถอนการใช้งานในราชกิจจานุเบกษาแล้ว อีกทั้งการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนในยุคปัจจุบันเพื่อใช้เป็นเงินตรา ไม่คุ้มครองค่าแก่การปลอมแปลงธนบัตร ซึ่งมีมูลค่าที่สูงกว่าและต้นทุนถูกกว่า อย่างไรก็ตามก็ดี พระราชบัญญัติเงินตรา ไม่

คุ้มครองครอบคลุมถึงเหรียญที่ระลึก ภาครัฐจึงไม่สามารถนำกฎหมายดังกล่าว มาใช้ปราบปราม ผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีกฎหมายเฉพาะ ที่สามารถ คุ้มครองครอบคลุมเหรียญที่ถูกเพิกถอนการใช้งานและเหรียญที่ระลึก การแก้ปัญหาดังกล่าว จึงมี เพียงต้องฟ้องร้องเอาผิดต่อศาล ฐานความผิดว่าด้วยการฉ้อโกง และต้องพิสูจน์ต่อศาลให้ได้ว่า เหรียญนั้นเป็นเหรียญปลอม ซึ่งยากแก่การพิสูจน์และไม่สามารถเอาผิดผู้ปลอมแปลงได้อย่าง จริงจัง

การปลอมแปลงเหรียญษาปณ์ มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงในปัจจุบัน โดยมีความพยายามจะ กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ทั้งในรูปแบบของกฎหมาย และแนวทางการบริหาร เพื่อ ควบคุมและลงโทษผู้กระทำอย่างเหมาะสมสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญษาปณ์และ เหรียญที่ระลึกในปัจจุบัน ยังคงมีให้พบเห็นอยู่ตลอด เพียงแต่ปัญหาการแพร่ระบาดของเหรียญ ษาปณ์และเหรียญที่ระลึกมีการเปลี่ยนแปลง จากเพื่อใช้เป็นเงินตราในระบบหมุนเวียน เปลี่ยน มาเป็นเพื่อการพาณิชย์และการจำหน่ายเป็นของสะสม

2.2 แนวคิดทฤษฎีนโยบายสาธารณะ

2.2.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามความหมายของทฤษฎีนโยบายสาธารณะไว้ หลากหลายมิติที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมุมมองความหมายทฤษฎีนโยบายสาธารณะของ นักวิชาการแต่ละท่านให้คำนิยาม ดังต่อไปนี้

ความหมายนโยบายสาธารณะของ เดวิด อีสตัน (David Easton) ศาสตราจารย์สาขา รัฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2557, น.3)โดยกล่าวไว้ว่า นโยบาย สาธารณะสามารถจำแนกองค์ประกอบสำคัญได้หลายประการ ซึ่งแบ่งเป็นสามประการ ดังนี้

ประการแรก นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่รัฐต้องตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำ ตามแนวคิดของโทมัส อาร์ดาโย โทมัส อาร์ดาโย (ธัญวัฒน์ รัตนศักดิ์, 2555, น.3) กล่าวคือ งานวิจัย ชี้นี้ ต้องการเสนอมุมมองนโยบายของทางภาครัฐที่มีต่อเงินตราภายในประเทศไทย ที่สามารถ คุ้มครองยับยั้งการระบาดของเหรียญษาปณ์ปลอมอย่างชัดเจน กฎหมายพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 และกฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับกรปลอมแปลงเหรียญและดวงตราประทับ ในการนี้ทาง ภาครัฐเลือกที่จะไม่กระทำ ถือว่ารัฐเลือกจะไม่กำหนดบทลงโทษให้ครอบคลุมเงินตรารุ่นเก่า หรือ รุ่นที่มีคุณค่าจะเห็นได้ว่า นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่รัฐเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ หากมอง อีกด้านหนึ่ง การกำหนดกฎหมายใดกฎหมายหนึ่งนั้นมักจะขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมในขณะนั้น

ว่าสร้างผลกระทบต่อสังคมมากน้อยเพียงใด อีกทั้งสร้างผลประโยชน์ต่อทางภาครัฐมากน้อยเพียงใดเช่นกัน

ประการที่สอง การตัดสินใจของรัฐบาลที่มีต่อเหรียญกษาปณ์ ผลจากประการแรกทางภาครัฐไม่มีการดำเนินนโยบายลงโทษผู้กระทำผิดต่อเหรียญกษาปณ์มากเท่าที่ควรจะเป็น ส่งผลให้อัตราการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และนำไปใช้ในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยสูงขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการร้องเรียกต่อทางภาครัฐ สมาคมเหรียญที่ระลึกไทยและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) เสนอให้ทางภาครัฐ มีนโยบายแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501

ประการที่สาม ผู้มีอำนาจจะเป็นคนกำหนดว่าจะใครควรทำอะไรไม่ควรทำอะไร ดังนั้น การตัดสินใจจะอยู่ที่ผู้มีอำนาจคือรัฐบาล Carl J.Friedrich 1963 กล่าวคือ ชุดข้อเสนอที่สมาคมเหรียญที่ระลึกไทยกำหนดข้อเสนอเกี่ยวกับการกระทำต่อกลุ่มบุคคล (นักสะสมเหรียญพ่อค้า นักศึกษาปณิทยา รวมตัวเป็นสมาคม) หรือรัฐบาลภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ประกอบไปด้วย ปัญหาอุปสรรค(Obstacles) อุปสรรคของสังคมนักเก็บสะสมเหรียญ คือเหรียญปลอมที่แพร่ระบาด และโอกาส (Opportunities) ซึ่งนโยบายถูกนำเสนอเข้าไปใช้ในการแก้ปัญหาเหรียญปลอม โดยมุ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือกระทำให้วัตถุประสงค์เป็นจริงโดยนโยบายสาธารณะ ต้องประกอบด้วยแนวคิดที่เกี่ยวกับเป้าประสงค์ (Goal) วัตถุประสงค์ (Objective) หรือจุดมุ่งหมาย (Purpose) ของสิ่งที่รัฐบาลกระทำ คือ การแก้ไขปัญหาเหรียญปลอม (สมบัติ อารงธัญวงศ์, 2560, น.12-17)

สรุปได้ว่าทฤษฎีนโยบายสาธารณะ หมายถึง การแจกแจงคุณค่าต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมายให้แก่สังคมโดยส่วนรวม บุคคล และองค์กรที่สามารถใช้อำนาจดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ รัฐบาล และหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้น การกระทำต่างๆ ของรัฐบาล ไม่ว่าจะด้านใดด้านหนึ่ง ย่อมก่อให้เกิดผลในการแจกแจงคุณค่าต่างๆ ของสังคมนั้น

2.2.2 การกำหนดนโยบายสาธารณะ

กระบวนการกำหนดนโยบายมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1) การพินิจรูปการณ์ของปัญหา ว่าลักษณะของปัญหาเป็นแบบประเภทไหนอย่างไร โดยทั่วไปผู้กำหนดนโยบายนั้นจะเริ่มพิจารณากำหนดนโยบายจากปัญหาสาธารณะ (Public Problem) เสียก่อน แล้วจึงค่อยพินิจพิจารณาไปสู่ปัญหาระดับปัจเจก (Individual Problem) เนื่องจากรัฐไทยมีอำนาจการปกครองแบบรัฐเดี่ยวไม่มีการกระจายอำนาจลงไปสู่การ

ปกครองส่วนท้องถิ่นมากเท่าไรนัก ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ ระบุไว้ชัดเจนว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้”

2) พินิจลักษณะและสาระสำคัญของนโยบาย เป็นการพิจารณาลักษณะและความสำคัญของปัญหา นโยบาย อาจพิจารณาได้จาก ความสัมพันธ์ 2 ระดับ คือ ปัจเจกบุคคลและสถาบัน (Individual or Institution Recognition) โดยระดับปัจเจกอาจได้แก่ ชนชั้นนำในสังคม (Elite) หรือผู้นำสมาชิกสำคัญขององค์กรหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2560, น.370-382)

3) พินิจระบบประเด็นปัญหาของนโยบาย ในการศึกษาลักษณะการก่อรูปของนโยบาย และการที่ผู้มีอำนาจกำหนดนโยบายจะกำหนดนโยบายนั้น ๆ จำเป็นต้องรู้ว่าทำไมบางปัญหาผู้มีอำนาจกำหนดนโยบาย หรือภาครัฐถึงได้พินิจหรืออนุมัติอย่างรวดเร็ว แต่บางปัญหาถูกเพิกเฉย นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่รัฐเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำก็ได้

4) การกำหนดวาระและพินิจสาระเกี่ยวกับของปัญหา นโยบาย โดยกระบวนการกำหนดระเบียบวาระการประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย มักมีข้อถกเถียงเรื่องการจัดลำดับความสำคัญของการกำหนดนโยบายเสมอ เนื่องจากทุกสังคมจะปรากฏปัญหาสาธารณะอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีลักษณะของการแข่งขันอยู่ในตัวเอง ในกลุ่มที่ได้รับปัญหา ต่างต้องการให้ปัญหาของตนได้รับการพิจารณาในวาระการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายก่อน ดังนั้น การกำหนดระเบียบวาระการประชุมพิจารณาปัญหาสาธารณะจึงมีลักษณะเป็นกระบวนการทางการเมืองโดยชัดเจน

องค์กรของรัฐที่มีความสำคัญในการรับผิดชอบเกี่ยวกับการก่อรูปนโยบายจึงจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญ (Priority) ของระเบียบวาระการพิจารณานโยบายแต่ละครั้ง ทั้งนี้ องค์กรของรัฐมีข้อจำกัดทั้งเรื่องเวลา ทรัพยากร ระบบข้อมูลที่สมบูรณ์ ด้วยเหตุผลนี้ การพิจารณาปัญหาแต่ละครั้งจึงต้องอยู่ภายใต้แรงกดดันทางการเมืองตลอด เนื่องจากทุกปัญหาล้วนต้องการให้ปัญหาของตนได้รับการพิจารณาก่อนทั้งสิ้น โดยในการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเพื่อให้ปัญหาของตนได้พิจารณาก่อนนั้น ในหลายกรณีกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากปัญหาอาจพยายามชี้แจงให้องค์กรรับผิดชอบถึงความเร่งด่วนและความรุนแรงของปัญหา ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นด้วยเหตุผลและสันติวิธีถ้าเมื่อใดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากนโยบายรู้สึกว่าคุณภาพการบริการอาจเปลี่ยนไป โดยกลุ่มเหล่านี้ อาจเคลื่อนไหวโดยแสดงการเรียกร้องที่รุนแรงขึ้น อาทิ การเรียกร้องของสมาชิกคนจนที่ยึดเยื้อยาวนานกลุ่มผู้ชุมนุมเสื้อกั๊กเหลืองในกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เพื่อให้เพื่อให้รัฐบาลบรรจุปัญหาของตนเป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไขโดยเร็ว (พิมพ์งา เพ็งนาเรนทร์, 2553, น.12-14)

5) การกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบาย ในกระบวนการก่อรูปนโยบายนั้น เมื่อนักวิเคราะห์นโยบายทำการระบุสภาพปัญหาและจำแนกลักษณะของปัญหาให้เป็นปัญหาที่ชัดเจนก่อน จนกระทั่งนำไปสู่วาระการพิจารณาปัญหา นโยบายแล้ว ก่อนที่นักวิเคราะห์นโยบายจะทำการพัฒนานโยบายต่อไปเพื่อแสวงหาทางเลือก หรือแนวทางที่เหมาะสมที่ยืนอยู่บนพื้นฐานแห่งเหตุผลและความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหาสาธารณะ นักวิเคราะห์นโยบายจึงต้องพิจารณาการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายเพื่อให้ผู้ปฏิบัติรู้ว่าวัตถุประสงค์ของนโยบายคืออะไร

ดังนั้น การนิยามวัตถุประสงค์หรือเป้าประสงค์ของนโยบายจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งของกระบวนการก่อรูปนโยบายและการกำหนดนโยบาย การกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายจะทำให้ทราบถึงลำดับความสำคัญของนโยบายที่ต้องจัดทำและการเลือกใช้นโยบายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ นอกจากนี้วัตถุประสงค์ของนโยบายยังมีปัจจัยสำคัญในการกำหนดทิศทางของทางเลือกนโยบายที่จะนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งเป็นเกณฑ์ที่จะประเมินผลสำเร็จของนโยบายว่าเป็นไปตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด เหตุนี้วัตถุประสงค์จึงเป็นรากฐานสำคัญของการกำหนดนโยบาย

6) กำหนดองค์การริเริ่มก่อรูปนโยบาย การก่อรูปนโยบายเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางเลือกแนวทางแก้ไขปัญหาที่สามารถทำให้ปรากฏเป็นจริงได้ การแก้ไขปัญหาระบบปัญหาหนึ่งนั้นเราจะพบว่าสามารถแก้ไขได้หลายทางเลือกและแต่ละทางเลือกมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกัน ซึ่งผู้ตัดสินใจต้องพยายามเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะสามารถนำมาใช้บรรเทาปัญหาของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ปัญหา นโยบายบางกรณีอาจมิได้นำมาสู่แนวทางการแก้ไขในรูปของกฎหมาย (Law) มติคณะรัฐมนตรี (Executive Order) หรือกฎกระทรวง (Administrative Rule) แต่ผู้ตัดสินใจอาจปล่อยให้ปัญหาปรับแก้ตัวมันเอง อาทิ ปัญหาสินค้าบางชนิดมีราคาแพง แทนที่รัฐบาลจะเข้าไปแทรกแซงควบคุมราคากลับรอให้ปัญหามันเสื่อมถอยเองไปตามกลไกตลาด หรือในบางกรณีรัฐอาจไม่พร้อมเข้าแก้ไขปัญหา อาจวางเฉยไม่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นปัญหาสำคัญของสังคม อาทิ ปัญหาสวัสดิการคนว่างงาน ซึ่งในประเทศที่พัฒนาแล้วมีเบี้ยดำรงชีพแก่ผู้ว่างงาน จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2547 รัฐบาลไทยมีการประกันการว่างงานขึ้น เช่นเดียวกับประเทศพัฒนาแล้วแต่ต้องประกันตนในประกันสังคมตามเงื่อนไขที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด อย่างไรก็ตาม มีปัญหา นโยบายจำนวนมากที่รัฐบาลไม่อาจนิ่งนอนใจหรือเพิกเฉยได้ นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งสำคัญที่รัฐบาลจะต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด มิฉะนั้นอาจทำให้รัฐบาลไม่สามารถดำรงอยู่ในอำนาจและเสียคะแนนเสียงไปหรือไม่ก็ถูกใช้เป็นข้ออ้างของทหารในการก่อรัฐประหารซ้ำแล้วซ้ำเล่า ทั้งนี้ องค์การต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนพยายามริเริ่มก่อรูปนโยบายและผลักดันให้

รัฐบาลตัดสินใจประกาศแนวทางแก้ไขปัญหาสาธารณะที่องค์กรต่าง ๆ นำเสนอ (สมบัติ อัมรังษัญ วงศ์, 2560, น.400-401)

สำหรับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อรูปนโยบายอาจพิจารณาได้จากบทบาทขององค์กรต่าง ๆ ได้แก่ หน่วยงานราชการ ฝ่ายบริหาร หรือคณะรัฐมนตรี ฝ่ายนิติบัญญัติ และกลุ่มผลประโยชน์ (มยุรี อนุমানราชธน, 2552, น.238-239)

นอกจากนี้ ยังพบว่ามีการนำเสนอตัวแบบในการกำหนดนโยบายโดยนักวิชาการ ด้านนโยบายสาธารณะไว้อย่างหลากหลาย โดยมีตัวแบบที่น่าสนใจ ดังนี้

1) ตัวแบบชนชั้นนำ (Elite Model)

ตัวแบบชนชั้นนำ คือ ตัวแบบที่ผู้นำมีอำนาจในการกำหนดนโยบายโดยชนชั้นนำ ไม่เพียงแต่กำหนดนโยบายเท่านั้น แต่บางประเทศสามารถกำหนดค่านิยมทางสังคมให้เป็นไปตามที่ชนชั้นนำต้องการได้อีกด้วย ตัวอย่างการปกครองของสังคมให้เห็นได้หลายประเทศในโลก เช่น สวาซิแลนด์ ที่มีระบอบปกครอง ในรูปแบบของระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ผสมความเชื่อแบบชนเผ่าสวาซี ซาอุดีอาระเบีย และ บรูไน ที่มีการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์รัฐอิสลาม และใช้กฎหมายชารีอะห์ เกาหลีเหนือ ที่มีการปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ ผสมลัทธิเพ็ทตู โดยชนชั้นนำล้วนมีอำนาจในการกำหนดทิศทางนโยบายและค่านิยมทางสังคมทั้งสิ้น (มยุรี อนุমানราชธน, 2552, น.48-49)

ทั้งนี้ ประชาชนในรัฐเหล่านี้ ไม่มีความรู้ในเรื่องการเมืองมากนัก และถูกรัฐกีดกันออกจากเรื่องของการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงใด ๆ มุ่งเน้นความสำคัญไปที่บทบาทหรืออิทธิพลของชนชั้นนำ หรือชนชั้นปกครองเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจนโยบายสาธารณะเบ็ดเสร็จจากบนลงล่าง โดยยึดถือความพึงพอใจของผู้ปกครองเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจนโยบาย สิทธิในการกำหนดความคิดเห็นชนชั้นนำมีบทบาทของประชาชนมากกว่าการที่ประชาชนจะกำหนดความคิดเห็นของชนชั้นนำ หรือชนชั้นปกครอง (ศุภชัย ยาวะประภาษ, 2554, น.8-9)

2) ตัวแบบสถาบัน

ตัวแบบสถาบันกำหนดให้นโยบายสาธารณะและรัฐบาลเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันมาก โดยยึดกรอบความคิดได้ฐานคติว่านโยบายสาธารณะ คือ ผลผลิตทางการเมือง ออกมาจากสามสถาบันหลักของรัฐ อำนาจ อธิปไตยสามฝ่าย รวมถึง สถาบันการปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงสถาบันการเมืองอื่น ๆ เช่น พรรคการเมือง

นโยบายสาธารณะถูกกำหนด หากมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ของสถาบันการปกครอง และความผันผวนทางการเมือง จะส่งผลต่อนโยบายสาธารณะเช่นกัน (ธัญวัฒน์ รัตนศักดิ์, 2555, น.47-48)

2.2.3 รูปแบบของนโยบายสาธารณะ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามความหมายของทฤษฎีนโยบายสาธารณะไว้หลากหลายมิติที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมุมมองความหมายทฤษฎีนโยบายสาธารณะของนักวิชาการแต่ละท่านให้คำนิยาม

เมื่อพิจารณาความหมายของนโยบายสาธารณะและระดับของนโยบายสาธารณะแล้ว การศึกษาและความเข้าใจถึงประเภทและเครื่องมือของนโยบายสาธารณะจะช่วยให้สามารถแยกแยะนโยบายสาธารณะ อีกทั้ง สามารถวิเคราะห์นโยบายนั้น ๆ ได้อย่างเข้าใจมากยิ่งขึ้นนักวิชาการไทยแบ่งประเภทของนโยบายสาธารณะไว้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของแต่ละคน ดังเช่น เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ แบ่งรูปแบบนโยบายโดยดูจากการแบ่งประเภทนโยบายของโลวี (Low) (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2557, น.9-11) กล่าวคือ นโยบายแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. นโยบายบังคับ ได้แก่ การออกกฎหมายหรือกฎระเบียบต่าง ๆ
2. นโยบายกระจายทรัพยากร ได้แก่ นโยบายที่จัดหาสินค้าและให้บริการแก่คนบางกลุ่ม
3. นโยบายจัดสรรทรัพยากรใหม่ มี 2 รูปแบบ คือ

3.1 นโยบายสะสมทุน คล้ายกับนโยบายกระจายทรัพยากร ความแตกต่างระหว่างนโยบายสะสมทุน คือ ไม่ใช่ นโยบายที่กระจายเพื่อนำไปบริโภค เพียงแต่รัฐบาลต้องการให้เงินอุดหนุนเพื่อให้เกิดการสะสมทุน เช่น เงินโอนให้เกษตรกร

3.2 นโยบายจริยธรรม เป็นนโยบายที่กำหนดความถูกต้องของการปฏิบัติบางอย่างตามหลักศีลธรรม เช่น ห้ามขายเหล้าวันพระ เป็นต้น

สุรสิทธิ์ วชิรขจร (2549: 15-19) กล่าวถึง วิธีการศึกษานโยบายสาธารณะและการแบ่งประเภทนโยบายว่าเป็นวิธีการศึกษานโยบายสาธารณะอย่างหนึ่ง

แก้วคำ ไกรสรพงษ์ (2548:19-38) เสนอการแบ่งประเภทนโยบายสาธารณะ คือ การแบ่งประเภทนโยบายตามภารกิจของรัฐบาล ได้แก่ นโยบายการป้องกันประเทศ นโยบายต่างประเทศ นโยบายการศึกษา นโยบายสวัสดิการ นโยบายการรักษาความสงบภายใน นโยบายทางหลวง นโยบายภาษีอากร นโยบายเคหะสงเคราะห์ นโยบายการประกันสังคม นโยบายสาธารณสุข นโยบายพัฒนาชุมชนตัวเมือง และนโยบายทางเศรษฐกิจ

การแบ่งประเภทนโยบายแนวการมองเชิงวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์จะไม่มีการใช้
นโยบายที่มีต้นทุนสูงกว่าค่าผลประโยชน์ และผู้ตัดสินใจในการเลือกนโยบายที่ให้ประโยชน์ตอบแทน
ต่อต้นทุนหรือการลงทุนของภาครัฐที่สูงสุด เพื่อการนำนโยบายไปใช้ในการแก้ปัญหาของสังคม
และประเทศชาติ ตลอดจนการปฏิบัติโดยอาศัยการใช้ปัจจัยสำคัญในการเลือกนโยบายจาก
ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational-choice Theory) ผสมผสานกับหลักของเหตุผลด้วย
กล่าวคือ ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล เป็นการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลของผู้ตัดสินใจเพื่อบรรลุ
ความพึงพอใจ สูงสุดของตนเอง โดยใช้หลักของเศรษฐศาสตร์จุลภาค (Downs, 1957) ปัจจัยที่
สำคัญ อาจเป็นอิทธิพลที่สูงสุด ในการเปลี่ยนแปลงของนโยบายหรือการดำเนินการตามนโยบาย
นั้น ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพของสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ภายใต้กรอบ
ความคิดของตัวแบบ หลักเหตุผล นโยบายสาธารณะจะมีลักษณะของหลักการเหตุผลก็ต่อเมื่อ
ความแตกต่างระหว่างคุณค่าที่บรรลุและคุณค่าที่ต้องสูญเสียไปมีค่าเป็นบวก และมีค่ามากกว่า
ทางเลือกนโยบายอื่น ซึ่งค่าดังกล่าวมีความหมายถึง การคำนวณค่า คุณค่าทั้งทางการเงิน
เศรษฐกิจ สังคม โดยแบ่งประเภทจากการแบ่งประเภทของไวเมอร์ และไวน์นิง (Weimer & Vining)
โดยเสนอรูปแบบนโยบายไว้ 5 ประเภท ได้แก่ การดำเนินการโดยระบบตลาด การใช้มาตรการทาง
ภาษีและการให้เงินอุดหนุนเพื่อปรับเปลี่ยนแรงจูงใจ การออกกฎระเบียบและการควบคุม การใช้
กลไกที่ไม่ใช่กลไกตลาดดำเนินการ และการจัดให้มีระบบกันชน

สำหรับการแบ่งประเภทนโยบายเชิงการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์ พบว่า แก้วคำ ไกรสร
พงษ์ เสนอการจำแนกประเภทนโยบายโดยใช้แนวทางของแอนเดอร์สันเป็นหลัก ดังนี้

1. นโยบายที่เป็นเรื่องของภารกิจที่รัฐมีบทบาทดำเนินการกับนโยบายที่เป็นเรื่อง
เกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอน
2. นโยบายที่เกี่ยวกับเรื่องที่เป็นรูปธรรมกับนโยบายเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นนามธรรม
3. นโยบายที่เป็นเรื่องของส่วนรวมและนโยบายที่เป็นเรื่องของภาคเอกชน
4. นโยบายที่มีลักษณะเสรีกับนโยบายที่เป็นอนุรักษ์นิยม
5. นโยบายการจัดสรรทรัพยากร นโยบายการกระจายทรัพยากร นโยบายการจัด
ระเบียบกฎเกณฑ์ นโยบายการจัดระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมโดย
ระเบียบกฎเกณฑ์นั้น ในการแบ่งประเภทแรก เช่น นโยบายเร่งด่วน นโยบายเศรษฐกิจ นโยบาย
การสร้างรายได้ นโยบายการพลังงาน เป็นต้น

ทั้งนี้ในงานชิ้นนี้ใช้รูปแบบของนโยบายสาธารณะมี 2 รูปแบบ ได้แก่

นโยบายมุ่งเน้นการควบคุมกำกับโดยรัฐ (Regulatory Policies) และ นโยบายมุ่งเน้นการควบคุมกำกับตนเอง (Self-regulatory Policies)

1) นโยบายมุ่งเน้นการควบคุมกำกับโดยรัฐ (Regulatory Policies) เป็นนโยบายที่มุ่งเน้นการกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคล ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ และจะมีลักษณะจำกัดการใช้ประโยชน์ของประชาชนบางกลุ่ม ตัวอย่าง เช่น นโยบายควบคุมอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้ไฟ นโยบายควบคุมการพนัน และนโยบายลดความรุนแรงจากอุบัติเหตุจากการขับขีรถจักรยานยนต์ เป็นต้น

2) นโยบายมุ่งเน้นการควบคุมกำกับตนเอง (Self-regulatory Policies) จะคล้ายกับนโยบายมุ่งเน้นการควบคุมกำกับโดยรัฐ แต่ที่ต่างกันคือนโยบายมุ่งเน้นการควบคุมกำกับตนเองจะมี ลักษณะของการส่งเสริมการปกป้องผลประโยชน์ และความรับผิดชอบของกลุ่มตนเอง เช่น สภานายความ แพทย์สภา สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยต่างๆ เช่น สมาคมมวยสากลสมัครเล่น สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย เป็นต้น โดยมีหลักการสำคัญคือ การที่รัฐบาลอนุญาตให้ประชาชนรวมกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ในการควบคุมตนเอง รัฐบาลจะกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของแต่ละกลุ่มไว้ว่าสามารถทำอะไรได้บ้าง ตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528

2.2.4 แนวคิดการวิเคราะห์นโยบาย

การวิเคราะห์นโยบายเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่ใช้ค้นหาแสดงเหตุและผลที่จะผลิตเปลี่ยนแปลงสภาพข่าวสารที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับนโยบาย ซึ่งอาจนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในกระบวนการทางการเมือง เพื่อจะแก้ปัญหา นโยบาย โดยมีนักวิชาการให้ความหมายของการวิเคราะห์นโยบายไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Aaron Wildavsky (1973) อ้างถึงใน (สมบัติ อารงธัญวงศ์, 2560, น.283) การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ ไม่ใช่การแก้ปัญหา แต่เป็นการบรรเทาปัญหา ยืดอายุปัญหา เปลี่ยนสภาพปัญหาให้เสื่อมถอยไปตามกาลเวลาจนหายไปจากการรับรู้ของประชาชนบทบาทของการวิเคราะห์นโยบายแอรอน มองว่า ไม่ใช่การกำจัดนโยบายเดิมแต่เป็นการผลักดันนโยบายโดยไม่กำหนดนโยบายใหม่ไปแทนที่ (replace)

Duncan Macrae Jr. อ้างถึงใน (ศุภชัย ยาวะประภาส, 2554, น.22) เห็นว่า การวิเคราะห์นโยบายเป็นการใช้หลักการและเหตุผลในการประเมินนโยบายวิเคราะห์หาทางออกเพื่อทางเลือกนโยบายที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลายทางที่วางไว้

Thomas R. Dye (1984) เห็นว่า การวิเคราะห์นโยบายเป็นการวิเคราะห์ปัญหาของสังคมที่เป็นประจักษ์นิยม พิสูจน์ได้ และสอดคล้องกับความเป็นจริง

James E. Anderson (1975) ให้นิยามว่าการวิเคราะห์นโยบายนั้นเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ (examination) และการพรรณนาเหตุและผลของนโยบาย โดยทำการวิเคราะห์การก่อรูปนโยบายและตัวเนื้อหา นโยบายและสุดท้ายคือผลกระทบของนโยบายเฉพาะเรื่องเป็นกรณีไป

William N. Dunn (1994) เห็นว่าการวิเคราะห์นโยบายเป็นสังคมศาสตร์ประยุกต์ที่ใช้ระเบียบวิธีการศึกษาหลายวิธี (multiple methods) ที่ใช้ค้นหาความรู้และแสดงเหตุและผลการถกเถียงเพื่อตรวจสอบและแปลงเปลี่ยนระบบข้อมูลนโยบาย เพื่อแก้ไขปัญหานโยบายที่จะผลิตเปลี่ยนแปลงสภาพข่าวสารที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับนโยบาย (policy relevant information) การวิเคราะห์นโยบายเป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง ที่อาจนำไปใช้ในระบอบการเมือง

Edward S. quade อธิบายว่านักวิเคราะห์นโยบายที่ประสบความสำเร็จในการวิเคราะห์นโยบายต้องไม่เพียงค้นพบแนวทางปฏิบัติ ซึ่งอาจไม่ใช่ทางออกที่ดีที่สุดทางเลือกต่างๆก็ต้องเป็นที่พึงพอใจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นที่ยอมรับและสอดคล้องต่อสังคมและสามารถนำไปใช้ได้จริงส่วนแรกของกระบวนการดังกล่าวเรียกว่าการวิเคราะห์นโยบาย

จากขั้นตอนกระบวนการและตัวแปรต่างๆในการวิเคราะห์นโยบายของนักวิชาการแต่ละท่าน อาจสรุปได้ว่า

หลักในการพิจารณาถึงนโยบายสาธารณะที่ดี มี 2 หลักที่สำคัญ ได้แก่

1.การวิเคราะห์เนื้อหา นโยบาย (Analysis of Policy Content)

การวิเคราะห์โครงสร้างนโยบายของผู้มีอำนาจตัดสินใจกำหนดนโยบายมีความรัดกุมและนำไปใช้ได้จริงเพียงใด เนื่องจากปัญหาดังกล่าวถือเป็นนโยบายการแก้ไขจึงสามารถแก้ไขปัญหาได้จริง หากนโยบายนี้ช่วยแก้ปัญหาได้ควรประเมินนโยบายผลความเหมาะสมว่าแก้ปัญหที่ปรากฏให้หมดลงอย่างถาวรหรือไม่ การวิเคราะห์โครงสร้างนโยบายจากตัวเนื้อหา นโยบายว่ามีความรัดกุมหรือไม่และสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้มากน้อยแค่ไหน มีความสามารถในการแก้ปัญหาได้จริง เพราะปัญหาที่ได้ถูกพิจารณาให้ถือเป็นนโยบายเพื่อใช้ในการแก้ไข มีความซับซ้อนและความยากต่างกัน หากนโยบายนี้ช่วยแก้ปัญหาได้ให้ประเมินนโยบายที่ถูกต้อง ปัญหาที่ปรากฏจะหมดไปตลอดกาลหรือไม่ หรืออาจเป็นวิธีแก้ปัญหาชั่วคราว

หรือแก้ไขปัญหบางอย่างดังนั้นคุณต้องสามารถแก้ไขปัญหได้อย่างแท้จริงด้วยนโยบายและแผนที่เหมาะสมอย่างแท้จริง (วรเดช จันทรศร, 2554, น.148) นโยบายสาธารณะและแผนที่ดีต้องมีทฤษฎีและหลักการอ้างอิงตามนโยบายภายในมูลนิธิหรือทฤษฎีทางวิชาการ ให้สอดคล้องกับนโยบายนั้น (กล้า ทองขาว, 2523, น.11) รวมทั้งต้องไม่มีการปฏิบัติที่ยุ่งยากหรือสลับซับซ้อนเกินความจำเป็นซึ่งแนวการปฏิบัติหรือกลยุทธ์ที่ต้องการควบคุมพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานหรือพฤติกรรมของประชากรเป้าหมายต้องง่ายและง่ายต่อการนำไปปฏิบัติจะต้องมีกระบวนการที่ปฏิบัติงานง่ายไม่ซับซ้อน นอกจากนี้ นโยบายสาธารณะที่ดีต้องมีคำอธิบายที่ชัดเจนระบุเกี่ยวกับขนาดและลักษณะของโครงสร้างการดำเนินงานนโยบายสาธารณะที่ดีที่ประสบความสำเร็จต้องมีโครงสร้างการบริหารนโยบายแผนที่แสดงการเชื่อมต่อของโครงสร้างการจัดการบริหารนโยบายที่ประสานความสัมพันธ์ในกระบวนการดำเนินการตามนโยบายสู่การนำนโยบายไปปฏิบัติ ของนโยบายคือนโยบายสาธารณะที่ดีต้องมีโครงสร้างผู้นำทางการเมืองที่แสดงความเกี่ยวข้อง ความต่อเนื่องของโครงสร้างผู้นำทางการเมืองประสานความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการดำเนินการและการดำเนินนโยบาย ในการสร้างความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันจำเป็นต้องระบุกลยุทธ์หรือแนวปฏิบัติในระดับองค์กรแผนงานและโครงการตามโครงสร้างของการเมืองการปกครอง การวิเคราะห์นโยบายต้องวิเคราะห์ว่าวัตถุประสงค์เป้าหมายและมาตรฐานปฏิบัติการในการดำเนินงานและมาตรฐานมีความชัดเจนหรือไม่เนื่องจากความชัดเจนขององค์ประกอบเหล่านี้เป็นการง่ายต่อการกำหนดแนวทางการกำกับดูแลตรวจสอบวัดและประเมินผล เนื่องจากการวัดประสิทธิภาพตามแนวทางของนโยบายและแผนขึ้นอยู่กับความชัดเจนของมาตรฐานการทำงานในทางตรงกันข้าม หากวัตถุประสงค์เป้าหมายและมาตรฐานการปฏิบัติมีความคลุมเครือ หรือขัดแย้งกัน เป็นการยากที่จะนำไปปฏิบัติและประเมินผล ดังนั้น การแปลงนโยบายเป็นแผนกลยุทธ์หรือแผนหรือโครงการควรเลือกคำหรือข้อความที่ประกอบด้วย ข้อกำหนดต่าง ๆ อย่างพิถีพิถันเพื่อให้สามารถสะท้อนเกณฑ์การประเมินผลได้อย่างชัดเจน (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2560, น. 455)จึงนำมาสู่การเสนอเป็นกระบวนการวิเคราะห์นโยบายที่ใช้ในการวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของการเสนอแนะเป็นกระบวนการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเลือกต่างๆโดยการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสอดคล้องกับหลักการเหตุผลเหล่านี้หรือไม่ (สุรางคณา มัถยานนท์, 2538, น.22)

2. การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Analysis of Policy Implementation) เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้จริงโดยมุ่งวิเคราะห์ว่าการนำนโยบายไปดำเนินการเป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่เพียงใด รวมทั้งวิเคราะห์ว่า

อยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนหรือไม่ สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน ตามกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เป็นระบบและเป็นมาตรฐานเราใช้การเปลี่ยนแปลงภายในเพื่อระบุดแข็งและจุดอ่อนในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการวิเคราะห์การดำเนินนโยบายการติดตามการปรับปรุงการวิเคราะห์การดำเนินนโยบายการดำเนินนโยบายการประเมินผลและกระบวนการตรวจสอบ ทางเลือกในการกำหนดนโยบาย มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนและผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติเป็นการศึกษาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติจากบนลงสู่ล่างโดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในนโยบายขั้นตอนก่อนหน้าห้ขั้นตอนเมื่อโดยผู้มีอำนาจตัดสินใจจะต้องให้ความเห็นชอบว่าจะเลือกใช้ทางใดในการกำหนดนโยบายและนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและนำมาสู่การประเมินผลและติดตามผลนโยบายหลังจากขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายและผลที่คาดว่าจะได้รับของนโยบายนักวิเคราะห์นโยบายควรประเมินและทบทวนผลของนโยบายและทบทวนว่าพวกเขาประสบความสำเร็จเพียงใด ประเมินว่าทรัพยากรเพียงพอหรือไม่ ประเมินว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเมื่อดำเนินการตามนโยบายแล้วควรรวมทั้งหมด และเมื่อนโยบายดำเนินเสร็จสิ้นแล้วก็ควรทำผลสรุปรวม หากต้องการปรับปรุงเพิ่มเติมคุณสมบัตินโยบายดำเนินการต่อได้หากมีการวิเคราะห์นโยบายอย่างเหมาะสม แต่หากไม่ได้ผลหรือหากปัญหาแย้งคุณควรยุตินโยบายดังกล่าว ขึ้นอยู่กับผลประเมินมิได้มีข้อยุติในตัวมันเอง โดยนำข้อสรุปมาแก้ไขปรับปรุงวิจัยประเมินผลเปลี่ยนแปลงนโยบายเดิมเสียใหม่แล้วแต่ว่านโยบายนั้นจะบรรลุประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด (มยุรี อนุমানราชชน, 2552; เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ, 2557)

สรุปได้ว่าการวิเคราะห์นโยบายเลือกวิเคราะห์ในสองด้านคือด้านนโยบาย และด้านกระบวนการนำไปปฏิบัติ ซึ่งจะมองเห็นถึงข้อดีข้อเสียของนโยบายได้อย่างชัดเจนตามแต่ลักษณะของนโยบายในกระบวนการกำหนดนโยบายที่ได้นำมาแยกในกระบวนการวิเคราะห์นโยบายผ่านตัวแปรและขั้นตอนหลักการที่ได้สรุปออกมา

ตาราง 6 สรุปประเด็นการวิเคราะห์นโยบาย

สรุปหลักการวิเคราะห์นโยบาย	Brian W.Hogwood and Lewis A. Gunn	William N. Dunn	Edward S. Quade	Mazmanian and Sabatier	Van Meter and Van Horn
1. การวิเคราะห์เนื้อหา นโยบาย (Analysis of Policy Content)	<ul style="list-style-type: none"> - การตัดสินใจกำหนดนโยบายจากกรก่อตัวของประเด็นปัญหา - การกลั่นกรองประเด็นปัญหา - การนิยามประเด็นปัญหา - การพยากรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดโครงสร้างของปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - การทำความเข้าใจปัญหา - ศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - ศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - ใช้การพิจารณาอย่างรอบคอบและออกแบบทางเลือกนโยบาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของนโยบาย - ความสามารถของนโยบายในการกำหนดโครงสร้างการนำนโยบายไปปฏิบัติ - บุคคลภายนอกอย่าง เป็นทางการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ตัวแปรภายนอก (External Variables) 2 - ตัวแปร ได้แก่ - มาตรฐานและ - วัตถุประสงค์ของนโยบาย - และทรัพยากร
	<ul style="list-style-type: none"> - การพยากรณ์ - กำหนดวัตถุประสงค์ - วิเคราะห์ทางเลือก 	<ul style="list-style-type: none"> - การทำนาย - การเสนอแนะ 	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมข้อมูลต่างๆ - สร้างรูปแบบฟอร์มและการทดสอบ 		

ตาราง 6 (ต่อ)

<p>สรุปหลักการวิเคราะห์นโยบาย</p>	<p>Brian W.Hogwood and Lewis A. Gunn</p>	<p>William N. Dunn</p>	<p>Edward S. Quade</p>	<p>Mazmanian and Sabatier</p>	<p>Van Meter and Van Horn</p>
<p>การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Analysis of Policy Implementation)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นำนโยบายไปปฏิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> - การกำกับนโยบาย 	<ul style="list-style-type: none"> - การทดสอบทางเลือก - การประเมินค่าใช้จ่าย (ต้นทุน)ทรัพยากรและประสิทธิผล 	<ul style="list-style-type: none"> - ตัวแปรที่ไม่เห็นใจของนโยบายที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ - ขั้นตอน (ตัวแปรตาม) ของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ 	<p>ตัวแปรภายใน (Internal Variables) 4 ตัวแปร ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> การสื่อสารระหว่างองค์กรและภารกิจ องค์การและภารกิจที่ตั้ง กฎหมาย ลักษณะหน่วยงานที่รับผิดชอบ นโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลและติดตามผลนโยบาย 	<ul style="list-style-type: none"> - การประเมินผล 	<ul style="list-style-type: none"> - ดีความผลที่ได้เกิดขึ้น - พบพบต้นทุนที่ฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ดีความผลที่ได้เกิดขึ้น - พบพบต้นทุนที่ฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ขั้นตอน (ตัวแปรตาม) ของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> - ดีความผลที่ได้เกิดขึ้น - พบพบต้นทุนที่ฐาน

2.3 งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาคาปลอมแปลงเหรียญ สินค้าผิดลิขสิทธิ์โดยมีตัวอย่างงานวิจัยเกี่ยวกับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการกระทำผิดที่มีลักษณะใกล้เคียงกับการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์คือสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสองชิ้นได้แก่ งานวิจัยของ รัตนศักดิ์ รัตนลาโภ (2558) ในหัวข้อ มาตรการทางกฎหมายในการบังคับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก และ งานวิจัยของ ชีระพล โชติพันธ์ (2551) เรื่อง มาตรการทางอาญาต่อการกระทำความผิดต่อทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีตัวอย่างงานวิจัยเกี่ยวกับการปลอมแปลงทางกษาปณ์วิทยา คือ งานวิจัยของ ของ Ke Sun (2015) เรื่อง Detection of Counterfeit Coins and Assessment of Coin Qualities ซึ่งแต่ละเรื่องผู้วิจัยแต่ละท่านได้มีแนวคิดการวิจัยในหัวข้อที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยฉบับนี้เห็นได้ดังนี้

การศึกษาของ รัตนศักดิ์ รัตนลาโภ (2558) เรื่อง มาตรการทางกฎหมายในการบังคับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก : ศึกษากรณีการนำมาตรการมาใช้กับประเทศไทยเฉพาะกรณีลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า โดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาวิจัยถึงมาตรการ ทางกฎหมายในเรื่องการบังคับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก และ ความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎหมายไทยและต่างประเทศ โดยศึกษาเฉพาะกรณีลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า และสิทธิบัตร เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับกำกับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยข้อมูลที่น่ามาเป็นฐานในการศึกษาวิจัยนี้ได้มาจาก บทบัญญัติตามความตกลงระหว่างประเทศ บทบัญญัติทางกฎหมาย ตำราทางวิชาการ บทความ และคำพิพากษาของศาลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับเรื่องมาตรการทางกฎหมายในเรื่องการบังคับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งของไทยและต่างประเทศผลการศึกษาวิจัยพบว่าข้อบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการบังคับสิทธิตามความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก มีการกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักการบังคับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาในกรณีลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า และสิทธิบัตร ผ่านมาตรการบังคับสิทธิทางแพ่ง มาตรการบังคับสิทธิทางอาญา ข้อกำหนดพิเศษเกี่ยวกับมาตรการ ณ จุดผ่านแดนข้อกำหนดพิเศษเกี่ยวกับมาตรการบังคับสิทธิบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการกำหนดสาระสำคัญของมาตรการที่มากกว่าที่ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้ากำหนดอย่างไรก็ตามแม้ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิกจะมีการกำหนดมาตรการบังคับสิทธิใน

ทรัพย์สินทางปัญญาที่มีมาตรฐานสูง แต่มาตรการดังกล่าวก็เป็นการกำหนดกระบวนการที่ทำให้ความสำคัญกับการบังคับสิทธิทางแพ่งเป็นสำคัญ ซึ่งจะสามารถคุ้มครองเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความถูกต้องตามหลักสากลและสามารถบังคับใช้วิธีการและมาตรการอย่างเดียวกันทั่วโลก ทุกประเทศสามารถยอมรับและเข้าใจตรงกันได้ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในมาตรการบังคับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาให้มีความถูกต้องและเป็นธรรมเป็นมาตรฐานสากลยิ่งขึ้น ซึ่งในประเด็นดังกล่าวในกฎหมายต่างประเทศมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิกทั้งสิ้น ดังนั้น ประเทศไทยจึงอาจศึกษาและนำเอาหลักเกณฑ์ของความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิกและของกฎหมายของต่างประเทศดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อสร้างแนวทางในการปรับปรุงกฎหมาย หรือแนวทางการสร้างระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาเรื่องมาตรการบังคับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่อาจเกิดขึ้นต่อไป (รัตนศักดิ์ รัตนลาโภ, 2558)

งานวิจัยของ ชีระพล โชติพันธ์ (2551) เรื่องมาตรการทางอาญาต่อการกระทำ ความผิดต่อทรัพย์สินทางปัญญา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของบทลงโทษอัตราโทษในการกระทำความผิดต่อทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนเนื้อหาการกำหนดบทลงโทษตามอัตรากฎหมาย โดยงานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพในลักษณะศึกษาจากแบบวิเคราะห์เอกสารและตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศนำมาวิเคราะห์ สรุปเป็นอุปนิสัย เพื่อหาแนวทางแก้ไขกฎหมายและทฤษฎีที่ทบทวนมาเหมาะสมหรือไม่แก้ไขอย่างไรเพราะปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาเป็นปัญหาร้ายแรงในเวทีภายในประเทศและระหว่างประเทศ ก่อให้เกิดภาวะแก่สังคม อีกทั้งยังคุกคามต่อสุขภาพและความปลอดภัยแก่สาธารณชน ทำให้รัฐสูญเสียรายได้ ทำลายธุรกิจการค้าตามกฎหมาย รวมทั้งเป็นอาชญากรรมที่ไม่มีพรมแดน และสามารถเชื่อมโยงกับอาชญากรรมอื่น ๆ ได้ เนื่องจากได้รับผลตอบแทนสูง ผู้กระทำผิดจึงพัฒนารูปแบบของการประกอบอาชญากรรม โดยนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยในการกระทำความผิด แต่การบังคับใช้กฎหมายยังก่อให้เกิดปัญหาหลายด้านแม้ว่ากฎหมายอาญาจะมีสภาพในเชิงบังคับและเป็นเชิงบังคับที่รุนแรง แต่หากว่ากฎหมายอาญาไม่สามารถประกันความมั่นคงและความปลอดภัยของสังคมได้แล้ว สภาวะปัญหาในบ้านเมืองก็ย่อมเกิดขึ้นตามมา และถึงแม้กฎหมายอาญามีสาระสำคัญในการคุ้มครอง ปราบปรามการกระทำความผิด และมีการลงโทษ นอกจากการใช้กฎหมายอาญาในการปราบปรามการกระทำความผิดแล้ว ยังจะต้องกระทำเพื่อเตือนบุคคลทั่วไปด้วยว่าถ้ามีการกระทำเช่นนั้นเกิดขึ้นก็ต้องลงโทษ ฉะนั้นถ้าการใช้

กฎหมายอาญาในการปราบปรามการกระทำความผิดเป็นไปโดยถูกต้องแล้ว การใช้กฎหมายอาญาก็จะบรรลุวัตถุประสงค์ แต่การที่กฎหมายอาญาจะเข้ามาจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปัญหาย่อมจะเป็นการไม่ถูกต้องเป็นอย่างยิ่ง เพราะปัญหาหลายปัญหาเป็นปัญหาที่เล็กน้อย หรือเป็นปัญหาที่ยังไม่สมควรหรือไม่จำเป็นถึงกับต้องใช้การลงโทษทางอาญา(ธีระพล โชติพันธ์, 2551) งานวิจัยฉบับนี้เสนอมาตรการและแนวทางต่าง ๆ เพื่อช่วยลดปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ดังนี้

1. มาตรการบังคับโดยมุ่งเอากับตัวทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด โดยมุ่งประเด็นว่าทรัพย์สินนั้นเกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือไม่

2. มาตรการเพิ่มความในบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ของมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

งานวิจัยของ Ke Sun (2015) เรื่อง Detection of Counterfeit Coins and Assessment of Coin Qualities วิจัยเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาตรวจสอบและป้องกันการปลอมแปลงเหรียญเนื่องจากการระบาดของเหรียญกษาปณ์ปลอมจึงทำให้ในปัจจุบันเทคโนโลยีการตรวจจับเหรียญปลอมที่มีความแม่นยำสูงเป็นที่ต้องการอย่างมาก แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยในสาขานี้มากนัก วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแนะนำเทคนิคการมองตรวจจับด้วยคอมพิวเตอร์สมัยใหม่และความฉลาดของคอมพิวเตอร์เพื่อแยกความแตกต่างของเหรียญจริงและเหรียญปลอมด้วยความแม่นยำสูงโดยพิจารณาจากแง่มุมของภาพ โดยผลการศึกษาพบว่า เครื่องคอมพิวเตอร์มันสามารถจำเหรียญปลอมได้สำเร็จส่วนผสมของโลหะ พื้นผิว ตัวตัด มีลักษณะจุดสูงสุดของและล่างสุดส่วนเว้าต่าง ๆ ตามแง่มุมของภาพเหรียญ และจะถูกนำมาใช้ในการตรวจจับเหรียญปลอมในระยะเบื้องต้นบนพื้นผิวเหรียญโดยอัตโนมัติ หลังจากเครื่องนี้ถูกปรับแต่งในการทดลอง ผลการตรวจพบแสดงว่าการกระทำลักษณะนี้สามารถใช้เป็นเครื่องหมายหรือจุดตายต่าง ๆ ในการชี้ขาดแท้ปลอมอีกทั้งยังสามารถใช้ในการประเมินคุณภาพของเหรียญ (การเชอร์และให้คะแนนด้วยระบบ shellton scale)

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญ สินค้าผิดลิขสิทธิ์ สรุปได้ว่า รัฐดำเนินการต่อปัญหา โดยอาศัยกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ทั้ง 7 ฉบับได้แก่

- 1) พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 2) พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 3) พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 4) พระราชบัญญัติคุ้มครองแบบของผังภูมิวงจรรวม พ.ศ. 2543

5) พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545

6) พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546

7) พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548

ซึ่งพระราชบัญญัติทั้ง 7 ฉบับนี้ มีผู้รักษาการณืตามพระราชบัญญัติคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยมีหน่วยงานที่ควบคุมกำกับดูแลคือ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์โดยถือเป็นความผิดทางอาญาถ้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

ส่วนในเรื่องของเหรียญกษาปณ์ การนำเทคโนโลยีเข้ามาตรวจสอบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพนั้นมีอยู่แล้ว ในสหรัฐอเมริกา โดย เป็นนโยบายกำกับควบคุมตนเอง โดยสมาคมเหรียญกษาปณ์อเมริกันก็ได้มีความร่วมมือกับ บริษัทรับตรวจสอบสภาพเหรียญ อย่าง NGC Numismatic Guaranty Corporation เป็นนโยบายกำกับควบคุมดูแลตนเอง โดยทำให้กลุ่มผลประโยชน์กับภาคเอกชนเข้มแข็งขึ้น โดยบริษัทรับรองเหรียญ ได้นำเทคโนโลยีมาตรวจสอบและป้องกันการปลอมแปลงเหรียญเนื่องจากการระบาดของเหรียญกษาปณ์ปลอมที่แยกแยะด้วยตาเปล่าอาจแยกแยะไม่ออก จึงทำให้ในปัจจุบันเทคโนโลยีการตรวจจับเหรียญปลอมที่มีความแม่นยำสูงเป็นที่ต้องการอย่างมาก โดยอาศัยระบบ shellton scale โดยให้คะแนนที่ 1-70 โดยเหรียญแต่ละตัวจะได้รับการรับประกันตามราคาตลาดประเภทเหรียญและคะแนนสภาพที่ได้ ซึ่งถ้าตรวจพบของปลอมบริษัทจะรับซื้อคืนตามราคาดังนั้น ในทางกลับกันหากเป็นของปลอมสามารถใช้เป็นหลักฐานเพิ่มในชั้นศาลในการร้องทุกข์กล่าวโทษได้

สำหรับตัวอย่างงานวิจัยที่วิเคราะห์นโยบายในด้านเนื้อหา นโยบายคืองานวิจัยของ ช่อทิพย์ สุนทรวิภาต (2557) มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภค: ศึกษากรณีผลิตภัณฑ์แว่นกันแดด และตัวอย่างงานวิจัยที่วิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ คืองานวิจัยของ สุปราณี ธรรมพิทักษ์ การวิเคราะห์นโยบายความมั่นคงที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556 ซึ่งงานวิจัยทั้งสองเรื่องได้ใช้กรอบความคิดแบบเดียวกับที่งานวิจัยชิ้นนี้จะนำมาวิเคราะห์นโยบาย ซึ่งนำเสนอออกมาได้ ดังนี้

งานวิจัยของ ช่อทิพย์ สุนทรวิภาต (2557) มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภค: ศึกษากรณีผลิตภัณฑ์แว่นกันแดด

วิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีการคุ้มครองผู้บริโภค และความรับผิดชอบในสินค้าที่ไม่ปลอดภัยของผลิตภัณฑ์แว่นกันแดด นอกจากนี้ยังศึกษาถึงกฎหมายของประเทศไทยโดยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขและมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์แว่นกันแดดให้มี

ความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความปลอดภัยในการใช้งานผลิตภัณฑ์แวนกันแดด

จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีกฎหมายที่บังคับใช้กับการลงโทษผู้ผลิตแวนกันแดดที่ไม่ได้มาตรฐานอยู่หลายฉบับซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคที่ทำให้ผู้บริโภคทั่วไปได้รับการคุ้มครองเกี่ยวกับความปลอดภัยในการบริโภคสินค้าที่ผู้ประกอบการธุรกิจได้

นำเข้าหรือนำออกวางจำหน่ายเป็นการทั่วไป และเป็นมาตรการโดยอ้อมที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องมีมาตรฐานในการผลิตและนำเข้าสินค้าที่ไม่ปลอดภัยเพื่อมาจำหน่ายแก่ผู้บริโภค

จากงานวิจัยที่เรานำมาทบทวนพบว่าผู้วิจัยเลือกศึกษากฎหมายผลิตภัณฑ์แวนกันแดดกับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภค โดยวิเคราะห์นโยบายออกมาเป็นกฎหมายที่บังคับใช้คุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งเป็นกฎหมายที่บังคับใช้ทางอ้อมเสียส่วนใหญ่ ประเด็นที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ความเหมาะสมของเนื้อหาของนโยบาย และความที่เนื้อหาของกฎหมายนั้นเป็นทางอ้อมเสียส่วนใหญ่จึงมีการเสนอแนะเชิงนโยบายมาเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาแวนกันแดดที่ไม่ได้คุณภาพโดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้วิจัยเห็นสมควรให้มีประกาศของคณะกรรมการว่าด้วยฉลากในเรื่องให้แวนกันแดด

เป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 41 มาตรา 43 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

2. เนื่องจากประเทศไทยไม่มีประกาศของกระทรวงอุตสาหกรรม หรือพระราชบัญญัติอื่นใดที่กำหนดให้แวนกันแดดต้องมีฉลากและปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ทั้งนี้ในเรื่องของฉลากหน่วยงานต่างๆ ของต่างประเทศและมาตรฐานต่าง ๆ ที่ต่างประเทศได้กำหนดถึงมาตรฐานของแวนกันแดด ได้แก่มาตรฐานสินค้า CE ของสหภาพยุโรป American National Standards Institute (ANSI) ของประเทศสหรัฐอเมริกา และ Australian Competition and Consumer Commission (ACCC) ของประเทศออสเตรเลีย ได้กำหนดข้อมูลและข้อกำหนดในการ

ติดฉลากของแวนกันแดด ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยควรจะนำมาเป็นแบบอย่างในการกำหนดมาตรฐานการติดฉลากของแวนกันแดด

3. ผู้เขียนเสนอว่าให้ประเทศไทยมีการปิดฉลากโดยองค์กรของเอกชน นำมาปรับใช้กับประเทศไทย หากว่าประเทศไทยมีองค์กรเอกชนที่ให้การรับรองความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ในการกำหนดการติดฉลากของแวนกันแดดโดยองค์กรเอกชนนั้น จะทำให้ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองมากขึ้น

4. ผู้เขียนเห็นควรให้ผลิตภัณฑ์แวนกันแดดมีการกำหนดให้มีมาตรฐานบังคับในการกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรม โดยหน่วยงานที่ควบคุมตรวจสอบในการรับรองมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ คือ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

5. ผู้เขียนขอเสนอว่าสมควรให้ศูนย์เฝ้าระวังและพิสูจน์สินค้าที่ไม่ปลอดภัยที่มีหน้าที่ทำการตรวจสอบ ทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าต่าง ๆ และเฝ้าระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับผู้บริโภคจากสินค้าต่าง ๆ และให้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทดสอบ เพื่อกำหนดให้แวนกันแดดมีมาตรฐานการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์เนื่องจากในประเทศไทยยังไม่มี การกำหนดถึงหลักเกณฑ์การทดสอบพิสูจน์มาตรฐานของผลิตภัณฑ์แวนกันแดด

6. ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยควรใช้ระบบการดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) กับความรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

งานวิจัยของ สุปราณี ธรรมพิทักษ์ ในงานการวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์นโยบายความมั่นคงที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556 วิธีดำเนินการวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วยข้าราชการ ประชาชนไทยพุทธและไทยมุสลิม และกลุ่มผู้นำ 4 เสาหลัก จำนวน 46 คน ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดนโยบายความมั่นคงที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เริ่มมีการปรับเปลี่ยนในระดับแนวคิดของการกำหนดนโยบาย ซึ่งแต่เดิมจะเป็นแบบบนลงล่าง (Top Down) มาเป็นการให้ความสำคัญกับบริบทของพื้นที่ หรือเริ่มเป็นแนวคิดแบบล่างขึ้นบน (Bottom Up) ส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มในการแก้ปัญหาที่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม นโยบายความมั่นคงที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556 ยังมีปัญหาในประเด็นการระบุงลไกที่จะทำหน้าที่บูรณาการ (ธรรมพิทักษ์ สุปราณี, 2019)

การทำงานในระดับพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันกำหนดไว้เพียงการบูรณาการในระดับแผนงานโครงการเท่านั้นขณะเดียวกันกลไกที่มีการนำมาใช้เชื่อมโยงงานด้านความมั่นคงกับงานด้านการ

พัฒนาที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นเพียงกลไก บูรณาการในระดับนโยบาย ดังนั้น ในการกำหนดนโยบาย ความมั่นคงที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรมีการกำหนดกลไกการบูรณาการที่เป็นทางการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับนโยบายและระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

จากงานวิจัยที่เรานำมาทบทวนพบว่า มักจะวิเคราะห์นโยบายในประเด็นการนำนโยบายไปปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใหนบ้างเพื่อจะตอบว่านโยบายมีความเหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าตัวแบบในการกำหนดนโยบาย มีส่วนช่วยให้การนำนโยบายไปปฏิบัติได้ดีขึ้นในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งแต่เดิมจะเป็นตัวแบบในรูปแบบบนลงล่าง (Top Down) มาเป็นการให้ความสำคัญกับบริบทของพื้นที่ หรือเริ่มเป็นแนวคิดแบบล่างขึ้นบน (Bottom Up) ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติ มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ยึดหลักศึกษาปณิธิวิทยาว่าด้วยสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญนำมา จำแนกรูปแบบนโยบายสองรูปแบบคือที่เป็นกฎหมายและไม่ใช่มกฎหมายซึ่งการจำแนกจะจำแนกสองรูปแบบนี้ที่ใช้แก้ไขปัญหาประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปวิเคราะห์เชิงพรรณนากับหลักการนโยบาย สาธารณะที่ดีเพื่อหาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและความเหมาะสมของนโยบายกับสถานการณ์ ปัญหาโดยใช้การเขียนแบบstory telling เล่าเรื่องราวออกมาเป็นข้อเสนอแนะและความเหมาะสมของนโยบายต่อสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความเหมาะสมของนโยบายในการแก้ไขปัญหการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์”งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาทฤษฎีนโยบายสาธารณะเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะที่ดี และแบบวิเคราะห์เอกสารตำราเหรียญกษาปณ์ และประมวลกฎหมายต่าง ๆ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้รวบรวมมา สำนวจความคิดเห็นกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และสัมภาษณ์กลุ่ม และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงพรรณนาผ่านรูปแบบนโยบายสาธารณะสองแบบให้เห็นถึงความเหมาะสมของกฎหมายที่เป็นอยู่และทางออกของปัญหาวิเคราะห์ให้เห็นถึงศักยภาพในการผลักดันให้แก้ไขนโยบายเชิงเสนอแนะ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลที่มีความเหมาะสมตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้ ดังรายละเอียดในผนวก

1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เพื่อศึกษาถึงแนวทาง นโยบาย กระบวนการจัดการแก้ไขปัญหการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ของหน่วยงานของภาครัฐนั้น โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 4 ท่าน ได้แก่

1.1) เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้รับผิดชอบคดีปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ จำนวน 2 คน

1.2) ผู้ปฏิบัติงานกองกษาปณ์ กรมธนารักษ์ จำนวน 2 ท่าน

2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคเอกชน (กลุ่มผู้ค้า) จำนวน 4 ท่าน

3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคม จำนวน 12 ท่าน ได้แก่

3.1 สมาคมเหรียญระลึกแห่งประเทศไทย จำนวน 8 ท่าน

3.2 สมาคมเหรียญกษาปณ์และเงินพดด้วง จำนวน 2 ท่าน

3.3 ชมรมคนรักเหรียญ จำนวน 2 ท่าน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือหลักสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่

1) แบบวิเคราะห์เอกสาร ได้แก่ บทความความสามัคคีเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทย และหนังสือตำราทางภาษาปณิทยา

2) แบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (Indept interview) โดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อสอบถามถึงความเหมาะสมนโยบายและมาตรการแก้ไขในปัจจุบัน 2 ด้านได้แก่

2.1 ด้านความเหมาะสมของเนื้อหากฎหมาย

2.2 ด้านความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ

3) แบบบันทึกการสังเกตโดยใช้แบบการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) จากการลงนามพระ ตลาดสะสมเหรียญ และพบปะพูดคุยกับนักสะสม

4) การศึกษาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

5) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัย เช่น การสังเกตการณ์ให้บริการของทั้งสองหน่วยงานในสำนักงานว่ามีความสะดวก ความคล่องตัว ความรวดเร็วในด้านต่าง ๆ เพียงใด มีปัญหาข้อขัดแย้งหรือข้อร้องเรียนมากน้อยเพียงใด เป็นต้น

3.3 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยจะศึกษาเอกสารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์กฎหมายการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ และตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทลงโทษผู้ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกปลอมในเชิงพาณิชย์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างที่ชัดเจน โดยใช้เป็นคำถามปลายเปิด

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร

เป็นการศึกษารวบรวมนโยบายและมาตรการแก้ไขปัญหาทั้งในส่วนของกฎหมาย ที่บังคับใช้บทลงโทษต่อผู้ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกปลอมในเชิงพาณิชย์ ได้แก่ กฎหมายพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 (และแก้ไขเพิ่มเติม) มาตรา 9 และมาตรา 35 รวมถึงรวมถึงนโยบายและมาตรการอื่น ๆ ในการป้องปรามเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกปลอมในปัจจุบัน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยขั้นนี้ คือ แบบวิเคราะห์เอกสาร

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก

เป็นสำรวจความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสัมภาษณ์แบบกลุ่มผ่านการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง หาข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ซึ่งเป็นฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากนโยบาย ดังนี้

- 2.1 กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย
- 2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคเอกชน (กลุ่มผู้ค้า)
- 2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคม

3. การสังเกต

โดยใช้แบบการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) จากการลงสำรวจภาคสนามตามแหล่งค้าขายจริง ได้แก่ ตลาดพระเครื่อง ตลาดสะสมเหรียญ และพบปะพูดคุยกับนักสะสม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยฉบับนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยจะวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) จากข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept interview) โดยนำมาวิเคราะห์โดยการใช้การเขียนแบบ story telling บอกเล่าเรื่องราวผ่านกรอบทฤษฎีวิชาชีพปณิธิวิทยา นำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา ด้วยหลักวิเคราะห์นโยบาย เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมของนโยบายในการควบคุมเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกปลอมในเชิงพาณิชย์ ตามกรอบขอบเขตการจำแนกประเภทนโยบายสาธารณะที่แบ่งออกเป็นสองประเภท คือ วิธีทางกฎหมายและไม่ใช้กฎหมายเพื่อนำเอาการแก้ปัญหาที่มีวิธีการ ซึ่งมีหลายนโยบายมาวิเคราะห์สรุปอุปนัยผ่านหลักการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะว่านโยบายต่าง ๆ เหมาะสมหรือไม่และตกผลึกเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและตอบคำถามว่านโยบายเหมาะสมหรือไม่

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยและอภิปรายผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญตามประเด็นคำถามในการวิจัยเกี่ยวกับหน่วยงานรัฐผู้บังคับใช้กฎหมายของภาครัฐทั้งสองแห่ง คือ กองปราบปราม และหน่วยงานผู้ผลิตเหรียญกษาปณ์ และดูแลความเรียบร้อยของเหรียญกษาปณ์ คือ กรมธนารักษ์ และภาคเอกชน คือ กลุ่มผู้ค้าเหรียญกษาปณ์ และภาคประชาสังคม คือ องค์กรที่เกี่ยวข้องกับกษาปณ์วิทยา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากทุกฝ่ายมาสังเคราะห์เพื่อการตอบคำถามการวิจัยที่ตั้งไว้ในเรื่องสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์แยกตามลักษณะการปลอม นโยบายที่ใช้ในการแก้ปัญหา และความเหมาะสมของนโยบายต่อประเภทปัญหาที่ต่างกัน ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์

สถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ของประเทศไทย แรกเริ่มเดิมทีนั้นการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ ทำไปเพื่อใช้ในระบบเศรษฐกิจเท่านั้นโดยในประเทศไทยมีการปลอมแปลงมาอย่างยาวนาน เริ่มตั้งแต่มีการเริ่มใช้เงินตราเป็นวัตถุสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนค้าขาย แต่ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนผ่านของเงินตรามายาวนาน อีกทั้งวงการสะสมของไทยเริ่มมีการสะสมเหรียญ และก่อตั้งสมาคมเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทยขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2515 เพื่อจัดระเบียบสังคมนักสะสม ในยุคนั้นเริ่มมีการปลอมแปลงเหรียญเพื่อสะสม จึงมีกลุ่มผลประโยชน์มาจัดระเบียบทางสังคมนักสะสม โดยปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ของประเทศไทยในปัจจุบันมี 4 ประเภท ดังนี้

4.1.1 ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน

4.1.1.1 ลักษณะของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนในระบบ (Circulated coins) คือเหรียญที่ผลิตเพื่อนำออกใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจซึ่งต้องดำเนินการผลิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีปริมาณเพียงพอสำหรับความต้องการใช้ในตลาดการค้าโดยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและลวดลายไปตามยุคสมัย เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ผลิตในปัจจุบันมี 9 ชนิดราคา คือ 1 สตางค์ 5 สตางค์ 10 สตางค์ 25 สตางค์ 50 สตางค์ 1 บาท 2 บาท 5 บาท และ 10 บาท แต่ที่ใช้หมุนเวียนในชีวิตประจำวันมีเพียง 5 ชนิด ราคา คือ ตั้งแต่ชนิดราคา 25 สตางค์ ถึงชนิดราคา 10 บาท ส่วนเหรียญชนิดราคา 1 สตางค์ 5 สตางค์ และ 10 สตางค์ (กองกษาปณ์, ไม่ระบุปีที่เขียน) ไม่ได้นำออกใช้โดยทั่วไป แต่

ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในระบบบัญชีเท่านั้น ซึ่งกระบวนการลอกเลียนแบบเหรียญดังกล่าว เหรียญบางประเภทมีมูลค่าต่ำกว่า ราคาหน้าเหรียญจึงเกิดการลอกเลียนแบบเพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นเหรียญษาปณ์ของรัฐบาล โดยการนำวัสดุคุณภาพต่ำ การชุบโลหะให้ใกล้เคียงเหรียญจริง ซึ่งไม่ได้มีการกำหนดชนิด โลหะ อัตราเนื้อโลหะ ขนาด ลวดลาย และอัตราเนื้อเพื่อหล่อเพื่อขาด ให้เป็นมาตรฐาน เหรียญเหล่านี้จึงไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

4.1.1.2 รูปแบบของการปลอมแปลงเหรียญษาปณ์หมุนเวียน

(1) เหรียญษาปณ์ผลิตโดยการหล่อจากแม่พิมพ์ (Cast Counterfeits) โดยทั่วไปแล้วของปลอมแบบ จะเป็นของปลอมที่คุณภาพต่ำ ถูกสร้างขึ้นมาจากแม่พิมพ์ดินหรือแม่พิมพ์ยาง และมักจะมีรอยต่อรอบขอบที่ทั้งสองส่วนของแม่พิมพ์มาประกบกัน ลงไป ขณะที่เหรียญษาปณ์หมุนเวียนแท้ จะถูกตีด้วยเครื่องจักรและมีงานบังคับตัวเหรียญขอบจะเรียบ เหรียญปลอมประเภทนี้จะมีรอยต่อ ด้านหน้าและด้านหลังของตัวเหรียญฯ หยาบ ทำจากเนื้อโลหะแบบ ทำจากดีบุกผสมตะกั่ว (Pewter) เนื้อโลหะเป็นสีดําอมเทา ค่อนข้างอ่อน ชุบโลหะขาว เสี่ยงทึบเมื่อตกกระทบ (<https://www.ngccoin.com/resources/counterfeit-detection/>)

ภาพประกอบ 6 เหรียญษาปณ์ผลิตโดยการหล่อจากแม่พิมพ์

ที่มา : <https://www.thairath.co.th/content/818357>

เหรียญที่ปลอมเพื่อใช้ในระบบเศรษฐกิจนั้นก็มีอีกหลายขนาด ทั้งเหรียญบาท ปี พ.ศ. 2505 เหรียญ 5 บาท ตราครุฑ ปี พ.ศ. 2515 ที่มีการทำปลอมแปลงจำนวนมาก จนต้องถอดถอนการใช้งานเหรียญดังกล่าว และเรียกคืน ดังนั้น การใช้เหรียญห้าบาทชนิดนี้ มีการออกแบบเหรียญในรูปแบบใหม่ เป็นครุฑเฉียง และเพิ่มการตอก Mintmark ที่ข้างเหรียญ ทั้งนี้ จากรายงานของสำนักกษาปณ์ ระบุว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา มีการค้นพบเหรียญปลอม ถึงปี พ.ศ. 2550 เท่านั้น โดยประเภทนี้สร้างความเสียหายอย่างหนักจนกระทั่งทางภาครัฐต้องมีนโยบายในการ

ปราบปราม และมีมาตรการยกเลิกการใช้งานเหรียญ และเปลี่ยนลักษณะของเหรียญให้มีการ
ปลอมแปลงยากยิ่งขึ้น

ภาพประกอบ 7 เหรียญกษาปณ์หมุนเวียน 10 บาท ปลอม (ซ้าย) แกะด้วยเครื่องจักร (ขวา)
แกะสด

ที่มา : บุญชอบ ธีรปัญญาธรรม และ คณะ, ม.ป.ป., น.5

ภาพประกอบ 8 เหรียญ 5 บาท 9 เหลี่ยม ที่ผลิตในปี พ.ศ. 2515 (ปลอมด้วยเครื่องจักร)

ที่มา : เลียง นาราสัจจ์. (2545). เหรียญสะสมส่วนตัว / โดย เลียง นาราสัจจ์ขอนแก่น. :
ซัชวาลย์การพิมพ์, 2545 หน้า 135

การปลอมแปลงในรูปแบบนี้เป็นกระบวนการผลิตด้วยการแกะแม่พิมพ์ขึ้นด้วยเครื่องจักร
หรือบางชนิดราคาอาจแกะพิมพ์แบบแกะสด รูปลักษณะด้านหน้าและด้านหลังของตัวเหรียญ
ค่อนข้างดีกว่าแบบแรก แล้วแต่พิมพ์ว่าแกะด้วยเครื่องจักรหรือทำแม่พิมพ์ด้วยการขึ้นมือ ก็คือ การ
แกะแม่พิมพ์โลหะแบบดั้งเดิม หรือที่ภาษาช่างมักเรียกกันว่า “แกะสด” คือ การแกะแม่พิมพ์ขนาด

เท่าจริงโดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์หรือเทคโนโลยีกันมากมาย เริ่มจากชุดแต่งเหล็กขึ้นรูป ไปที่โลหะจนได้ความลึก หรือมิติที่ต้องการ แล้วใช้มีดแกะ แทงเก็บลวดลาย หรือรายละเอียดให้ดียิ่งขึ้น จนเสร็จสมบูรณ์ หรือแกะพิมพ์ด้วยเครื่องจักร เนื้อโลหะผสมนิเกิลออกก่อนข้างเหลือง เสี่ยงกังวลเมื่อตกกระทบหรือเคาะ(Numismatic Guaranty Corporation, 2021)

รูปแบบการปลอมแปลงทั้งสองแบบข้างต้นนี้คุณภาพและรายละเอียดของตัวเหรียญไม่ดีนัก สังเกตได้ง่ายจากความแตกต่างของสีและผิว ตัวเหรียญมีความหนาบางไม่เท่ากัน น้ำหนักจึงแตกต่างกันมาก ทั้งนี้พบว่า สถานการณ์การปลอมแปลงในรูปแบบนี้ที่ประสบปัญหาหนักที่สุด คือ การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว มูลค่า 5 บาท ปี พ.ศ. 2515 ระบาดหนักจนคนขาดความเชื่อถือในตัวเหรียญ จนมีการออกพระราชกำหนดอนคินเหรียญกษาปณ์ชนิดทองขาว ราคาห้าบาท เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ ด้วยปรากฏว่าได้มีผู้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนทำปลอมเหรียญกษาปณ์ชนิดทองขาว ราคาห้าบาท ลักษณะเก่าเหลี่ยม และนำออกใช้แพร่หลาย เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้สุจริตที่รับเหรียญนั้นไว้ เนื่องจากไม่สามารถจะใช้ชำระหนี้หรือแลกเปลี่ยนได้ การปลอมเหรียญกษาปณ์ดังกล่าวได้กระทำต่อเนื่อง แม้ทางราชการจะได้กวัดขังจับกุมและดำเนินการเพื่อลงโทษอย่างเฉียบขาดมาโดยตลอด ไม่ทำให้จำนวนเหรียญปลอมลดลงได้ จนเป็นเหตุให้ประชาชนทั่วไปเกิดความระแวงไม่กล้ารับชำระหนี้ด้วยเหรียญกษาปณ์ชนิดทองขาวราคาห้าบาท ลักษณะเก่าเหลี่ยม เพราะไม่แน่ใจว่าเหรียญใดเป็นเหรียญแท้หรือเหรียญปลอม สถานการณ์เช่นนี้ถ้ามิได้แก้ไขหรือป้องกันให้ทันท่วงทีอาจจะก่อให้เกิดความปั่นป่วนขึ้นในหมู่ประชาชน และเป็นภัยอันตรายต่อเศรษฐกิจของประเทศได้ สมควรอนคินเหรียญกษาปณ์ชนิดทองขาว ราคาห้าบาท ลักษณะเก่าเหลี่ยม และเปิดโอกาสให้ประชาชนนำมาแลกได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้ขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2521) นอกจากนี้ยังมีวิธีปลอมประเภทอื่น คือ การหลอกให้เข้าใจผิดว่าเป็นเหรียญชนิดราคาสูงกว่าในยุคที่เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนชนิดราคาสองบาทเป็นสีเงิน จนแม้ค้าสับสนต้องเขียนเลข 2 ลงบนเหรียญด้วยปากกาเนื่องจากขนาดใกล้เคียงกันมากจนทำให้มีจรรยาพำเอาเหรียญบาทมาเขียนเลข 2 แล้วมาซื้อของกับแม่ค้า จนต้องมีการออกเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนชนิดราคา 2 บาท สีทองมาทดแทน

4.1.1.3 สถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนในปัจจุบัน

ปริมาณการใช้เหรียญกษาปณ์ที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมีจำนวนลดลง โดยพิจารณาจากจำนวนเหรียญหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย มีเหรียญ 10 บาท หายไปจากระบบ 1 พันล้านบาท จากที่นำออกใช้ 2 หมื่นล้านบาท แสดงให้เห็นว่าคนใช้เหรียญน้อยลงมาก จากความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ ซึ่งมีแนวโน้มขยายควบคุมชัดเจนที่สุดที่ออกจากทางภาครัฐเพื่อปราบปรามเหรียญปลอม การแก้ปัญหาจากหน่วยงานรับผิดชอบ เพิ่มโทษในพระราชบัญญัติเงินตราฉบับแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด เป็นการนำนโยบายเข้าสู่ระบบโดยอาศัยอำนาจของทางภาครัฐ โดยรัฐบาลของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นการนำนโยบายเพื่อเพิ่มบทลงโทษ และรอให้ปัญหาเสื่อมถอยไปเอง ก่อนหน้านั้นปัญหาได้เสื่อมถอยไปบ้างแล้ว เนื่องจากไม่มีการพบเหรียญปลอมมานานแต่ก็มีทำเหรียญปลอมออกมาบ้างประปราย แต่ไม่ได้ใช้จ่ายแต่มาในรูปแบบของเงินตราในตลาด แต่มีจิวซีพีเลือกเหยื่อคือร้านค้าที่ต้องการเศษเหรียญจำนวนมากไว้ใช้เป็นเงินทอนจึงรับแลกจากมีจิวซีพีกลุ่มดังกล่าว เหรียญ 10 บาท ปลอมมาแลกร้านสะดวกซื้อแห่งหนึ่งในเขตอำเภอเมืองอุดรธานีพร้อมแจ้งเตือนประชาชนเพิ่มความรอบคอบในการตรวจสอบโดยให้สังเกตลักษณะเหรียญ 10 บาทปลอม มีน้ำหนักเบาว่าเหรียญจริง ซึ่งปัจจุบันกองกษาปณ์ได้มีการปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสถานการณ์ มีความทันสมัยในเทคโนโลยีป้องกันการปลอมแปลง และบทบาทเหรียญลดค่าลงและถูกแทนด้วยธนบัตร ซึ่งมีแนวโน้มและเข้าสู่สังคมไร้เงินสดในอนาคตและจากข้อมูลจากกรมธนารักษ์ พบว่าภาพรวมการผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ใช้หมุนเวียนในระบบในปี 2564 จะลดลงเหลือ 1,200 ล้านเหรียญ จากปี 2563 ที่ผลิตอยู่ที่ 2,000 ล้านเหรียญ ซึ่งลดลงจากนโยบายการรณรงค์ให้นำเหรียญที่ประชาชนสะสมออกมาใช้ รวมไปถึงการสนับสนุนให้ประชาชนใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้เหรียญลดลง และทำให้ต้นทุนในการผลิตเหรียญลดลง จากปีนี้อยู่ที่ 1,800-2,000 ล้านบาท มาอยู่ที่ 1,000 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม เหรียญที่ใช้หมุนเวียนในระบบมีสูงถึง 35,000 ล้านเหรียญ ซึ่งหากปรับลดการผลิตลง ปริมาณที่จะใช้ในตลาดยังเพียงพอถึง 4 ปี ยิ่งทำให้เห็นว่ามีผู้ใช้เหรียญลดลงสอดคล้องกับตารางที่ 7 ที่แสดงถึงจำนวนผู้ใช้เหรียญในระบบที่ลดลง (ไทยรัฐออนไลน์, 2563) ประกอบกับความไม่คุ้มทุนในการผลิตจึงหันไปผลิตธนบัตรแทนเพราะระบบ การสำรองทองคำเพื่อผลิตเป็นธนบัตรเข้ามาแทนที่การใช้เหรียญจริงตามมูลค่าหน้าเหรียญจริงปัจจุบันจึงไม่ได้ใช้เงินตามมูลค่าหน้าเหรียญอีกต่อไปการปลอมแปลงจึงไม่คุ้มทุนที่จะปลอมแปลงเหรียญอีกต่อไป

ตาราง 7 มูลค่าเหรียญกษาปณ์ที่ผลิตออกใช้และเหรียญกษาปณ์ที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ
(Value of Coins in circulation) ณ สิ้นเดือน 30 พฤศจิกายน 2561

ชนิดราคา (Denomination)	เหรียญกษาปณ์ที่ออกใช้ (Circulation Coin Production)หน่วย : ล้านบาท (Millions of Baht)	เหรียญกษาปณ์ที่ หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ (Coins in Circulation) หน่วย : ล้านบาท (Millions of Baht)
1. เหรียญกษาปณ์หมุนเวียน		
10 บาท (Baht)	23,575.583	22,463.891
5 บาท (Baht)	20,152.033	19,523.779
2 บาท (Baht)	4,474.807	17,316.967
1 บาท (Baht)	17,946.373	4,577.077
50 สตางค์ (Satang)	1,437.863	1,399.930
25 สตางค์ (Satang)	1,084.514	996.778
10 สตางค์ (Satang)	6.364	0.648
5 สตางค์ (Satang)	2.822	0.321
1 สตางค์ (Satang)	2.476	0.062
รวม (Total) (1)	68,3682.835	66,279.453
2. เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกทุกชนิด ราคา(Commemorative Coins)	9,426.993	6,838.791
รวม (1) และ (2) Total (1)+(2)	78,109.828	73,118,244

หมายเหตุ : มูลค่าเหรียญกษาปณ์ที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ ไม่รวมเหรียญชุดเดิมซึ่ง
ไม่สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

4.1.2 ปัญหาการปลอมแปลงใหม่เพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม

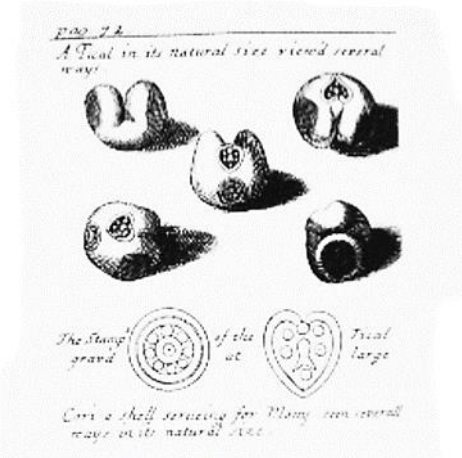
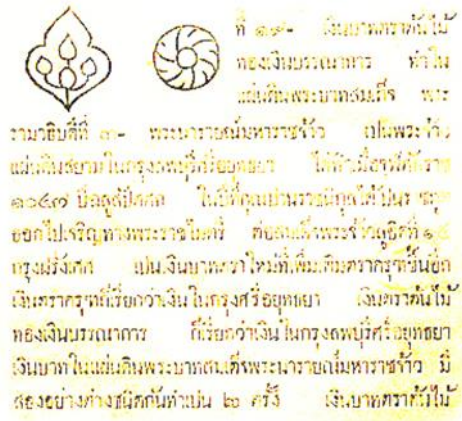
4.1.2.1 ลักษณะของการปลอมแปลงใหม่เพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม

เหรียญสะสม หมายถึงเหรียญฯ หรือ เงินตราต่าง ๆ จากอดีตถึงปัจจุบันซึ่งถูกใช้งานมีมานานมากกว่า 2,500 ปี ต่างชาติ ต่างยุคสมัย ต่างถิ่นกำเนิดซึ่งมีคุณค่าในการสะสม และเป็นเสมือนจดหมายเหตุที่บอกเล่าเรื่องราวแม้วานวันเวลายาวนานการปลอมแปลงเหรียญประเภทนี้จะเลือกปลอมแปลงเหรียญที่มีค่า คุ่มค่าต่อการสะสมที่นักสะสมนิยมแสวงหาโดยส่วนใหญ่ หรือเป็นเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ถูกเพิกถอนการใช้งานแล้ว รวมถึงเหรียญที่ระลึกถูกปลอมแปลงขึ้นมาเหรียญประเภทนี้ เป็นเหรียญที่ปลอมเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสมโดยเป็นลักษณะของการปลอมแปลงใหม่ทั้งชิ้นงาน เช่นการหล่อ การพิมพ์ด้วยเครื่องจักรโดยปัจจุบันถอดพิมพ์จากคอมพิวเตอร์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับของจริงมากและต้องใช้ความระมัดระวังอย่างสูง โดยปัจจุบันมีทั้ง 3 กลุ่มนี้เป็นที่นิยมในการปลอมแปลง ได้แก่ เงินพดด้วง เหรียญรัชกาลเก่าโบราณที่ถูกเพิกถอนการใช้งานแล้ว และเหรียญที่ระลึกปลอม

4.1.2.2 รูปแบบของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม

(1) การปลอมแปลงเงินตราโบราณ (เงินพดด้วง)

เงินตราโบราณคือ เงินพดด้วง ทำขึ้นจากแท่งเงินทูปปลายอเข้าหากัน จัดว่าเป็นเงินตราที่มีมูลค่าสูง เพราะกำหนดมูลค่าเท่ากับน้ำหนักของโลหะที่ใช้ผลิต จึงมักใช้ในการค้าขายระหว่างประเทศมากกว่าที่ชาวบ้านจะใช้กัน ทั้งนี้ มีการสันนิษฐานว่า ที่เรียกชื่อ "เงินพดด้วง" รูปร่างของเงินเป็นก้อนกลมเหมือนตัวด้วง แต่ชาวต่างประเทศจะเรียกว่า "เงินกระสุนปืน" (Bullet Money) อย่างไรก็ตาม แม้เงินพดด้วงจะใช้กันมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย แต่เมื่อมาถึงสมัยอยุธยา เงินพดด้วงได้ถูกพัฒนารูปแบบไป ทำให้มีความแตกต่างกันทั้งรูปร่าง ขนาด น้ำหนัก และชนิดของโลหะ เช่น ขาเงินพดด้วงสั้นลง และตรงปลายขาที่จรดกันไม่แหลมเหมือนเงินพดด้วงสุโขทัย มีรอยบากที่ขาเล็กลง (เงินพดด้วง พล.อ.ท สดับ ธีระบุตร หน้า 1) และไม่มีรอยบากตรงตัวเงิน โดยเงินพดด้วงที่มีการเลียนแบบเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสมเพ็งมีการระบอบในวงกว้างในช่วงปี พ.ศ.

ภาพประกอบ 9 : ภาพซ้าย ตราพดด้วงของปลอมที่ถูกอุปโลกนว่าเป็นตราพดด้วงในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (ซ้าย) ก.ศ.ร. กุหลาบ: สยามประเภท; ๑:๖ : ๓๖๔-๓๖๘; พ.ศ. ๒๔๔๑ ภาพขวา ตราพดด้วงที่ใช้จริงในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จากบันทึกของ เดอ ลาลูแบร์ (ขวา) Simon de la Loubère (1691), Du Royaume de Siam, 1691 PP.220-221

ในการปลอมแปลงเงินพดด้วงยุคแรก จากภาพแสดงให้เห็นถึงว่าพดด้วงปลอมในอดีต 20-30 ปีที่แล้วสามารถแยกแยะได้ง่ายเนื่องจากตราต่างๆ เามาจากหนังสือ ก.ศ.ร. กุหลาบ ซึ่งเชื่อถือไม่ได้ เนื่องจากเงินพดด้วงสมัยอยุธยาลงไป ไม่มีบันทึกไว้ว่า ตราไหนของรัชกาลใด ต่างจากเหรียญกษาปณ์สากลที่มีสมาคมทางกษาปณ์วิทยา และบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่บ่งบอกยุคสมัยของเหรียญได้อย่างชัดเจน โดยมีเงินพดด้วงอยุธยาเพียงตราเดียวเท่านั้นที่ทราบไว้สร้างในรัชกาลใด คือ ตราพุ่มข้าวบิณฑ์ เดอ ลาลูแบร์ ได้บันทึกไว้ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เทียบกับตราที่อุปโลกนขึ้นของ ก.ศ.ร. กุหลาบ(นิรันดร วิศิษฐ์สิน, การสื่อสารโดยบุคคล, วันที่สัมภาษณ์) โดยการปลอมแปลงเงินพดด้วงในปัจจุบัน ที่เป็นการหลอใหม่ทั้งชิ้นงาน จะมีการศึกษาเงินตรามาอย่างดีมาก มีตราที่ใกล้เคียงของจริงและทำตามสารบบเงินพดด้วงที่ทางสมาคมกษาปณ์วิทยารับรองและเล่นหากัน เพื่อให้มีความแยะขลังมากยิ่งขึ้นต่อการ นำไปจำหน่ายในการติดตามผู้ขาดความชำนาญได้ แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันมักนิยมปลอมเงินพดด้วงในรูปแบบอื่นซึ่งติดตามได้เนียนกว่าประเภทนี้ และประหยัดต้นทุนกว่าอีกด้วย

(2) การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ที่ถูกเพิกถอนการใช้งานแล้ว กล่าวคือ เหรียญกษาปณ์ที่ถูกเพิกถอนการใช้งานแล้วคือเหรียญที่ประกาศยุติการใช้งานซึ่งทางนิตินัยจะไม่อยู่ในการคุ้มครองของพรบ.เงินตรา พ.ศ. 2501 โดยส่วนใหญ่มักจะปลอมเหรียญชนิดที่มีราคาสูงและเป็นที่ต้องการของตลาด ส่วน เหรียญกษาปณ์ที่มีการปลอมแปลงเยอะที่สุด คือเหรียญบาทตราไอยราพตข้างสามเศียร ร.ศ. 127 เป็นเหรียญบาทที่ส่งเข้ามาแต่ยังมีทันได้ประกาศออกใช้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสวรรคตเสียก่อนพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานแจกในงานพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังภาพที่ 10

ภาพประกอบ 10 เหรียญบาทตราไอยราพตข้างสามเศียร ร.ศ.127 ของแท้

ที่มา วารสารสมาคมเหรียญกษาปณ์และเงินพดด้วง ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 หน้า 9

อรรถนพ แก้วปทุมทิพย์ ได้กล่าวถึงสาเหตุที่มีการปลอมมากที่สุด เนื่องจากความนิยมที่จัดได้ว่าเป็นที่นิยมมากที่สุดของเหรียญกษาปณ์ของล้นเกล้ารัชกาลที่ 5 เป็นของสูงค่าและค่านิยมสูงมากที่สุด คงเป็นเหรียญตราไอยราพต หรือ เหรียญหนวด ที่นิยมกันทั้งแวดวงนักเก็บสะสมพระเครื่องและนักเก็บสะสมเหรียญกษาปณ์ กลายเป็นเหรียญยอดนิยมที่มีในรายการประกวดพระเครื่องแทบทุกสนาม จำนวนที่เห็นหมุนเวียนในตลาดก็ไม่ถึงกับน้อยมากนัก แต่ที่หายาก คือ ความสวย หากสวยสมบูรณ์ขอบเหรียญไม่ถูกควั่นหรือบาก เป็นเหรียญที่จัดออกมาจากกล่องเงิน จะมีราคาสูง(อรรถนพ แก้วปทุมทิพย์, 2562, น.9)

ทั้งนี้ อรรถนพได้เตือนนักเก็บสะสมมือใหม่ว่า ของเลียนแบบนั้นก็มีมากที่สุดในการบรรดาเหรียญทุกชนิดของประเทศไทย ของเลียนแบบนั้นมีมานานแล้วตั้งแต่ฝีมือยังไม่ดีจนถึงฝีมือดีในยุคปัจจุบัน แสดงถึงว่าผู้เลียนแบบนั้นมีการศึกษาเหรียญรุ่นนี้กันอย่างจริงจังทำกันออกมาแบบมีพัฒนาการขนาดมองตาเปล่าก็แทบจะแยกไม่ออกแล้ว แม้แต่แว่นขยายขนาดสิบเท่าก็ยังส่องแยกแทบปลอมลำบากต้องใช้ขนาดยี่สิบเท่ากันแล้ว ดังนั้น หากจะคิดสะสมเหรียญนี้คงต้องจดจำ หรือบันทึกรายละเอียดเอาไว้ในโทรศัพท์ เพื่อประกอบการดู และที่สำคัญของแท้ไม่มีขายอยู่ที่อยู่แถวริมฟุตบอล และห้ามเชื่อนิยายน้ำเน่าประกอบการขายของพ่อค้าโดยเด็ดขาด

สอดคล้องกลับ ศราวุฒิ วรพัทธ์ทวีโชติ กล่าวว่า เหรียญดังกล่าวมีการปลอมแปลงเยอะสุด และเป็นเหรียญที่มีแทบทุกบ้านแต่ส่วนใหญ่เป็นของปลอมเสียทั้งหมดแม้รุ่นลูกหลานจะบอกว่าตกทอดมาจากปู่ย่าตายายจริงหรือไม่แต่ของปลอมก็คือของปลอม

ภาพประกอบ 11 เหรียญบาทตราไอยราพตช้างสามเศียร ร.ศ.127 ของ ปลอม

ที่มา เลียง นาราสิัจจ์. (2545). เหรียญสะสมส่วนตัว / โดย เลียง นาราสิัจจ์ขอนแก่น. :
 ชัชวาลย์การพิมพ์, 2545 หน้า 73

(3) การปลอมแปลงเหรียญที่ระลึก กล่าวคือ เหรียญที่ระลึกเป็นเหรียญที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกหรือเป็นอนุสรณ์สำหรับเหตุการณ์สำคัญของบ้านเมือง รวมทั้งเป็นเหรียญที่สำนักษาปณ์รับจ้างผลิตให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ตามรูปแบบที่กำหนด โดยจะผลิตด้วยโลหะมีค่าทองคำ เงิน และโลหะผสมทองแดง เช่นเดียวกับเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก แต่ต่างกันว่าเหรียญที่ระลึกไม่มีสภาพเป็นเงินตรา และไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

ภาพประกอบ 12 เหรียญปราบฮ่อของแท้

ที่มา วารสารสมาคมเหรียญที่ระลึกแห่งประเทศไทย ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม -มิถุนายน 2563 หน้า 7-8

เหรียญที่ระลึกนับได้ว่าเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่าไม่น้อยไปกว่าเอกสารทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี เนื่องจากสามารถสืบค้นและวิเคราะห์เรื่องราว วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และสภาพเศรษฐกิจในแต่ละยุคได้จากเหรียญที่จัดทำขึ้น โดยมีการทำเลียนแบบเหรียญประเภทนี้อยู่มากโดยเหรียญที่ระลึกยกอดนิยมที่มีการปลอมเยอะที่สุด คุณศราววุฒิ กล่าววว่า เหรียญปราบฮ่อ

ซึ่งสอดคล้องกับคุณนพพร กิริติบรรหาร อุปนายกฝ่ายวิชาการสมาคมเหรียญที่ระลึกแห่งประเทศไทย โดยได้เล่าถึงประวัติการจัดสร้างว่า “เหรียญปราบฮ่อ” พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนาขึ้น เมื่อปีวอก จุลศักราช 1246 (พุทธศักราช 2427) สำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จในความชอบแก่ผู้ไปราชการทัพปราบปรามโจรพวกฮ่อ ที่รุกล้ำทางพระ

ราชอาณาจักรสยาม และในปี พุทธศักราช 2436 พระองค์ได้มีพระราชดำริให้รับ
ดำเนินการจัดสร้างโดยมีพระราชประสงค์ที่จะพระราชทานในงานสมโภชสิริราชสมบัติครบ 25 ปี

สอดคล้องกับพจนานุกรม ชีวประวัติคุณ นายกสุมาคมเหรียญที่ระลึกแห่งประเทศไทย
ไทยที่กล่าวถึงสถานการณ์ว่า สำหรับเหรียญชนิดนิยมในการปลอมแปลง คือ เหรียญตราไอยราพต
หรือ เหรียญหมวด เหรียญประภาสยุโรป บางคนรู้ว่าปลอมแต่ยังหาซื้อมาเก็บสะสม เนื่องจาก
ความศรัทธาต่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทั้งนี้ เหรียญปลอมแปลง เป็นตัว
เพิ่มช่องว่างระหว่างตลาด ซึ่งเหรียญเป็นที่ต้องการของผู้สะสม แต่เหรียญไม่เพียงพอ ผู้กระทำการ
ปลอมแปลงจึงนำเหรียญปลอมมาเติมช่องว่างให้เพียงพอต่อความต้องการ อันเป็นภัยต่อวงการ
กษาปณ์วิทยา

ส่วนเหรียญเหรียญที่ระลึกปลอม ที่เป็นเหรียญรัชกาลที่ 9 นั้น คุณอมฤต วิชัย
กล่าวว่า เกิดในช่วงงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ซึ่งได้มี
ผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีประชาชนในประเทศไทยนั้นเลือกที่จะสะสมเหรียญชนิดนี้กัน
เป็นอย่างมาก ไม่ใช่เพียงเฉพาะในวงการนักสะสมเหรียญเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงบุคคลทั่วไปที่มี
ความประสงค์จะสะสมเหรียญไว้เป็นที่พึ่งทางใจของตนด้วย แต่ก็เกิดเหรียญปลอมระบาด
เนื่องจากมีผู้ไม่หวังดีและฉวยโอกาสจากความต้องการที่มากในตลาดเหล่านี้ ผลิตเหรียญปลอม
ออกมาให้ผู้คนสะสม จึงทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าเหรียญนั้นเป็นเหรียญปลอมหรือเหรียญจริง

ภาพประกอบ 13 เหรียญปราบฮ่อของปลอม

ที่มา เลียง นาราสิัจจ์. (2545). เหรียญสะสมส่วนตัว / โดย เลียง นาราสิัจจ์ขอนแก่น. :
ชัชวาลย์การพิมพ์, 2545 หน้า 81

ไชยยศ พงษ์จารุสถิตย์ กล่าวว่า ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงก็คงจะไม่พินนักสะสมเหรียญ เพราะเนื่องจากเหรียญที่นำมาสะสมถูกมองว่าเป็นศิลปวัตถุ มีคุณค่าทางจิตใจ แต่ในอีกมุมนั้นในส่วนของทางราชการจะไม่มองว่าเป็นปัญหาเนื่องจากไม่ใช่สิ่งของที่มีคุณค่าในแง่การซื้อขายหรือการใช้ชีวิตของประชาชนในสังคมในวงกว้าง ดังนั้นทางราชการไม่ได้ให้ความสำคัญในส่วนนี้มากนัก แต่ในหลักของความเป็นจริงแล้วนั่นสิ่งของใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปลอมหรือของลอกเลียนแบบทั้งสิ้นและเป็นปัญหาที่ใหญ่ที่สุดในปัจจุบัน เพราะ ความหายากทำให้เกิดช่องว่างของตลาดเหรียญปลอมจึงเข้ามาแทรกแซงตลาด (ไชยยศ พงษ์จารุสถิตย์, 2562)

4.1.2.3 สถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสมในปัจจุบัน

สถานการณ์ในปัจจุบันเป็นปัญหาที่มีขนาดใหญ่ที่สุด เนื่องจากปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนค่อย ๆ เสื่อมถอยไป และถูกแทนที่ด้วยปัญหานี้ โดนส่วนใหญ่จะเน้นปลอมเหรียญที่มีมูลค่าสูงและเป็นที่ต้องการของตลาด โดยผู้ได้รับผลกระทบในส่วนของประชาชน ได้รับผลกระทบ ความเสียหายนั้นจะเกิดในช่วงงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ซึ่งได้มีผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีประชาชนในประเทศไทยนั้นเลือกที่จะสะสมเหรียญชนิดนี้กันเป็นอย่างมากไม่ใช่เพียงเฉพาะในวงการนักสะสมเหรียญเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงบุคคลทั่วไปที่มีความประสงค์จะสะสมเหรียญไว้เป็นที่พึ่งทางใจของตนด้วย แต่ก็เกิดเหรียญปลอมระบาดเนื่องจากมีผู้ไม่หวังดีและฉวยโอกาสจากความต้องการที่มากในตลาดเหล่านี้ ผลิตเหรียญปลอมออกมาให้ผู้คนสะสมจึงทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าเหรียญนั้นเป็นเหรียญปลอมหรือเหรียญจริงวงการนักสะสม ซึ่งไม่ได้มีเพียงนักสะสมแต่ยังมีทั้งผู้ซื้อ ผู้ขาย พ่อค้าคนกลาง รวมไปถึงบุคคลทั่วไปที่สนใจในการสะสมเหรียญกษาปณ์ และต้องการหาซื้อเพื่อเก็บไว้เป็นคุณค่าทางใจทำให้ปัญหาสาธาณณะขยายตัวกว้างขึ้น อีกทั้งกรณีประชาชนมีความต้องการซื้อเข็มหรือเหรียญที่ระลึกของจริง แต่ไม่ได้ไปซื้อกับหน่วยงานของรัฐที่ได้จัดจำหน่าย แต่ได้ไปซื้อตามร้านค้าทั่วไปหรือซื้อขายออนไลน์นั้น มีความเสี่ยงว่าจะได้รับเข็มหรือเหรียญที่ระลึกซึ่งเป็นของปลอม ซึ่งเข็มหรือเหรียญที่ระลึกนั้นมักจะคล้ายคลึงกันมากไม่สามารถแยกแยะได้ออกด้วยตาเปล่าระหว่างเข็มหรือเหรียญที่ระลึกของจริงกับของปลอม อาจทำให้ต้องจ่ายเงินในจำนวนที่ต้องจ่ายเท่าราคาของจริง แต่กลับได้ของปลอมมาไว้แทน เป็นต้น แม้แต่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐบาลก็ได้ได้รับผลกระทบดังกล่าว โดยแทนที่จะได้เงินจากการจำหน่ายเข็มหรือเหรียญที่ระลึกนั้น แล้วนำรายได้นั้นมาเป็นงบประมาณของแผ่นดินเพื่อนำมาบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้อง แต่ถูกกลุ่มมิจฉาชีพนั้นทำการปลอมเข็มหรือเหรียญที่ระลึกออกมาจำหน่ายแทน ซึ่งมีราคาถูกกว่าและพบว่า

มีประชาชนบางส่วนให้ความสนใจซื้ออีกด้วย กรณีดังกล่าวจึงทำให้รัฐขาดรายได้จากการจำหน่าย เข็มหรือเหรียญที่ระลึกนั้น

4.1.3 ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่า

4.1.3.1 ลักษณะของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่า

เหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่ถูกปลอมแปลงเพื่อเพิ่มมูลค่า (Altered coin) หมายถึงเหรียญที่ถูกดัดแปลงสภาพเช่นลวดลายบนเหรียญปีพุทธศักราชหรือเนื้อโลหะเพื่อเพิ่มมูลค่าเนื่องจากมีความต้องการจากท้องตลาดสูง จึงมีกลุ่มมิจฉาชีพดัดแปลงสภาพเหรียญให้ลักลอบที่ไม่มีประสิทธิภาพ เข้าใจผิดต่อเหรียญนั้น

4.1.3.2 รูปแบบของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เพื่อเพิ่มมูลค่า

(1) การปลอมตราเงินพดด้วงจากพดด้วงแท้ที่ตราแล้ว (Altered Bullet Money) กล่าวคือ ปัญหาการปลอมแปลงเงินไม่ได้มีเฉพาะการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เท่านั้น แต่รวมไปถึงการปลอมเงินพดด้วงด้วยเช่นกัน ซึ่งในอดีตช่วงรัชสมัยรัชกาลที่ 5 นั้นได้มีหนังสือสยามประเภท เขียนโดย ก.ศ.ร. กุหลาบ ซึ่งเนื้อหาในหนังสือมีการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเงินพดด้วง โดยผู้ที่ทำการปลอมแปลงเงินพดด้วงนั้นได้ใช้เนื้อหาในหนังสือสยามประเภทเป็นต้นตำรับในการปลอมแปลงเหรียญนั่นเอง โดยที่จะมีการ ก็อาจเกิดการนำไปใช้และหมุนเวียนอยู่ในการซื้อขายเป็นได้เช่นกัน จนกระทั่งมีการประกาศเลิกใช้เงินพดด้วงในสมัยรัชกาลที่ 5 ตอน ปลายรัชกาล จึงเริ่มมีคนศึกษาว่าตราบางตรา ไม่ใช่ตราจริงและกุเรื่องขึ้นโดยในระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมา มีการปลอมแปลงเงินพดด้วงโดยเอาภาพตัวอย่างตราจากหนังสือสยามประเภทของ ก.ศ.ร. กุหลาบ มาเป็นแบบในการตีตรา เช่น เงินพดด้วงตราทวิภู เป็นเงินพดด้วงจากยุคพระเจ้าตากสิน (สมัยกรุงธนบุรี) ซึ่งเป็นเรื่องไม่จริง เพราะตราทวิภูไม่เคยปรากฏในยุคใดมาก่อน หรือเงินพดด้วงตราช้าง มีปรากฏในบางช่วงของสมัยอยุธยา โดยทำปลอมเป็นเงินพดด้วงในราคาบาท ซึ่งในสมัยอยุธยาไม่ได้ใช้ระบบเงินตราเป็นบาท เป็นต้น

นอกจากเงินพดด้วงดังกล่าวแล้ว ยังมีเหรียญเงินดอกไม้หรือเหรียญดอกไม้พระร่วง ซึ่งมีปรากฏในสมัยกรุงศรีอยุธยา และในรัชสมัยของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ เกิดเหตุไฟไหม้ปราสาททำให้เกิดสภาวะขาดแคลนเบี้ย จึงต้องผลิตเงินประกบนำเงินพดด้วงเก่าที่ตราสึกหรือตราเลือนไปแล้วมาตีตราใหม่และนำมาใช้ปะปนกับเงินจริง ซึ่งผู้ที่ไม่สังเกตหรือไม่ได้มีความรู้เรื่องการปลอมแปลง มาใช้แทนในระยะหนึ่ง

ภาพประกอบ 14 ภาพเปรียบเทียบรายละเอียด

ที่มา: เอื้อเฟื้อภาพจากการค้นคว้าโดย นรินทร์ วิศิษฐ์สิน สื่อสารระหว่างบุคคล

อีกทั้งยังมีพดด้วงปลอมตอกตราใหม่จากพดด้วงแท้ ๆ โดยการนำเงินพดด้วงเก่าของแท้ ที่ตราสึกหรือตราเลือนไปแล้วมาตีตราใหม่และนำมาใช้ปะปนกับเงินจริง ซึ่งผู้ที่ไม่สังเกตหรือไม่ได้มีความรู้เรื่องการปลอมแปลง ก็อาจเกิดการนำไปใช้และหมุนเวียนอยู่ในการซื้อขายกันได้เช่นกัน (สัมภาษณ์ เรืออากาศเอก นรินทร์ วิศิษฐ์สิน)

(2) การดัดแปลงลักษณะพิมพ์จากเหรียญแท้ ๆ หรือแปลงสภาพ (Altered Coin) พบว่า ในส่วนของเหรียญษาปณ์มีการปลอมแปลงเหรียญ 5 บาท ปี พ.ศ. 2540 โดยนำเลข 5 มาตัดหัวกลม ๆ ด้านบนหลอกตาว่าเลข 4 และ และ 50 สตางค์ ปี พ.ศ. 2530 ที่มีการหลอกโดยนำเลข 1 ไปเจียตรงกลางเพื่อหลอกตาว่าเลข ศูนย์ และเหรียญ 10 ปี 2533 ที่ทำปลอมจากเหรียญ 10 ปี พ.ศ. 2537 โดยหลอกตาว่าเป็นเลข 3 จากการนำเลข 7 มาตัดหางให้เป็นเลข 3 ลักษณะดังกล่าวเป็นการปลอมที่เรียกว่า Altered Date นอกจากนี้ยังมีการทำปลอมตราโรงษาปณ์เช่นการปลอมเหรียญนงแม้กชโกตตอกตรามงกุฎจากเหรียญ 8 เหรียญแท้ๆ ในยุคนั้น นำมาตอกตราพดด้วงเข้าไปใหม่ Altered Mintmarks 10 สตางค์ ทองเหลืองปี พ.ศ. 2500 โดยนำเหรียญเนื้อทองแดงซึ่งหาได้ง่ายกว่ามาชุบทองเหลือง Electrotypes สาเหตุที่เหรียญเหล่านี้มีการปลอมมากเนื่องจากหายากและเป็นที่ยอมรับของนักสะสม และเหรียญเหล่านี้ติดอันดับเหรียญหมุนเวียนหายากที่ อรรถนพ แก้วปทุมทิพย์ ได้จัดลำดับไว้ ดังภาพที่ 15

รวมทั้งเมื่ออ้างอิงจากแคตตาล็อกเหรียญกษาปณ์เมืองสยาม ทำให้ทราบถึงราคาที่สูงและมีความนิยมเล่นหากันจึงทำปลอมออกมา ขนาดของปัญหายังถือว่าเล็กเมื่อเทียบกับประเภทที่ 2

ภาพประกอบ 15 10 อันดับเหรียญหายาก

ที่มา: จากการค้นคว้าโดย อรรถนพ แก้วปทุมทิพย์

(3) เหรียญตลกที่ปลอมจากเหรียญแท้ๆเพื่อทำให้เป็นตลก (Damage Resemble Error Coin) กล่าวคือ เหรียญตลก(mint error coin) คือ เหรียญที่ผู้ผลิตเหรียญ ทำออกมาผิดพลาดในบางประการทำให้เหรียญ ผิดรูปหรือดูแปลกตาออกไป เหล่านี้มักจะสมมติว่าเป็นของแปลก หายากมีราคา โดยเฉพาะเหรียญตลกที่มีสภาพสวยมาก ๆ จะยิ่งเป็นที่ต้องการของนักสะสม และมีราคาสูงกว่าปกติจึงทำให้เกิดการปลอมแปลงเหรียญตลกขึ้นจากเหรียญแท้ธรรมดา โดยเราจะพบได้ส่วนใหญ่คือตั้งใจทำให้เป็นตลกตีเพียงด้านหัวด้านเดียว (uniface obverse die) ตีเพียงด้านก้อยด้านเดียว (uniface reverse die)ที่เป็นหลังเรียบ โดยการนำเหรียญแท้ ๆ ไปเจียรด้านหัวหรือด้านก้อยออกอย่างที่ตั้งใจ หรือปลอมเป็นเหรียญประเภท mto (made to order)เพื่อเพิ่มราคา โดยนำเหรียญปกติไปชุบทองแดง ชุบทองเหลือง และหลอกว่าเป็นเหรียญตลกชนิดนี้

ในปัจจุบันปัญหานี้ใหญ่เป็นอันดับสองรองจากปัญหาเหรียญเก่าปลอม โดยเมื่อความต้องการเหรียญหายากเพิ่มขึ้นจากการรับซื้อช่องทางออนไลน์ผ่านโซเชียลเน็ตเวิร์ค เมื่อมีการประกาศรับซื้อ และการปลอมที่ต้นทุนไม่สูงคือการทำเหรียญแท้ดัดแปลงเป็นเหรียญหายากหรือเหรียญตลกซึ่งต้นทุนถูกกว่าปลอมเหรียญใหม่ทั้งเหรียญแถมแยกยกกว่าอีกด้วย

4.1.3.3 สถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่าในปัจจุบัน

ในปัจจุบันการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่าถือเป็นปัญหาที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองรองจากการปลอมแปลงใหม่เพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสมโดยส่วนใหญ่จะเน้นปลอมเหรียญที่มีมูลค่าสูงและเป็นที่ต้องการของตลาด โดยการปลอมประเภทนี้มีต้นทุนที่ถูกกว่าการปลอมแปลงใหม่แถมแยกยกกว่าอีกด้วย เนื่องจากมีร้านค้าหลายร้านประกาศรับซื้อเหรียญหมุนเวียนหายากจากทางโซเชียลเน็ตเวิร์คทำให้ผู้ไม่หวังดีและฉวยโอกาสจากความต้องการที่มากในตลาดเหล่านี้ ปลอมเหรียญปลอมออกมาจากเหรียญแท้ ๆ ให้ผู้คนสะสม โดยปัญหาดังกล่าวก็มีแนวโน้มขยายตัวอีกเช่นเดียวกัน

4.1.4 ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์ (Made to Order: MTO)

4.1.3.1 ลักษณะของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์

เหรียญลักษณะนี้นักสะสมเรียก เหรียญสั่งทำ หรือ Made to order (MTO) ออกมาหลายแบบหลากหลายสไตล์มากเหรียญเหล่านี้ไม่มีในตำราแต่ก็มีคนรู้ทั้งนั้นว่ามีบ้างคนชอบ บ้างคนบอกเหรียญปลอม (ข้อเท็จจริงคือ ดีของบล็อกแท้แค่ต่างเนื้อ) แต่เป็นที่ยืนยันได้ว่า มีเหรียญแบบนี้เข้ามาในตลาด บางกลุ่มบอกคือ "เหรียญแปลกหายาก" เพราะทำมาน้อยจากแม่ตราของจริง บ้าง

กลุ่มเรียก ว่า "เหรียญทำปลอม" จะเรียกอะไรก็ตาม ปัจจุบันก็เห็นมีกันอยู่มากจนหลายแบบอันนี้ ทุกคนต้องยอมรับแม้หลายคนไม่ค่อยอยากพูดถึงแต่อยากมีบ้างก็แค่นั้นเพราะนิสัยคนเก็บ เมื่อมัน มีก็อยากมีให้มันครบทุกแบบนอกจากนี้ เหรียญประเภทนี้ยังเป็น หลักฐานสำคัญ ว่า ปัญหาการ คอรัปชั่น การหาประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (บางคน หรือ อาจ หลายคน) ที่แอบไปทำมาเมื่อมา เมื่อไหร่ ปีไหนบ้าง ก็ดูปี พ.ศ. ที่หน้าเหรียญ

4.1.3.2 รูปแบบของการปลอมแปลงเหรียญษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่ส่งทำ จากโรงษาปณ์

(1) แบบผิดพิมพ์ แบบผิดพิมพ์คือเหรียญที่มีการตั้งใจเปลี่ยนแม่ตราเพื่อให้เหรียญมี ความไม่ปกติ เหรียญจำพวกนี้จะใส่แม่ตราตัวผู้ punch และแม่ตราตัวเมีย die เป็นบล็อกของหัว ทั้งสองด้านและก้อยทั้งสองด้านเป็นเหรียญ "หัว-หัว" หรือ "ก้อย-ก้อย" ที่พบมากที่สุดคือชนิดราคา 10 บาท ที่เห็นมากคือปี พ.ศ. 2537

ภาพประกอบ 16 แบบผิดพิมพ์ แบบผิดพิมพ์คือเหรียญที่มีการตั้งใจเปลี่ยนแม่ตราเพื่อให้เหรียญมี ความไม่ปกติ

ที่มา: <https://www.pcg.com/cert/34442091>

(2) แบบผลิตชนิดโลหะ เหรียญจำพวกนี้คัพทึบในวงการเรียกว่าเหรียญผิดเนื้อ เช่นตีด้วยเนื้อทองเหลือง, เหรียญนิกเกิลก็ตีออกมาด้วยเงินแท้ๆ โดยใช้โลหะที่จะนำมาตัดตัวเปล่าจากผู้ตีสั่งให้ผลิตเหรียญประเภทดังกล่าว นำมาให้ไม่ว่าจะเป็นทองคำหรือโลหะอื่น ๆ

ภาพประกอบ 17 แบบผลิตชนิดโลหะ

ที่มา <https://www.pcg.com/cert/80704248>

(3) แบบผลิตชนิดโลหะและผิดพิมพ์ คือ เหรียญจำพวกนี้ มีลักษณะในข้อ 1 และข้อ 2 ในเหรียญเดียวกัน อาจจะมี "หัว-หัว" หรือ "ก้อย-ก้อย" เนื้อ แล้วตีด้วยเนื้อทองเหลือง หรือตีออกมาด้วยเงินแท้ๆ สรุปคือผิดทั้งพิมพ์เหรียญและชั้นโลหะในเหรียญเดียวกัน เหรียญจำพวกนี้ หมุนเวียนอยู่กับ นักสะสมกระเป๋านักที่นิยมของแปลกของหายาก ในยุค 20 กว่าปี ก่อน สะท้อนให้เห็นว่าที่ผ่านมาในอดีตครั้งหนึ่ง ระบบการทำงานมันไม่โปร่งใสนัก แล้วผู้ที่แอบผลิตเหรียญชุดดังกล่าวออกมา ก็โดนลงโทษไปแล้ว เหลือแต่เหรียญที่กระจัดกระจายอยู่ในกลุ่ม นักสะสมบางท่าน ซึ่งเป็นหลักฐานที่บอกได้ว่า มันไม่ควรเกิดขึ้นเช่นนี้อีก

เหรียญชุดนี้เป็น หลักฐานสำคัญ ว่า ปัญหาการคอร์รัปชัน การหาประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่บางส่วนที่แอบไปทำมาเมื่อมาเมื่อไหร่ ปีไหนบ้างก็ดูปี พ.ศ. ที่หน้าเหรียญ นั้นมีอยู่จริง ตั้งใจผลิตมาเพื่อจำหน่ายให้นักสะสมผู้มีทุนทรัพย์ ในอดีต เมื่อราว 20 ปีมาแล้ว โดย จะนำทองคำ, เงิน ที่จะใช้ผลิตเหรียญเหล่านี้เตรียมมาจากข้างนอกและส่งให้คนภายในแอบผลิตออกมาให้

เหรียญนี้ถือเป็นวัตถุพยาน ชิ้นหนึ่ง ซึ่งจะว่าไปแล้ว ไม่ได้ทำให้หลวงเสียดเงิน แค่เสียว่า ระบบไม่ดีพอ ทำให้ควบคุมดูแลได้ไม่ทั่วถึงไม่ใช่ว่าการเบียดบังเอาของแผ่นดินมาเป็นของส่วนตัว

และหวังว่าอนาคตบ้านเมืองเราจะดีขึ้นถ้าทุกคนมีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองมีความรักต่อแผ่นดินมากกว่า ความสุขสบายเล็กน้อยส่วนตัวและพวกพ้อง

4.1.3.3 สถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์ในปัจจุบัน

ในปัจจุบันคุณศราววุฒิกุลกล่าวว่า เหรียญเหล่านี้ยุติสายการผลิตไปตั้งแต่วาง ปี พ.ศ. 2547 (13 ปีมาแล้ว) เนื่องจากเหรียญที่ปั๊มเลยจากปี พ.ศ. 2547 ยังไม่พบเห็นครับ เรื่องเล่าวันนี้ก็ขอจบแค่นี้ครับ มีผู้คร่ำหวอดในวงการ เล่าให้ฟังว่า มันมีมากกว่า 500 แบบ แสนพิสดารอย่างยิ่ง (อึ้งอึ้ง) ปัญหาปัจจุบันสามารถควบคุมได้แล้ว และการย้ายสถานที่ผลิตเหรียญกษาปณ์ที่มีการรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวดขึ้น ทำให้เป็นการป้องกันและควบคุมไม่ให้เหรียญประเภทนี้รั่วไหลออกมาได้

4.1.5 สรุปสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในปัจจุบัน

จากผลการศึกษาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกประเภทที่ 1 คือปลอมเพื่อหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจนั้น มีสภาพและขนาดของปัญหาที่มีแนวโน้มลดลงตามกาลเวลาเนื่องจากการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เพื่อใช้งานในระบบเศรษฐกิจไม่คุ้มค่าโดยเทียบกับการระบาคของเหรียญ 5 บาท ปี พ.ศ. 2515 ชนิดโลหะสีขาว มีของปลอมระบาคอย่างหนักจนคนไม่เชื่อถือ ซึ่งของจริงมีการผลิตออกมา 30,000,000 เหรียญและจากค่าให้สัมพัทธ์ของคุณ ธีรชัยกิจ สัมนางค์กุล กล่าวโดยอนุมานว่า มีเหรียญปลอมระบาคร้อยละ 10 ของเหรียญจริงก็ขาดความน่าเชื่อถือแล้ว โดยถ้าเทียบปัญหาในยุคนี้ถือว่าใหญ่มาก เท่ากับมีเหรียญปลอมระบาค 3,000,000 เหรียญ และเมื่อเทียบราคาทองคำ 1 บาทต่อเหรียญ 5 บาท ปัจจุบัน และ ปี พ.ศ. 2521 จะพบความเสียหายอย่างชัดเจน พ.ศ. 2521 บาทละ 1,982 บาท ส่วน พ.ศ. 2563 ทองคำเฉลี่ยบาทละ 30,000 บาท เมื่อเทียบอัตราส่วน เหรียญ 5 บาท ปี พ.ศ. 2521 กับ พ.ศ. 2563 พบว่า ไม่คุ้มค่าต่อการปลอมอย่างยิ่งจะเห็นได้ชัดว่าการนำเหรียญมาหมุนเวียนในท้องตลาดยังลดจำนวนลงอีก

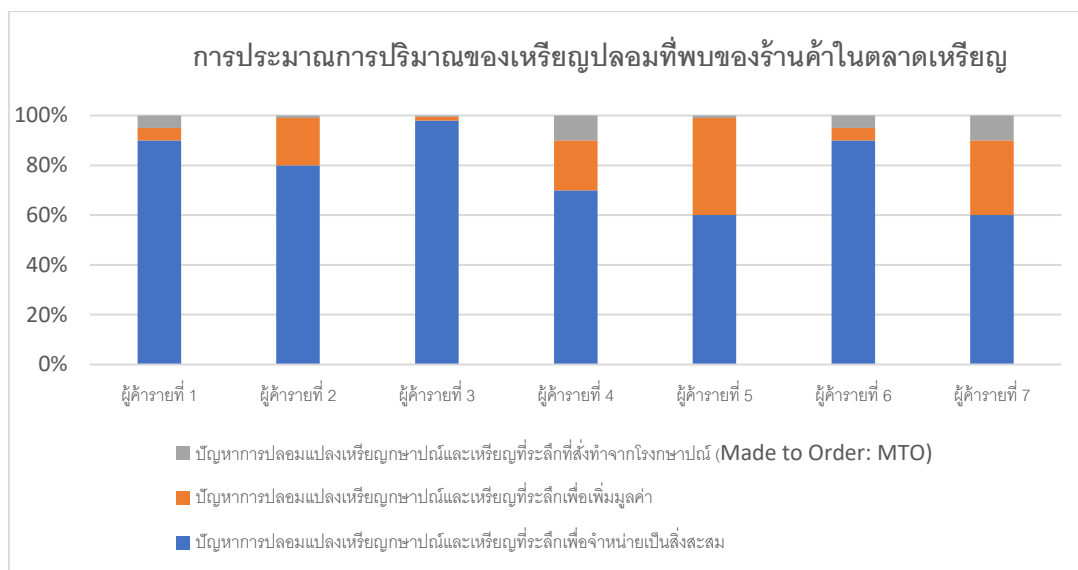
จากการแถลงข่าวของอธิบดีกรมธนารักษ์ นายยุทธนา หิมาการุณ เปิดเผยว่าภาพรวมการผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ใช้หมุนเวียนในระบบในปี พ.ศ. 2564 จะลดลงเหลือ 1,200 ล้านเหรียญ จากปี พ.ศ. 2563 ที่ผลิตอยู่ที่ 2,000 ล้านเหรียญ ซึ่งลดลงจากนโยบายการรณรงค์ให้นำเหรียญที่ประชาชนสะสมออกมาใช้ รวมไปถึงการสนับสนุนให้ประชาชนใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้เหรียญลดลง และทำให้ต้นทุนในการผลิตเหรียญลดลง จากปีนี้อยู่ที่ 1,800-2,000 ล้านบาท มาอยู่ที่ 1,000 ล้านบาทอย่างไรก็ดี เหรียญที่ใช้หมุนเวียนในระบบมีสูงถึง 35,000

ล้านเหรียญ ซึ่งหากปรับลดการผลิตลง ปริมาณที่จะใช้ในตลาดยังเพียงพอถึง 4 ปี ยิ่งทำให้เห็นว่า มีผู้ใช้เหรียญลดลง ประกอบกับความไม่คุ้มทุนในการผลิตจึงหันไปผลิตธนบัตรแทน

ในขณะที่สถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกปัญหาประเภทที่ 2 ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกใหม่เพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม ประเภทที่ 3 ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่า และ ประเภทที่ 4 ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์ (Made to Order: MTO) โดย อนุมานจากมูลค่าการค้า ของตลาดเอื้อเสรี ที่มีขนาดประมาณ 10% ของวงการค้าเหรียญจากการประมาณการของ (มูลค่าการประมูลตลาดเอื้อเสรี) ทำให้เชื่อได้ว่ามูลค่า วงการค้าเหรียญสะสมของประเทศไทยอาจสูงถึง 3000 ล้านบาท (ประเภท2-4)

ทั้งนี้เมื่อแยกปัญหา ประเภทที่ 2-4 ตามปริมาณที่พบในตลาดเหรียญ พบว่า เหรียญที่มี ขนาดปัญหาใหญ่ที่สุดคือประเภทเหรียญรัชกาลเก่าปลอมและเหรียญที่ระลึกปลอม โดยรองลงมา คือเหรียญที่ดัดแปลงสภาพจากเหรียญแท้ ๆ ส่วนที่น้อยที่สุดคือ เหรียญสั่งทำจากโรงกษาปณ์

สาเหตุที่ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกใหม่เพื่อจำหน่ายเป็น สิ่งสะสมมีจำนวนมาก เนื่องจากกลุ่มคนที่นิยมเหรียญที่ระลึกและเหรียญรัชกาลเก่าไม่ได้มีเพียง นักเล่นเหรียญแต่ไปถึงวงการพระเครื่องด้วยซึ่งพวกเขามีความนิยมสูงจึงทำให้ผลิตของปลอมออกมา จำหน่ายเพื่อจำหน่าย ในขณะที่สถานการณ์ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญ ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์ มีแนวโน้มหดตัวลง เนื่องจากผู้ผลิตดังกล่าวถูกดำเนินคดีแล้วและคดี หมดอายุความแล้วจึงสามารถเล่นหาเพื่อเป็นสิ่งสะสม ได้ส่วนเรื่องของการหลุดรอดออกมา ปัจจุบันไม่มีปัญหานี้อีกเลยตั้งแต่มีการผลิตเหรียญกษาปณ์จากโรงกษาปณ์แห่งใหม่และมีการสั่ง จ้างผลิตเหรียญกษาปณ์จากโรงกษาปณ์ต่างประเทศควบคุมขณะที่ประเภทที่ 2 ปลอมเพื่อสะสม และ 3 นำเหรียญแท้มาปลอมเป็นเหรียญหายาก จะขยายตัวขึ้นเรื่อยๆตามความต้องการของ ตลาดว่านิยมเหรียญประเภทไหนอะไรอย่างไรซึ่งจะระบาดอย่างไม่จบไม่สิ้น

ภาพประกอบ 18 การประมาณการปริมาณของเหรียญปลอมที่พบในตลาด

ที่มา สื่อสารระหว่างบุคคล กับผู้ค้า 7 ราย รายชื่อในภาคผนวก

ตาราง 8 สรุปสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์

ประเภทเหรียญปลอม	ปริมาณเหรียญปลอมแต่ละประเภทในตลาด	อาการของปัญหาและสถานการณ์
ประเภทที่ 1 ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน	N/A (ไม่ได้รับรายงานว่ามีของปลอมมานานแล้ว)	ปัญหาเสื่อมถอยจนหมดไป
ประเภทที่ 2 ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม	≈75-85%	มีแนวโน้มขยายตัวตามความต้องการเหรียญแต่ละวาระในวงการสะสม
ประเภทที่ 3 ดัดแปลงเหรียญเพื่อเพิ่มมูลค่า	≈15-20%	มีแนวโน้มขยายตัวตามความต้องการเหรียญแต่ละวาระในวงการสะสม
ประเภทที่ 4 เหรียญสั่งทำจากโรงกษาปณ์	≈1-7%	ปัญหาถูกควบคุมได้แล้ว และไม่พบรายงานการระบาดอีกตั้งแต่วันที่ 2547

จากตารางที่ 8 พบว่า สัดส่วนเหรียญปลอมทั้งหมดในตลาดซึ่งมีมูลค่าเหรียญปลอมทั้งหมดในตลาดกว่า 3000 ล้านบาทซึ่ง พบว่า เหรียญปลอมเพื่อหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจยังคงมีอยู่แต่น้อยมากและปัญหาค่อยๆเสื่อมถอยไปแล้ว ขณะที่ประเภทที่ใหญ่ที่สุดของปัญหาคือการปลอมเหรียญเพื่อสะสมไม่ว่าจะเหรียญกษาปณ์เก่าเหรียญที่ระลึก โดยการปลอมแปลงจะผลิตเหรียญ และใช้ทุนสูง กว่า แบบ กักแปลงเพื่อเพิ่มมูลค่าที่ใช้ทุนน้อยกว่าและคนไม่เจนนามอาจโดนได้โดยปัญหาตัดแปลงเหรียญจากเหรียญแท้ ๆ นั้นก็มีแนวโน้มขยายตัวจากการที่ร้านพานันจิวเวอรี่ รับซื้อเหรียญปีหายากต่าง ๆ จนผู้คนเริ่มตื่นตัวดูเศษสตางค์ภายในบ้านและวงการก็ขยายตัวมากขึ้นปัญหาจึงมีเป็นเงาตามตัว ส่วนเหรียญประเภทที่ 4 เหรียญ MTO ไม่มีการขยายตัวของปัญหามานานแล้วและไม่ได้รับรายงานหรือมีเหรียญ พ.ศ. ใหม่ฯ หลุดออกมา ประเภทนี้จึงสรุปได้ว่าปัญหาที่ใหญ่ที่สุดคือปัญหาเหรียญที่ปลอมเพื่อสะสม ซึ่งสร้างความเสียหายมากที่สุด

4.2 ผลการศึกษานโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์

การกำหนดนโยบายที่ดีในการป้องกันการปลอมแปลงถูกควบคุมผ่านราชสำนักสยาม ซึ่งเป็นแบบชนชั้นนำโดยควบคุมจากส่วนกลาง โดยต่อมามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ จากชนชั้นนำมาเป็นแบบสถาบัน ที่ ปกครองแบบถ่วงดุลอำนาจโดยผู้กระทำผิดจะต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมผ่านฝ่ายตุลาการ ที่แยกออกมาจากนิติบัญญัติ และบริหาร ผ่านทางนโยบายต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติเงินตรา 2501

การปรับปรุงกองกษาปณ์ ซึ่งเป็นการกำกับควบคุมโดยรัฐ (Regulatory Policy) ในอีกด้านหนึ่งก็มีการแก้ไขปัญหา โดยกลุ่มผลประโยชน์ทางกษาปณ์วิทยา เป็นการกำกับควบคุมโดยตนเอง (Self-regulatory Policies) เช่นการร่วมมือกับกองกษาปณ์ในการเสวนาวิชาการและให้ความรู้ การสนับสนุนส่งเหรียญไปตรวจสอบแท้ปลอม เป็นต้น

4.2.1 นโยบายและมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน

4.2.1.1 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ

(1) มาตรการทางกฎหมาย

มาตรการทางกฎหมายที่กำหนดมาเพื่อแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน คือ การบังคับใช้กฎหมายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและ การแปลง หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา แก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา 9 ในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501

ประมวลกฎหมายอาญา. (2499, 15 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 73 ตอนที่.95 หน้า112-115

พระราชบัญญัติเงินตรา (2501, 18 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 75 ตอนที่.64 หน้า409

เป็นกฎหมายหลักในการปราบปรามการกระทำความผิดต่อผู้ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ ที่ชัดเจนที่สุด เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ พระราชบัญญัติเงินตราและแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำและนำออกใช้เหรียญกษาปณ์ การรับแลกเปลี่ยนเหรียญกษาปณ์ที่ชำรุดยังไม่เหมาะสม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าว โดยกำหนดให้เหรียญกษาปณ์ที่จัดทำและนำออกใช้แต่ละชนิดราคา มีเพียงขนาดเดียว ให้มีการรับแลกเปลี่ยนเหรียญกษาปณ์ที่ชำรุดได้กว้างขวางขึ้นกว่า นอกจากนี้ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการถอนคืน เหรียญกษาปณ์ โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ และเพิ่มบทลงโทษให้ทันสมัยยิ่งขึ้น โดยมาตราหลักในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 ที่ใช้ควบคุมและมีบทกำหนดโทษจะอยู่หมวด 4 ที่วางบทกำหนดโทษไว้ โดยหมวด 1 ได้บอกถึงนิยามศัพท์ อย่างชัดเจนว่าเงินตราในกฎหมายฉบับนี้คือเหรียญกษาปณ์และธนบัตร โดยมาตรา 9 ได้ระบุชัดเจน ว่าห้ามไม่ให้ผู้ใด ทำจำหน่าย ใช้ หรือนำออกใช้ ซึ่งวัตถุหรือเครื่องหมายใด ๆ แทนเงินตรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี หมายถึงห้ามปลอมแปลงเงินตรานั้นเองโดยบทกำหนดโทษในบทที่ 4 สำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรา 9 นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ นอกจากนี้ยังมีบทกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 240 - 249 เพื่อความทันสมัยขึ้นอีกด้วย โดยเพิ่มความชัดเจนในการฝ่าฝืนมาตรา 9 ขยายและแยกบทกำหนดโทษที่เฉพาะลงไปอีก ในมาตรา 240 บัญญัติว่า "ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งเงินตราไม่ว่าจะปลอมขึ้นเพื่อให้เป็นเหรียญกษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือทำปลอมขึ้น ซึ่งพันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเงินตรา ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท"

กล่าวโดยสรุปพระราชบัญญัติเงินตรา เป็นกฎหมายที่ชัดเจนและมีรูปธรรมที่แตกต่างจากพระราชบัญญัติเงินตราฉบับอื่นที่มีแค่ระบุอัตราแลกเปลี่ยนไม่ได้ระบุโทษผู้ปลอมแปลงโดยจะระบุใน กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 แทน แต่พระราชบัญญัติเงินตรา 2501 มีระบุโทษอย่างชัดเจน ตารางที่ 9 รายละเอียดพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 ที่เกี่ยวข้องกับ การแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์

ตาราง 9 มาตรการทางกฎหมายที่แก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน

ชื่อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ	การบังคับใช้กับเหรียญกษาปณ์
พระราชบัญญัติ เงินตรา พุทธศักราช 2501 ฉบับ แก้ไขเพิ่มเติม	มาตรา 6	ความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา ต้อง ระวางโทษ จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุก ตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ 200,000 บาท -400,000 บาท	เฉพาะรุ่นที่ไม่ถูกเพิก ถอนการใช้งานใน ราชกิจจานุเบกษา
	มาตรา 240	ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งเงินตรา ไม่ว่าจะ ปลอมขึ้นเพื่อให้เป็นเหรียญกษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลออกใช้ หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือทำปลอม ขึ้น ซึ่งพันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญ สำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ ผู้นั้น กระทำความผิดฐานปลอมเงินตรา ต้อง ระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุก ตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สอง แสนบาทถึงสี่แสนบาท"	เฉพาะรุ่นที่ไม่ถูกเพิก ถอนการใช้งานใน ราชกิจจานุเบกษา

ตาราง 9 (ต่อ)

ชื่อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ	การบังคับใช้กับ เหรียญกษาปณ์
พระราชบัญญัติ เงินตรา พุทธศักราช 2501 ฉบับ แก้ไขเพิ่มเติม	มาตรา 241	ผู้ใดแปลงเงินตราไม่ว่าจะเป็นเหรียญ กษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใด ซึ่ง รัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือแปลงพันธบัตรรัฐบาล หรือ ใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตร นั้น ๆ ให้ผิดไปจากเดิม เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อ ว่ามีมูลค่าสูงกว่าจริง ผู้นั้นกระทำ ความผิดฐานแปลงเงินตรา ต้องระวาง โทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสน บาทถึงสี่แสนบาท	
	มาตรา 242	ผู้ใดกระทำโดยทุจริตให้เหรียญ กษาปณ์ซึ่งรัฐบาลออกใช้มีน้ำหนัก ลดลง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ผู้ใดนำเข้าไปในราชอาณาจักร นำออกใช้ หรือมีไว้เพื่อนำออกใช้ ซึ่งเหรียญ กษาปณ์ที่มีผู้กระทำโดยทุจริตให้ น้ำหนักลดลงตามความในวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน	
	มาตรา 243	ผู้ใดนำเข้าไปในราชอาณาจักรซึ่งสิ่งใด ๆ อันเป็นของปลอมตามมาตรา 240 หรือ ของแปลงตามมาตรา 241 ต้องระวาง โทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ	

ตาราง 9 (ต่อ)

ชื่อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ	การบังคับใช้กับ เหรียญกษาปณ์
พระราชบัญญัติ เงินตรา พุทธศักราช 2501 ฉบับ แก้ไขเพิ่มเติม	มาตรา244	ผู้ใดมิไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งสิ่งใด ๆ อันตน ได้มาโดยรู้ว่าเป็นของปลอมตามมาตรา 240 หรือของแปลงตามมาตรา 241 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบ ห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึง สามแสนบาท	
	มาตรา245	ผู้ใดได้มาซึ่งสิ่งใด ๆ โดยไม่รู้ว่าเป็นของ ปลอมตามมาตรา ผู้ใดได้มาซึ่งสิ่งใด ๆ โดยไม่รู้ว่าเป็นของปลอมตามมาตรา 240 หรือของแปลงตามมาตรา 241 ถ้า ต่อมารู้ว่าเป็นของปลอมหรือของแปลง เช่นว่านั้น ยังขึ้นนำออกใช้ ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกิน สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
	มาตรา246	ผู้ใดทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอม หรือแปลงเงินตราไม่ว่าจะเป็นเหรียญ กษาปณ์ ธนบัตร หรือสิ่งใด ๆ ซึ่ง รัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือสำหรับปลอมหรือแปลงพันธบัตร รัฐบาล หรือใบสำคัญ สำหรับรับ ดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ หรือมีเครื่องมือ หรือวัตถุเช่นว่านั้น เพื่อใช้ในการปลอม หรือแปลง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่ง แสนบาทถึงสามแสนบาท	

ตาราง 9 (ต่อ)

ชื่อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ	การบังคับใช้กับ เหรียญกษาปณ์
พระราชบัญญัติ เงินตรา พุทธศักราช 2501 ฉบับแก้ไข เพิ่มเติม	มาตรา 247	ถ้าการกระทำดังกล่าวในหมวดนี้เป็นการ กระทำเกี่ยวกับเงินตรา ไม่ว่าจะ เหรียญกษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งใด ซึ่งรัฐบาลต่างประเทศออกใช้ หรือให้อำนาจ ให้ออกใช้ หรือเกี่ยวกับพันธบัตรรัฐบาล ต่างประเทศ หรือใบสำคัญสำหรับรับ ดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ผู้กระทำความ ผิดต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา นั้น ๆ	เฉพาะรุ่นที่ไม่ถูกเพิก ถอนการใช้งานใน โดย รัฐบาลประเทศนั้นๆ
	มาตรา 248	ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา 240 ได้ กระทำมาตรา 247 หรือมาตรา 241 ได้ กระทำความผิดมาตราอื่นที่บัญญัติไว้ใน หมวดนี้อันเกี่ยวกับสิ่งที่ตนปลอมแปลง นั้นด้วยให้ลงโทษผู้นั้น	
	มาตรา 249	ผู้ใดทำบัตรหรือโลหะธาตุอย่างใด ๆ ให้มี ลักษณะและขนาดคล้ายคลึงกับเงินตรา ไม่ว่าจะเป็นเหรียญกษาปณ์ ธนบัตรหรือ สิ่งใด ๆ ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ ออกใช้ หรือพันธบัตรรัฐบาล หรือ ใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ หรือจำหน่ายบัตรหรือโลหะธาตุเช่นว่า นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ ถ้าการจำหน่ายบัตรหรือโลหะธาตุ ดังกล่าวในวรรคแรก เป็นการจำหน่าย	

ตาราง 9 (ต่อ)

ชื่อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ	การบังคับใช้กับ เหรียญกษาปณ์
พระราชบัญญัติ เงินตรา พุทธศักราช 2501 ฉบับ แก้ไขเพิ่มเติม	มาตรา 249	โดยการนำออกใช้ดังเช่นสิ่งใด ที่กล่าว ในวรรคแรก ผู้กระทำความผิดระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหก หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	

ที่มา พระราชบัญญัติเงินตรา พุทธศักราช 2501 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

(2) มาตรการทางการบริหาร

นโยบายที่กำกับควบคุมโดยใช้มาตรการทางการบริหารเพื่อแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน มีมาตรการที่สำคัญคือ การยกเลิกรูปแบบเงินตราที่มีการปลอมระบาดอย่างรุนแรง โดยมีประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 95 ตอนที่ 115 วันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2521 พระราชกำหนด ถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชนิดทองขาว ราคาห้าบาท เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ ด้วยปรากฏว่าได้มีผู้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนทำปลอมเหรียญกษาปณ์ชนิดทองขาว ราคาห้าบาท ลักษณะเก่าเหลี่ยม และนำออกใช้แพร่หลาย เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้สุจริตที่รับเหรียญนั้นไว้ เพราะไม่สามารถจะใช้ชำระหนี้หรือแลกเปลี่ยนได้ การปลอมเหรียญกษาปณ์ดังกล่าวได้กระทำต่อเนื่องกันมา แม้ทางราชการจะได้กวาดล้างจับกุมและดำเนินการเพื่อลงโทษอย่างเฉียบขาดมาโดยตลอดก็ไม่ทำให้จำนวนเหรียญปลอมลดลงได้ จนเป็นเหตุให้ประชาชนทั่วไปเกิดความระแวงไม่กล้ารับชำระหนี้ด้วยเหรียญกษาปณ์ชนิดทองขาวราคาห้าบาท ลักษณะเก่าเหลี่ยม เพราะไม่แน่ใจว่าเหรียญใดเป็นเหรียญแท้หรือเหรียญปลอม สถานการณ์เช่นนี้ถ้ามิได้แก้ไขหรือป้องกันให้ทันท่วงทีอาจจะก่อให้เกิดความปั่นป่วนขึ้นในหมู่ประชาชน และเป็นภัยอันตรายต่อเศรษฐกิจของประเทศได้ สมควรถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชนิดทองขาว ราคาห้าบาท ลักษณะเก่าเหลี่ยม และเปิดโอกาสให้ประชาชนนำมาแลกได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้ขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่ามีการประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การอนุมัติพระราชกำหนดลดดอกเบี้ยหรือยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของชาว ราคาห้าบาท ลักษณะเก้าเหลี่ยมสอดคล้องกับที่ คุณธีรรัชย์ กิจสัมพันธ์กุล ได้กล่าวไว้ว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2515 มีการปลอมแปลงเหรียญครุฑ 5 บาทเพื่อใช้หมุนเวียนในระบบเงินตราเป็นจำนวนมาก จนทางรัฐบาลในสมัยนั้นประกาศออกมาว่ามีการปลอมแปลงเหรียญชนิดนี้เยอะมาก และไม่สามารถแก้ไขได้ จนประกาศยกเลิกใช้เหรียญครุฑ 5 บาทชนิดนี้ จึงสามารถทำให้เหรียญชนิดนี้ทยอยหมดไปจากระบบหมุนเวียนอีกสถานการณื คือ ในช่วงปี พ.ศ. 2530 นั้นก็พบว่ามีมีการปลอมแปลงเหรียญบาทเกิดขึ้นอีกระลอกหนึ่งแต่ไม่ได้ระบาดมากเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2515 ที่มีความเสียหายอยู่ในวงกว้างมากกว่า แต่ไม่ว่าจะปีใดนั้นก็ทำให้เห็นได้ว่าผู้กระทำผิดนั้นยังคงใช้ช่องโหว่ในการปลอมแปลงเหรียญขึ้นมาหวังที่จะนำไปใช้แลกเปลี่ยนหมุนเวียนเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนในทางมิชอบ

4.2.1.2 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ

เนื่องจากการควบคุมด้วยพระราชบัญญัติเงินตรา มีความชัดเจนและรัดกุมอยู่แล้วบวกกับปัญหาที่เสื่อมถอยลงจากจำนวนผู้ใช้เหรียญที่ลดลงทำให้คนปลอมแปลงเหรียญน้อยลงเพราะโทษเพิ่มขึ้นและปลอมแปลงธนบัตรต้นทุนถูกกว่าและคุ้มค่ากว่าปัญหาที่เสื่อมถอยในตัวมันเองประกอบกับกฎหมายที่รัดกุมทำให้ปัจจัยต่าง ๆ นี้ภาครัฐสามารถควบคุมได้ด้วยของภาครัฐเองโดยไม่จำเป็นที่กลุ่มผลประโยชน์จะต้องเข้ามาจกการแต่อย่างใด เพิ่ม กลุ่มผลประโยชน์ไม่ค่อยให้ความสำคัญ เพราะไปให้ความสำคัญกับเหรียญในเชิงสะสมมากกว่าหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ

4.2.2 นโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม

4.2.2.1 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ

(1) มาตรการทางกฎหมาย

(1.1) ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกง (ราชกิจจานุเบกษา, 2499, น.115-119)

การประกาศใช้กฎหมายอาญาฉบับนี้มาจากพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ เดิมคือ กฎหมายลักษณะอาญาร.ศ. 127 ได้ประกาศใช้มานานแล้ว และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอยู่หลายแห่งกระจัดกระจายกันอยู่จึงเป็นการสมควรที่จะได้ชำระสะสาง และนำเข้าไปเป็นประมวลกฎหมายอาญาเสียในฉบับเดียวกัน เนื่องจากวิธีการลงโทษบางอย่าง ควรจะได้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับกาลสมัยและแนวโน้มของนานาประเทศ ในสมัยปัจจุบันหลักเดิมบางประการจึงล้าสมัย สมควรจะได้ปรับปรุงเสีย

ให้สอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดย
 มาตราต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้ มาตรา 341 ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดง
 ข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้
 ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ
 ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี
 หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตาราง 10 รายละเอียดประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับ
 ทรัพย์สิน หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกงที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาคาการปลอมแปลงเหรียญ
 กษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม

ชื่อกฎหมาย	มาตรา	การกำหนดโทษ	การบังคับใช้กับ เหรียญกษาปณ์
ประมวลกฎหมาย อาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 12 ความผิด เกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 3 ความผิด ฐานฉ้อโกง	มาตรา 341	ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวง ผู้อื่นแสดงข้อความอันเป็น เท็จ หรือปกปิดข้อความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งและโดย การหลอกลวงดังว่านั้นได้ไป ซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูก หลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำถอน หรือทำลายเอกสาร สิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิด ฐานฉ้อโกงต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปีปรับไม่ เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้ง ปรับ	ยื่นฟ้องได้กรณีเป็น ผู้เสียหายแล้วแต่ ดุลยพินิจของศาลและ น้ำหนักของ พยานหลักฐานที่เบิก ความต่อศาล

กรณีศึกษาจากการฟ้องร้องคดีข้อโกงเกี่ยวกับของเก็บสะสม โดยศาลอาญาพิจารณาสั่งจำคุกเจ้าของนิตยสารพระเครื่อง "โพธิ์เพชร" ให้เข้าพระเครื่องปลอมนับ 10 องค์ รวมมูลค่ากว่า 2 ล้านบาท พิพากษาลงโทษฐานข้อโกงจำคุก 2 ปี ปรับ 1 หมื่น รับสารภาพลดโทษกึ่งหนึ่ง และได้เข้าพระคืนแล้วจึงให้รอลงอาญา

เมื่อวันที่ 19 ก.ค. ที่ห้องพิจารณาคดี 710 ศาลอาญา ถนนรัชดาฯ ศาลอ่านคำพิพากษาคดีหมายเลขดำ อ.2281/2552 ที่พนักงานอัยการฝ่ายคดีอาญา 9 เป็นโจทก์ ฟ้องนายจงชัย จงจินตนาการ เจ้าของนิตยสารพระเครื่อง "โพธิ์เพชร" เป็นจำเลย ในความผิดฐานข้อโกงประชาชน

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 จำเลยเป็นเจ้าของนิตยสารพระเครื่องโพธิ์เพชรรายเดือน และรับฝากชื่อฝากขายพระเครื่องต่าง ๆ หลอกหลวงประชาชนทั่วไปด้วยการโฆษณาแสดงข้อความอันเป็นเท็จและปกปิดข้อความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชนทั่วไป โดยจำเลยจัดให้มีการเช่าชื่อ วัดถุ่มมงคลพระเครื่อง พระบูชา พร้อมออกไปรับประกันว่าพระแท้ทุกองค์ อันเป็นการหลอกหลวงให้ประชาชนทั่วไปที่อ่านนิตยสารพระเครื่องโพธิ์เพชรของจำเลย เป็นเหตุให้ผู้เสียหายรายหนึ่งหลงเชื่อ และจ่ายเงินเช่าชื่อพระเครื่องวัดถุ่มมงคลจากจำเลย จำนวนนับ 10 องค์ รวมมูลค่าทั้งสิ้นจำนวน 2,233,400 บาท ทั้งที่เป็นพระปลอม เหตุเกิดที่แขวงและเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า จำเลยให้การรับสารภาพ ในระหว่างการพิจารณาคดี จำเลยได้เช่าชื่อพระเครื่องและวัดถุ่มมงคลคืนทั้งหมด จากผู้เสียหายเป็นจำนวน 2,233,400 บาท พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานข้อโกงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ลงโทษจำคุก 2 ปี ปรับ 10,000 บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดี ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกจำเลย 1 ปี ปรับ 5,000 บาท ระหว่างการพิจารณาจำเลยได้เช่าชื่อคืนพระเครื่องจากผู้เสียหายแล้ว ประกอบกับจำเลยไม่เคยได้รับโทษทางอาญามาก่อน โทษจำคุกให้รอการลงโทษมีกำหนด 1 ปี ซึ่งนายกิตติ พิทยาภรณ์ ได้บอกถึงกรณีเหรียญว่าเป็นไปได้ที่จะลงเอยด้วยคำพิพากษาในลักษณะเดียวกัน เพียงแต่ต้องมีหลักฐานไปเบิกความต่อศาลว่าเหรียญกษาปณ์หรือเหรียญที่ระลึกดังกล่าวปลอมจริง และต้องมีของจริงเทียบให้ศาลทราบ ว่า เหรียญที่พิพาทอยู่นั้นเป็นของปลอมจึงจะลงเอยด้วยคำพิพากษาลักษณะเดียวกับสิ่งสะสมอื่น ๆ ที่ฟ้องร้องกันได้ดังกรณีศึกษาที่กล่าวมา

นอกจากกฎหมายข้อนี้ที่ คุณกิตติกล่าวแล้ว ยังมีกฎหมาย หมวดว่าด้วยการปลอมแปลงและประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิด ลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หมวด 1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา 112 ด้วยที่สามารถเอาผิดผู้ปลอมแปลงได้โดยหมวดว่าด้วยการปลอมแปลงนั้น มาตรา 251 ได้ระบุไว้ความว่าผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งดวงตราหรือรอยตราของทบวงการเมือง ขององค์การสาธารณะ หรือของเจ้าพนักงาน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท และ มาตรา 252 ผู้ใดใช้ดวงตรา รอยตราหรือพระปรมาภิไธยดังกล่าวมานในมาตรา 250 หรือมาตรา 251 อันเป็นดวงตรา รอยตรา หรือพระปรมาภิไธยที่ทำปลอมขึ้น ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น

(1.2) ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง หมวด 2 ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์และตัว

ประมวลกฎหมายอาญา. (2499, 15 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 73 ตอนที่.95 หน้า115-119 (ราชกิจจานุเบกษา, 2499)

การปลอมแปลงประเภทดังกล่าว จะสามารถบังคับใช้กับเหรียญที่ระลึกบางประเภทเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสมทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเป็นความผิดต่อแผ่นดินสามารถเอาผิดได้ทันทีโดยไม่ต้องมีผู้แจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษแต่อย่างใด

ตาราง 11 รายละเอียดพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวข้องกับการแก้ไข ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม

มาตรา	การกำหนดโทษ	การบังคับใช้กับเหรียญกษาปณ์	การบังคับใช้กับเหรียญที่ระลึก
มาตรา 250	ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งดวง	-	ใช้ในกรณีปลอมแปลง
มาตรา 251	ตราแผ่นดิน รอยตรา		ดวงตราส่วนราชการ
และมาตรา 253	แผ่นดิน หรือพระ ปรมาภิไธย ต้องระวาง โทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้ง แต่ 100,000 - 400,000		พระปรมาภิไธยโดย ไม่ได้รับพระบรมราชานุญาต ขึ้นอยู่กับสำนวนที่ ส่งฟ้องของอัยการ

กรณีศึกษาที่ละเมิดมาตรา 250 นำมาสู่การจับกุมการปลอมแปลงเงินถวาย พระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยทางตำรวจได้ให้ข้อมูลพอสั่งเขปว่า เป็นความผิดต่อแผ่นดิน สามารถมีอำนาจจับกุมได้ทันที โดยไม่ต้องมีเจ้าทุกข์แจ้งความร้องทุกข์ โดยคดีดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบกองกำกับการ 1 กองปราบปราม โดยเข้าไปจับกุมในสนทอ้งที่ สถานีตำรวจนคระสงคราม ซึ่งเนื่องจากเป็นเพียงแค่ผู้จำหน่าย จึง มีอัตราโทษปรับไม่เกิน 6,000 บาท จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่เมื่อกองปราบขยายผลไปยังผู้ปลอมแปลง คือ โรงงาน เสี้ยแก้ว ตามมาตรา 250 ในฐานความผิดทำปลอมขึ้นซึ่งดวงตราแผ่นดินหรือรอยตราแผ่นดิน หรือพระปรมาภิไธย ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 1 หมื่นบาทถึง 4 หมื่นบาท ตาม พ.ร.บ. ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงว่าช่วงงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มีคนจำนวนมากหาซื้อเหรียญใช้รัชสมัย ซึ่งมีคนจำนวนมากได้เหรียญที่ระลึกหรือเหรียญกษาปณ์ปลอมไป ทำให้มีผู้รับได้ความเดือดร้อนเป็นจำนวนมาก มีการร้องเรียนและเข้าจับกุมถึงแหล่งผลิต แต่พ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าวไปแล้วนั้นก็ไม่น่าใจว่า ปัญหา ที่เป็นอยู่จะใหญ่พอที่จะเป็นปัญหาสาธารณะที่กลุ่มใหญ่จนเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความสนใจหรือไม่

(1.3) ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หมวด 1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา 112

ประมวลกฎหมายอาญา. (2499, 15 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 73 ตอนที่.95 หน้า 68 (ราชกิจจานุเบกษา, 2499)

ตาราง 12 รายละเอียดประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หมวด 1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา 112 เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม

มาตรา	การกำหนดโทษ	การบังคับใช้กับเหรียญกษาปณ์	การบังคับใช้กับเหรียญที่ระลึก
มาตรา 112	“ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้าย พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี”	ใช้ได้กรณีมีพระบรมรูปหรือพระปรมาภิไธยและเหรียญดังกล่าวถูกเพิกถอนการใช้งานแล้ว	เข้าข่ายคุ้มครองเหรียญที่มีพระบรมรูปพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์

ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิด ลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หมวด 1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา 112 ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี การประกาศใช้กฎหมายอาญาฉบับนี้มาจากพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 เช่นเดียวกับการบังคับใช้ในปัญหาการปลอมแปลงประเภทที่ 2 และ 3 ดังนั้น การแกะปลอมเหรียญที่ออกในราชกิจจานุเบกษาหรือพระราชทานส่วนพระองค์มาแอบอ้างหรือเหรียญที่ระลึกที่ไม่ครอบคลุมพระราชบัญญัติดังกล่าวอาจถูกสำนักพระราชวังฟ้องได้ แต่

กฎหมาย มาตรา 112 ทั้งนี้เป็นการอนุমানความเป็นไปได้ของกฎหมายในการบังคับใช้จากผู้ทรงคุณวุฒิทางกษาศาสตร์ แต่ยังไม่พบกรณีนำมาใช้จริงกับผู้ปลอมแปลงเหรียญ

(2) มาตรการทางการบริหาร

พบว่า การแก้ปัญหาโดยฝ่ายบริหารกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลังที่ได้ออกมาตราการต่างๆ เพื่อลดปัญหาการปลอมแปลงและป้องกันการปลอมแปลงตั้งแต่สายการผลิตและลดจำนวนผู้เสียหายจากการให้ความรู้และวิธีการศึกษาเหรียญปลอม ดังนี้

(2.1) การให้ความรู้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า หน่วยงานรัฐมีการเชิญภาคประชาสังคมมาให้ความรู้และร่วมจัดงาน 160 ปีโรงกษาปณ์ โดยให้ความรู้การดูเหรียญแท้ปลอม เช่น การเสวนาเรื่องเหรียญพระบลิศกษาปณ์ เหรียญประพาสยุโรป เพื่อให้เข้าใจเอกลักษณ์ของงานกษาปณ์ และสามารถแยกแยะแท้ปลอมได้ ส่วนสมาคมเหรียญที่ระลึกแห่งประเทศไทย จัดผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมงานเพื่อตรวจสอบเหรียญแท้ปลอมให้ผู้เข้าชมงานเบื้องต้น และให้ความรู้และประวัติเหรียญอีกด้วยโดยธรรมชาติเหรียญโรงงานผลิตเมื่อทราบรายละเอียดต่างๆจะแยกแยะแท้ได้ ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กongsaplon และกรมธนารักษ์

(2.2) โครงการโรงกษาปณ์ 4.0 โดยกongsaplonมีภารกิจหลักในการผลิตเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน ออกใช้ให้เพียงพอต่อความต้องการในระบบเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรม 4.0 (Industry 4.0) กongsaplonได้มีนโยบายที่จะนำเอาเทคโนโลยีการผลิต และเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาปรับปรุง กระบวนการผลิตของโรงกษาปณ์ เพื่อก้าวสู่ “โรงกษาปณ์ 4.0” ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กongsaplon

(2.3) การประชุม “Mint Directors Conference” ร่วมกับโรงกษาปณ์นานาชาติ เป็นการประชุมระหว่าง โรงกษาปณ์ของรัฐบาลประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ปัจจุบันมีโรงกษาปณ์สมาชิก 47 แห่ง จาก 43 ประเทศ ทั่วโลก โรงกษาปณ์สมาชิกจะผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมปีเว้นปี (โดยการเสนอตัว) ผู้เข้าร่วมประชุม แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้ - Member Mints คือ โรงกษาปณ์หรือหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่ผลิตเหรียญกษาปณ์ และเป็นสมาชิก MDC - Special Members คือ ธนาคารชาติหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ออกใช้เหรียญกษาปณ์ - Associate Members คือ บริษัทเอกชนที่อยู่ในอุตสาหกรรมเหรียญ หรือธุรกิจเกี่ยวกับเหรียญ หน่วยงานวิจัยเกี่ยวกับเหรียญ สมาคมผู้ใช้เหรียญ ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กongsaplon และกรมธนารักษ์

4.2.2.2 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ

การกำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐที่มีการดำเนินการในปัจจุบันคือ การส่งไปตรวจสอบเพื่อรับประกัน เนื่องจากในตลาดการซื้อขายมีการปลอมแปลงเหรียญหายากขึ้นมา จึงทำให้นักสะสมในหลาย ๆ ท่านที่อาจไม่มีวิจรรย์ญาณในการตรวจสอบ ทำให้ได้รับเหรียญที่ไม่มีมูลค่ามาครอบครอง เนื่องจากไม่ทราบว่าเหรียญจริงเป็นอย่างไร เหรียญปลอมเป็นอย่างไร มีหน้าตาแตกต่างกันอย่างไร ถึงแม้จะมีจุดที่สามารถสังเกตได้ แต่ประสบการณ์ของนักสะสมบางท่านก็ยังไม่มากพอที่จะสามารถตัดสินใจและตรวจสอบเหรียญแท้เหรียญปลอมได้ด้วยตนเอง จึงต้องมีการจ้างบริษัทพิสูจน์เหรียญ แต่ในการนำไปตรวจสอบอาจโดนโกงจากตัวแทนจำหน่ายที่มีโอกาสสลับสับเปลี่ยนสินค้าหรือส่งมอบสินค้ากลับมายังนักสะสมไม่คงสภาพเดิม 100% อันมีเหตุมาจากการขนส่ง รวมถึงสินค้าสูญหายหรือปัจจัยที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ ดังนั้นนักสะสมเหรียญอาจจะต้องยอมรับความเสี่ยงนี้ให้ได้และแต่ละท่านจึงต้องมีความรอบคอบและพิจารณาในหลาย ๆ ปัจจัยในขณะนั้นเพิ่มเติมด้วย โดยตัวแทนจำหน่ายหรือพ่อค้าคนกลางที่เป็นบุคคลกรรับตรวจสอบเหรียญที่อาจมีสิทธิ์เสี่ยงการขึ้นบัญชีดำ เนื่องจากในการรับตรวจสอบเหรียญในแต่ละครั้ง หากตัวแทนจำหน่ายตรวจสอบเหรียญนั้นไม่ละเอียดหรือไม่ตรวจสอบด้วยตนเองก่อนส่งไป และหากการนำเหรียญไปตรวจสอบนั้นมีเหรียญปลอมมากเกินไปจะทำให้ตัวแทนจำหน่ายนั้นเสี่ยงชื่อเสียง เนื่องจากปลายทางจะมองว่าตั้งใจส่งเหรียญปลอมมา และถึงแม้การส่งไปตรวจสอบในครั้งหลังจะเป็นเหรียญจริงทั้งนั้น แต่ตัวแทนจำหน่ายก็จะไม่สามารถทำการตรวจสอบได้เนื่องจากถูกตีทะเบียนแล้วว่าเคยส่งของปลอมมาตรวจสอบ)

ทั้งนี้ ทางสมาคมมีนโยบายสนับสนุนในด้านส่งเหรียญไปตรวจสอบโดยผ่านตัวแทนจำหน่ายคนกลางโดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น NGC หรือ PCGS เนื่องจากในหน่วยงานก็มีบุคลากรที่สะสมของเก่าของโบราณและเหรียญก็เป็นส่วนหนึ่งในการสะสม ดังนั้นการจะได้รับเหรียญมาครอบครองหรือนำไปใช้งานต่อ นั้น ก็ต้องตรวจสอบอย่างรอบคอบเป็นอย่างดีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมีภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่

1) The Numismatic Guaranty Corporation (NGC) เป็นบริษัทข้ามชาติผู้ให้บริการด้านการประเมินสภาพเหรียญและตีสภาพของเหรียญออกมาตามแต่ละระดับคะแนน (หรือที่ทับศัพท์เรียกว่า เกรดดี) ซึ่งมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองซาราโซตา รัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา และยังมีสำนักงานอยู่ที่ต่างประเทศอีก 3 แห่ง ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน และฮ่องกง

2) Professional Coin Grading Service (PCGS) เป็นบริษัทที่ทำหน้าที่ระบุเกรดของเหรียญในข้อมูลสินค้าทุกครั้ง จะมีการเลือกเกรดที่เหมาะสมภายในแบบฟอร์ม Sell Your Item รวมถึง "บริษัทผู้ให้เกรด" "เกรด" และ "หมายเลขซีเรียล" ที่มาพร้อมกับการกำหนดเกรด

3) สมาคมเหรียญที่ระลึกแห่งประเทศไทย เป็นสมาคมที่เกิดจากเจตนาารมณ์ของนักวิชาการด้านกษาปณ์วิทยา และนักสะสมเหรียญที่ระลึกกลุ่มหนึ่ง ที่อยากจะให้เกิดการรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์การออกเหรียญที่ระลึกของไทยในวาระต่างๆ ที่กระจัดกระจายให้มารวมกันไว้ ณ ที่เดียว จึงตกลงกันก่อตั้งสมาคมเหรียญที่ระลึกไทยและจดทะเบียนสำเร็จ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 และถือว่าวันนี้เป็นวันเกิดของสมาคม อีกด้วย โดยแรกเริ่มเดิมทีจดทะเบียนแรกเริ่มในชื่อสมาคมเหรียญที่ระลึกไทย ก่อนได้รับการยกสถานะเป็นสมาคมเหรียญที่ระลึกแห่งประเทศไทย

4) สมาคมเหรียญกษาปณ์และเงินพดด้วง แต่เดิมสมาคมนี้ชื่อสมาคมเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทย ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2515 หรือ มีคณะกรรมการบริหารคือ นายตุ้ย เหล่าสุนทร เป็นประธาน มี พล.อ.ต.สดับ ธีระบุตร เป็นรองประธาน และมีกรรมการท่านอื่น ๆ อาทิเช่น พลอากาศโท มนตรี หาญวิชัย, ม.ร.ว.ปรียพจน์ จักรพันธ์ และ นายไพโรจน์ เบญจฤทธิ์ เป็นต้น ในสมัยก่อน สมาคมเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทย มีที่ทำการตั้งอยู่ที่ กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์ เลขที่ 110/7 ถนนประดิพัทธ์ สามเสนใน กรุงเทพมหานคร 10400 เป็นเวลานานหลายปีแล้ว ที่สมาคมเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทย นั้น สมาคมฯ มิได้ทำการส่งบบัญชี ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องทำ ซึ่งคาดว่ามีปัญหาจากสาเหตุหลายประการ เป็นเหตุเป็นผล ให้ชื่อของสมาคมเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทย จึงโดนคัดออกจากระบบ หลายปีที่ผ่านมา มีการพยายามแก้ปัญหาโดย ส่งเรื่อง ขออนุญาต จัดตั้งสมาคมใหม่ ใช้ชื่อว่า "สมาคมกษาปณ์วิทยาแห่งประเทศไทย" แต่ก็ยังติดขัด ด้วยเหตุผล หลายประการ จน กระทั่งจดทะเบียนก่อตั้งใหม่สำเร็จในชื่อ สมาคมเหรียญกษาปณ์และเงินพดด้วง

5) ชมรมคนรักเหรียญ เป็นการรวมกลุ่มของคน que เริ่มมาจากเว็บบอร์ดของกองกษาปณ์กรมธนารักษ์ในอดีตที่เป็นแพลตฟอร์มสำคัญในการเชื่อมโยงนักสะสมเข้าด้วยกันและเมื่อเกิดการรวมตัวจึงกลายเป็นชมรมขึ้นมา เป็นเว็บเฉพาะ ชื่อว่า www.rakcoin.com โดยให้ความรู้แลกเปลี่ยนต่างๆ ในเว็บบอร์ดเป็นแพลตฟอร์มที่ชุมชนนักสะสมเหรียญใช้พูดคุยกัน และปัจจุบันมีที่ทำการอยู่ ณ ตึกแดงจตุจักร

4.2.3 นโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่า

4.2.3.1 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ

(1) มาตรการทางกฎหมาย

มาตรการทางกฎหมายที่กำหนดมาเพื่อแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่า คือ การบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกง โดยการดัดแปลงเหรียญกษาปณ์ที่เป็นเหรียญแท้แต่ถูกดัดแปลงสภาพเพื่อให้เข้าใจว่าเป็นเหรียญที่ผลิตจากการผลิตหรือดัดแปลงให้เป็นเหรียญที่มีมูลค่าสูงกว่าในอดีตระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมา มีการปลอมแปลงเงินพดด้วงโดยเอาภาพตัวอย่างตราจากหนังสือสยามประเภทของ ก.ศ.ร. กุหลาบ มาเป็นแบบในการตีตรา เช่น เงินพดด้วงตราทิววิฑู เป็นเงินพดด้วงจากยุคพระเจ้าตากสิน (สมัยกรุงธนบุรี) ซึ่งเป็นเรื่องไม่จริง เพราะตราทิววิฑูไม่เคยปรากฏในยุคใดมาก่อน หรือเงินพดด้วงตราช้าง มีปรากฏในบางช่วงของสมัยอยุธยา โดยทำปลอมเป็นเงินพดด้วงในราคาบาท ซึ่งในสมัยอยุธยาไม่ได้ใช้ระบบเงินตราเป็นบาท เป็นต้น

นอกจากเงินพดด้วงดังกล่าวแล้ว ยังมีเหรียญเงินดอกไม้หรือเหรียญดอกไม้พระร่วง ซึ่งมีปรากฏในสมัยอยุธยา และในรัชสมัยของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ เกิดเหตุไฟไหม้ปราสาท ทำให้เกิดสภาพระชาดแคลนเบี้ย จึงต้องผลิตเงินประทับมาใช้แทนในระยะหนึ่ง

ในช่วงปลายรัชสมัยรัชกาลที่ 5 ยังมีการทำเงินพดด้วงปลอมอยู่ ในยุคนี้ยังใช้เงินเฟื้อง เงินพดด้วง และเหรียญกษาปณ์ควบคู่กันไป ซึ่งมีปรากฏในจดหมายเหตุรายวันเรื่องความผิดการปลอมแปลงเงินตรา ผู้ปลอมแปลงเหรียญมักจะมีเทคนิคปลอมแปลงที่เก่งกาจและมีความพัฒนามากขึ้นเรื่อย ๆ เช่นเดียวกัน ดังนั้นพอการปลอมแปลงเหรียญนั้นมีความเนียนจนแยกไม่ออกระหว่างเหรียญจริงเหรียญปลอมจึงทำให้เกิดเหตุการณ์ที่เรียกกันในวงการสะสมเหรียญว่าการโค่นเขียนหรือปราบเขียนเกิดขึ้นโดยปลอมจากพดด้วงแท้ๆมาตีตราใหม่ โดยในทางกฎหมายนั้นจะไม่สามารถเอาผิดกับคนทำเงินพดด้วงปลอมได้อย่างแน่นอน เพราะเนื่องจากเงินพดด้วงนั้นเป็นระบบเงินตราที่ถูกประกาศยกเลิกใช้ตั้งแต่ปลายรัชสมัยรัชกาลที่ 5 มิได้ถูกนำมาใช้ในปัจจุบันนี้ จึงทำให้เรียกว่าในทางกฎหมายไม่ใช่สิ่งของที่มีมูลค่าพอที่จะเอาผิดผู้กระทำผิดได้เช่นกัน แต่ในทางกลับกันหากเหรียญนั้นเป็นระบบเงินตราที่ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน จะสามารถเอาผิดผู้ที่กระทำผิดในการปลอมแปลงเหรียญตามพระราชบัญญัติเงินตราได้อย่างแน่นอน เพราะพดด้วงถูกเพิกถอนการใช้ไปในสมัยรัชกาลที่ 5 แล้ว จึงใช้ในบทกฎหมายฉ้อโกงแทน โครงการปรับปรุงกระบวนการผลิตของโรงกษาปณ์ เพื่อก้าวสู่ “โรงกษาปณ์ 4.0” (จัดทำผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่)

ตรวจสอบเหรียญแท้ปลอมให้ผู้เข้าชมงานเบื้องต้นและให้ความรู้และประวัติเหรียญอีกด้วยโดยธรรมชาติเหรียญโรงงานผลิตเมื่อทราบรายละเอียดต่างๆจะแยกแยะแท้ก็ได้ และมีการเสวนาที่สำคัญดังนี้

1. การเสวนาเรื่อง เงินตราไทย โดยสมาคมเหรียญกษาปณ์และเงิน
2. การเสวนาเรื่อง 160 ปี โรงกษาปณ์ เกียรติยศแห่งเหรียญไทยและเหรียญบรรณาการ สัญลักษณ์แห่งราชไมตรี
3. การเสวนาเรื่อง เหรียญประพาสยุโรป และยุทธศาสตร์การทูตระดับโลก
4. การเสวนาเรื่อง เหรียญรัชดาภิเษกมาลา และกรณีพิพาท ร.ศ.112
5. การเสวนาเรื่อง เหรียญรางวัลการตั้งโต๊ะ สายสัมพันธ์แห่งประเทศไทย – จีน
6. การเสวนาเรื่อง การขับเคลื่อน เหรียญที่ระลึกไทย ก้าวไกลสู่สากล
7. การเสวนาเรื่อง รัชกาลที่ 5 กับคตินิยมในการสร้างเหรียญที่ระลึก
8. การเสวนาเรื่อง เหรียญพระบลือกษาปณ์และวิดิดูเหรียญพระบลือกษาปณ์จากมุมมองของนักสะสม

9. การเสวนาเรื่อง นักสะสมรุ่นเยาว์กับนักสะสมรุ่นใหญ่

ทั้งนี้ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์ สมาคมเหรียญที่ระลึกแห่งประเทศไทย สมาคมเหรียญกษาปณ์และเงินพดด้วง และชมรมคนรักเหรียญ

4.2.3.2 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ

แนวทางหลักในการกำกับควบคุมของหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐคือ การส่งไปตรวจสอบเพื่อประเมินสภาพและแยกแยะแท้ปลอม ในหน่วยงานมีนโยบายในด้านส่งเหรียญไปตรวจสอบในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น NGC หรือ PCGS เนื่องจากในหน่วยงานก็มีบุคลากรที่สะสมของเก่าของโบราณและเหรียญก็เป็นส่วนหนึ่งในการสะสม ดังนั้นการจะได้รับเหรียญมาครอบครองหรือนำไปใช้งานต่อ นั้น ก็ต้องตรวจสอบอย่างรอบคอบเป็นอย่างดีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมีภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องสนับสนุน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่

- 1) The Numismatic Guaranty Corporation (NGC) เป็นบริษัทข้ามชาติผู้ให้บริการด้านการประเมินสภาพเหรียญและตีสภาพของเหรียญออกมาตามแต่ละระดับคะแนน (หรือที่ทับศัพท์เรียกว่า เกรดดี) ซึ่งมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองชาราโซตา รัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา และยังมีสำนักงานอยู่ที่ต่างประเทศอีก 3 แห่ง ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน และฮ่องกง

2) Professional Coin Grading Service (PCGS) เป็นบริษัทที่ทำหน้าที่ระบุเกรดของเหรียญในข้อมูลสินค้าทุกครั้ง จะมีการเลือกเกรดที่เหมาะสมภายในแบบฟอร์ม Sell Your Item รวมถึง "บริษัทผู้ให้เกรด" "เกรด" และ "หมายเลขซีเรียล" ที่มาพร้อมกับการกำหนดเกรด

- 3) สมาคมเหรียญที่ระลึกแห่งประเทศไทย
- 4) สมาคมเหรียญกษาปณ์และเงินพดด้วง
- 5) ชมรมคนรักเหรียญ

4.2.4 นโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์ (Made to Order: MTO)

4.2.4.1 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ

(1) มาตรการทางกฎหมาย

มาตรการทางกฎหมายที่กำหนดมาเพื่อแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์ คือ การบังคับใช้พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501

เหรียญประเภทดังกล่าวเคยถูกส่งเข้างานประมูลเอื้อเสรี แต่ทางกษาปณ์ได้ขอให้ถอนรายการดังกล่าวออก เพราะผิด พ.ร.บ. การปลอมแปลงเงินตรา และ การจะเล่นหาในสมัยก่อนต้องเล่นกันอย่างลับๆ แต่ในปัจจุบันมีราคาที่สูงขึ้นและคนเล่นเป็นเหรียญตลกเนื่องจากคดีหมดอายุความแล้ว

ตาราง 14 รายละเอียดพระราชบัญญัติเงินตรา 2501 ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์

มาตรา	การกำหนดโทษ	การบังคับใช้กับเหรียญกษาปณ์
มาตรา 6	ความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ 200,000 บาท –400,000 บาท	เฉพาะรุ่นที่ไม่ถูกเพิกถอนการใช้งานในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา 240	ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งเงินตรา ไม่ว่าจะปลอมขึ้นเพื่อให้เป็นเหรียญกษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือทำปลอมขึ้น ซึ่งพันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเงินตรา ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท"	เฉพาะรุ่นที่ไม่ถูกเพิกถอนการใช้งานในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา 241	ผู้ใดแปลงเงินตรา ไม่ว่าจะจะเป็นเหรียญกษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือแปลงพันธบัตรรัฐบาล หรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ ให้ผิดไปจากเดิม เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าจริง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานแปลงเงินตรา ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท	

ตาราง 14 (ต่อ)

มาตรา	การกำหนดโทษ	การบังคับใช้กับเหรียญ กษาปณ์
มาตรา 242	<p>ผู้ใดกระทำโดยทุจริตให้เหรียญกษาปณ์ซึ่งรัฐบาลออกใช้มีน้ำหนักลดลง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท</p> <p>ผู้ใดนำเข้าไปในราชอาณาจักร นำออกใช้หรือมีไว้เพื่อนำออกใช้ ซึ่งเหรียญกษาปณ์ที่มีผู้กระทำโดยทุจริตให้น้ำหนักลดลงตามความในวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน</p>	
มาตรา 243	ผู้ใดนำเข้าไปในราชอาณาจักรซึ่งสิ่งใด ๆ อันเป็นของปลอมตามมาตรา 240 หรือของแปลงตามมาตรา 241 ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ	
มาตรา 244	ผู้ใดมีไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งสิ่งใด ๆ อันตนได้มาโดยรู้ว่าเป็นของปลอมตามมาตรา 240 หรือของแปลงตามมาตรา 241 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาท	
มาตรา 245	ผู้ใดได้มาซึ่งสิ่งใด ๆ โดยไม่รู้ว่าเป็นของปลอมตามมาตรา 240 หรือของแปลงตามมาตรา 241 ถ้าต่อมารู้ว่าเป็นของปลอมหรือของแปลงเช่นว่านั้น ยังซื้มนำออกใช้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	

ตาราง 14 (ต่อ)

มาตรา	การกำหนดโทษ	การบังคับใช้กับเหรียญ กษาปณ์
มาตรา 246	ผู้ใดทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลงเงินตราไม่ว่าจะเป็นเหรียญกษาปณ์ ธนบัตร หรือสิ่งใด ๆ ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้หรือสำหรับปลอมหรือแปลงพันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ หรือมีเครื่องมือหรือวัตถุเช่นว่านั้น เพื่อใช้ในการปลอมหรือแปลง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท	
มาตรา 247	ถ้าการกระทำดังกล่าวในหมวดนี้เป็นการกระทำเกี่ยวกับเงินตราไม่ว่าจะเป็นเหรียญกษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลต่างประเทศออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือเกี่ยวกับพันธบัตรรัฐบาลต่างประเทศ หรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ	เฉพาะรุ่นที่ไม่ถูกเพิกถอนการใช้งานใน โดยรัฐบาลประเทศนั้นๆ

ตารางที่ 14 (ต่อ)

มาตรา	การกำหนดโทษ	การบังคับใช้กับเหรียญ กษาปณ์
มาตรา 248	ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา 240 มาตรา 241 หรือมาตรา 247 ได้กระทำความผิดตามมาตราอื่นที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้อันเกี่ยวกับสิ่งที่ตนปลอมหรือเปลี่ยนนั้นด้วย ให้ลงโทษผู้นั้นตามมาตรา 240 มาตรา 241 หรือมาตรา 247 แต่กระทงเดียว	
มาตรา 249	<p>ผู้ใดทำบัตรหรือโลหะธาตุอย่างใด ๆ ให้มีลักษณะและขนาดคล้ายคลึงกับเงินตรา ไม่ว่าจะเป็ เหรียญกษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งใด ๆ ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อ่านาจให้ออกใช้ หรือพันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ หรือจำหน่ายบัตรหรือโลหะธาตุเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ถ้าการจำหน่ายบัตรหรือโลหะธาตุดังกล่าวในวรรคแรก เป็นการจำหน่ายโดยการนำออกใช้ดังเช่นสิ่งใด ๆ ที่กล่าวในวรรคแรก ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	

(2) มาตรการทางการบริหาร

(2.1) การเพิ่มความเข้มงวดในห้องมั่นคง โดยเน้นกำกับควบคุมการเซ็นเบิกแม่ตราและแยกสัดส่วนเพื่อไม่ให้เกิดเหรียญประเภทดังกล่าว การสแกนโลหะก่อนเข้าออกโรงกษาปณ์อย่างเข้มงวดถ้ามีติดเข้าไปก็ไม่สามารถนำออกมาได้ จำนวนฯ พรหมจรรย์ ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการผลิตภัณฑ์ กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์ กล่าว และเหรียญต่อให้ตีสำเร็จแบบแปลพิสดาร

แต่ก็ยากแก่การตามหาเจอเพราะถูกส่งไปยังสำนักบริหารเงินตราเลยและไม่รู้อันไหนเป็นอันไหนจึงยากแก่การทุจริตเพื่อหาประโยชน์ใส่ตัว

(2.2) การย้ายสถานที่การผลิตเหรียญษาปณ์ โดยย้ายโรงษาปณ์ใหม่จากถนนประดิพัทธ์มายังรังสิต มีคูน้ำล้อมรอบและมีระบบที่ปิดทำให้ยากแก่การที่เหรียญดังกล่าวจะหลุดรอดออกมา

(2.4) การตรวจอย่างเข้มงวดของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เกี่ยวกับจำนวนโลหะทุกครั้งที่เกิดเหรียญ และส่วนที่ตีเสียหลอมคืนต้องเท่าเดิมหรือสามารถอธิบายได้ว่าการสำแดงโลหะทั้งตัวเปล่าก่อนตีเหรียญและเหรียญตีสำเร็จกับเหรียญที่ตีเสียและหลอมคืนนั้นน้ำหนักต้องสมดุลกันโดย บางครั้งค่าความชื้นทำน้ำหนักโลหะคลาดเคลื่อนก็ทำให้ต้องช่างใหม่หลายครั้ง ความเข้มงวดนี้สามารถป้องกันการประพฤติในทางมิชอบของคนในโรงษาปณ์ได้

4.2.4.2 นโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ

ในการสะสมเหรียญ เนื่องจากในตลาดการซื้อขายมีการปลอมแปลงเหรียญหายากขึ้นมา จึงทำให้นักสะสมในหลาย ๆ ท่านที่อาจไม่มีวิจรรย์ญาณในการตรวจสอบ ทำให้ได้รับเหรียญที่ไม่มีมูลค่ามาครอบครอง เนื่องจากไม่ทราบว่าเหรียญจริงเป็นอย่างไร เหรียญปลอมเป็นอย่างไร มีหน้าตาแตกต่างกันอย่างไร ถึงแม้จะมีจุดที่สามารถสังเกตได้ แต่ประสบการณ์ของนักสะสมบางท่านก็ยังไม่มากพอที่จะสามารถตัดสินใจและตรวจสอบเหรียญแท้เหรียญปลอมได้ด้วยตนเอง จึงต้องมีการจ้างบริษัทพิสูจน์เหรียญ แต่ในการนำไปตรวจสอบอาจโดนโกงจากตัวแทนจำหน่ายที่มีโอกาสสลับสับเปลี่ยนสินค้าหรือส่งมอบสินค้ากลับมายังนักสะสมไม่คงสภาพเดิม 100% อันมีเหตุมาจากการขนส่ง รวมถึงสินค้าสูญหายหรือปัจจัยที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ ดังนั้นนักสะสมเหรียญอาจจะต้องยอมรับความเสี่ยงนี้ให้ได้และแต่ละท่านจึงต้องมีความรอบคอบและพิจารณาในหลาย ๆ ปัจจัยในขณะนั้นเพิ่มเติมด้วย โดยมีความร่วมมือในหน่วยงานมีนโยบายในด้านส่งเหรียญไปตรวจสอบในบริษัทเอกชนที่เกี่ยวข้องเช่น สภาพเหรียญและดีสภาพของเหรียญออกมาตามแต่ละระดับคะแนน (หรือที่ทับศัพท์เรียกว่า เกรดติ้ง) ซึ่งมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองซาราโซตา รัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา และยังมีสำนักงานอยู่ที่ต่างประเทศอีก 3 แห่ง ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน และฮ่องกง

Professional Coin Grading Service (PCGS) เป็นบริษัทที่ทำหน้าที่ระบุเกรดของเหรียญในข้อมูลสินค้าทุกครั้ง จะมีการเลือกเกรดที่เหมาะสมภายในแบบฟอร์ม Sell Your Item รวมถึง "บริษัทผู้ให้เกรด" "เกรด" และ "หมายเลขซีเรียล" ที่มาพร้อมกับการกำหนดเกรด เนื่องจาก

ในหน่วยงานก็มีบุคลากรที่สะสมของเก่าของโบราณและเหรียญก็เป็นส่วนหนึ่งในการสะสม ดังนั้นการจะได้รับเหรียญมาครอบครองหรือนำไปใช้งานต่อ นั้น ก็ต้องตรวจสอบอย่างรอบคอบเป็นอย่างดีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมีภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องสนับสนุนให้ส่งเหรียญไทยไปเกรด

4.2.5 สรุปนโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในปัจจุบัน

จากสถานการณ์ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกสรุปได้ว่า มีนโยบายแก้ปัญหาที่ต่างกันออกไปทั้งแบบกฎหมายและไม่ใช้กฎหมายสรุปได้ดังตารางที่ 15

ตาราง 15 สรุปนโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในปัจจุบัน

ลักษณะการปลอมแปลงเหรียญ	นโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ		นโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ
	วิธีการทางกฎหมาย	วิธีการทางบริหาร	
ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนเพื่อใช้งานในระบบเศรษฐกิจ	- พระราชบัญญัติเงินตรา (มาตรา 6)	- การให้ความรู้โดยสำนักกษาปณ์ผ่านเว็บไซต์กรมธนารักษ์ - การเรียกคืนเหรียญกษาปณ์ที่มีการปลอมระบาดอย่างหนักและเปลี่ยนชนิดเหรียญที่ทันสมัยขึ้น	- (ไม่มีตัวแสดง)

ตาราง 15 (ต่อ)

ลักษณะการ ปลอมแปลง เหรียญ	นโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ		นโยบายที่กำกับควบคุม โดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ
	วิธีการทางกฎหมาย	วิธีการทางบริหาร	
ปัญหาการปลอม แปลงเหรียญ กษาปณ์หมุนเวียน ที่ปลอมเพื่อ จำหน่ายเป็นสิ่งที่ให้ เข้าใจว่าเป็นเหรียญ รัชกาลเก่าโบราณ หรือเหรียญที่ระลึก ปลอม	- ประมวลกฎหมาย อาญาว่าด้วยการ ข้อโกง(มาตรา 341) - พระราชบัญญัติดวง ตราแสดมปีและตัว (มาตรา 250,251) - ประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 112	สร้างเครือข่ายเพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลผ่าน กลุ่มผลประโยชน์ทาง กษาปณ์วิทยาจัด นิทรรศการเหรียญงาน 160 ปีโรงกษาปณ์	สนับสนุนการออกcertified ด้วยระบบ shelldon scale
ปัญหาการดัดแปลง เหรียญกษาปณ์ที่ เป็นเหรียญแท้แต่ ถูกดัดแปลงสภาพ เพื่อให้เข้าใจว่าเป็น เหรียญที่ผลิตจาก จากการผลิตหรือ ดัดแปลงให้เป็น เหรียญที่มีมูลค่าสูง กว่า	- ประมวลกฎหมาย อาญาว่าด้วยการ ข้อโกง (มาตรา 341)	สร้างเครือข่ายเพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลผ่าน กลุ่มผลประโยชน์ทาง กษาปณ์วิทยาจัด นิทรรศการเหรียญงาน 160ปีโรงกษาปณ์โดยมี สมาคมช่วยให้ความรู้ เหรียญแท้หรือปลอม	สนับสนุนการออกcertified ด้วยระบบshelldon scale
เหรียญที่สั่งทำจาก คนในโรงกษาปณ์ (MTO)	มาตรา 6 พระราชบัญญัติเงินตรา	ย้ายโรงกษาปณ์ ระบบ รักษาความปลอดภัยที่ รัดกุม	สนับสนุนการออกcertified ด้วยระบบshelldon scale

4.3 ผลการศึกษาความเหมาะสมของนโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์

จากผลการศึกษาสะท้อนว่า การวิเคราะห์ความเหมาะสมของนโยบายในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ ใน 2 ประเด็น คือ การวิเคราะห์เนื้อหาของนโยบาย (Policy Content) เพื่อวิเคราะห์ว่านโยบายดังกล่าวมีการกำหนดรายละเอียดสอดคล้อง ครอบคลุม และทันต่อสถานการณ์ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ในแต่ละรูปแบบหรือไม่ อย่างไร และการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เพื่อวิเคราะห์ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการจริงได้ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในนโยบายดังกล่าวได้มากน้อยเพียงใด โดยการวิเคราะห์ได้จัดแยกตามลักษณะประเภทนโยบายออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ นโยบายมุ่งเน้นการควบคุมกำกับโดยรัฐ (Regulatory Policies) ทั้งมาตรการทางกฎหมาย และมาตรการทางการบริหาร รวมทั้งนโยบายเน้นการจัดการตนเอง (Self-regulatory Policies)

4.3.1 ความเหมาะสมของนโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ

4.3.1.1 มาตรการทางกฎหมาย

4.3.1.1.1 การวิเคราะห์เนื้อหาของนโยบายประเภทมาตรการทางกฎหมาย

จากผลการศึกษาการวิเคราะห์ความเหมาะสมของเนื้อหาของนโยบายประเภทมาตรการทางกฎหมาย ที่กำหนดไว้มาบังคับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึก สะท้อนออกมาได้ดังนี้

(1) ด้านความชัดเจนของนโยบาย

พบว่ามีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนจากการวิเคราะห์เนื้อหาของนโยบายประเภทมาตรการทางกฎหมาย ได้แก่ การบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงหมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตราแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา 9 ในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกง ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง หมวด 2 ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์และตั๋วพวงกฎหมายแต่ละฉบับมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึก และมีการกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดในลักษณะต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ กองปราบปราม โดยจากความเห็นของ ธงชัย ไตรเจริญ ร้อยเวรเจ้าของคดีปลอมแปลง เงินดอลลาร์สหรัฐปลอม ได้กล่าวว่าเป็นความผิดต่อ

แผ่นดินสามารถจับกุมได้ทันที โดยไม่ต้องแจ้งความร้องทุกข์และการบังคับใช้กฎหมายจะมีต่อตามกระบวนการยุติธรรมเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ในการส่งสำนวนฟ้องอัยการสั่งฟ้อง และเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในการพิพากษา โดยศาลยุติธรรม ซึ่งมี 3 ชั้น ที่จำเลยมีสิทธิผู้คดีคือศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา และเมื่อคดีถึงที่สุดก็ต้องรับโทษตามที่ระบุในประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา เนื่องจากฝ่าฝืนมาตรา 9 พระราชบัญญัติเงินตรา

ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ตามมาตรา 9 ในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 การกำหนดบทลงโทษนี้เป็นกฎหมายหลักในการปราบปรามการกระทำความผิดผู้ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ โดยสามารถเอาผิดผู้ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์กับผู้กระทำความผิดได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิผลอย่างชัดเจน ดังความเห็นของธงชัย โตะเจริญ ร้อยเวรสอบสวน กองปราบซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายโดยตรง ที่สะท้อนว่าเนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความรู้เรื่องเหรียญจึงยากแก่การเอาผิดใช้บทลงโทษทางกฎหมายต่อผู้กระทำความผิดได้อย่างเหมาะสม ฟ้องร้องต่อผู้กระทำความผิดตามแต่ประเภทของชนิดการปลอมแปลงเหรียญ ซึ่งบางประเภทสามารถเอาผิดเป็นอาญาแผ่นดินได้ โดยพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2501 โดยการปลอมแปลงเงินตรานั้นเป็นอาญาแผ่นดิน สามารถเอาผิดได้โดยไม่ต้องมีเจ้าทุกข์แจ้งความร้องทุกข์ สามารถยื่นเข้าสู่กระบวนการ ทำสำนวนส่งอัยการสั่งฟ้อง

ทั้งนี้ การปลอมแปลงธนบัตรนั้น อาจรวมถึงเงินตราต่างประเทศด้วย ตาม มาตรา 247 อย่างกรณีที่กองปราบปรามหลายแห่งปลอมธนบัตรดอลลาร์สหรัฐ มีความเป็นไปได้ว่าจะสามารถบังคับใช้ กรณีดังกล่าวกับกลุ่มปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ต่างประเทศที่รัฐบาลนั้น ๆ ยังไม่เพิกถอนการใช้งานได้ เหรียญแฟนตาซีต่างประเทศของประเทศนิเวที่นำลายการ์ตูนมารังสรรค์เป็นเหรียญ และเหรียญดอลลาร์นักชกของออสเตรเลีย หรือเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก silver eagle dollar ของสหรัฐอเมริกา มีการระบาดของปลอมแปลงจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นไปได้ที่จะนำเอาพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 ไปใช้ปราบปรามผู้กระทำความผิด โดยไม่ต้องมีเจ้าทุกข์แจ้งความ อนึ่งว่าเป็นความผิดต่อแผ่นดินอยู่แล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจสรุปว่ากฎหมายสามารถบังคับใช้ได้จริงและมีค่าพิพากษาถึงที่สุดและได้ลงโทษไปแล้วหลายกรณี ทำให้มองว่า

ในขณะที่ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง หมวด 2 ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์และตั๋วจากการศึกษา พบว่าเป็นกฎหมายที่ครอบคลุมจักรวาลจนครอบคลุม ดวงตราทบวงการเมือง หน่วยงานราชการ และพระปรมาภิไธย ทำให้ ดวงตราที่กล่าวมาทั้งหมดมีเอกสิทธิ์คุ้มครองโดยกฎหมายฉบับนี้ จึงทำให้ยึดโยงมาถึงเหรียญที่ระลึกที่มีตราพระปรมาภิไธยซึ่งเหรียญที่ระลึกส่วนใหญ่ล้วนมีพระปรมาภิไธยและผลิตโดยกองกษาปณ์จึงสามารถเอาผิดได้ผ่านกฎหมายตัวนี้ โดยไม่ต้องเอาผิดเมื่อมีวโรกาสหรือโอกาสหรืองานพิธีสำคัญต่างๆของประเทศ หากกรณีหน่วยงานของรัฐหรือรัฐบาลได้จัดทำเข็มหรือเหรียญที่ระลึกต่างอันเนื่องมาจากวโรกาสหรือโอกาสหรืองานพิธีสำคัญต่าง ๆ นั้น ออกมาจำหน่ายให้แก่ประชาชนโดยทั่วไปที่สนใจซื้อเพื่อมาประดับติดกับเครื่องแต่งกายหรือเก็บรักษาไว้เพื่อเป็นที่ระลึก โดยมักมีการจำหน่ายในจำนวนจำกัดและบางครั้งไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน มักจะมีกลุ่มมิชชันนารีทำการปลอมเข็มหรือเหรียญนั้นขึ้นมาแล้วนำออกมาวางขายจำหน่ายในท้องตลาดทั่วไป โดยมีการวางขายบริเวณหน้าร้านหรือขายปะปนกับเข็มหรือเหรียญที่ระลึกของจริง อีกทั้งได้ขายในเว็บไซต์ขายของออนไลน์ต่างๆเป็นจำนวนมาก ซึ่งเข็มหรือเหรียญที่ระลึกนั้นมีรูปแบบหรือลักษณะที่ใกล้เคียงกับของจริง อีกทั้งยังมีราคาต่ำกว่าของจริงอีกด้วย แต่เนื่องด้วยสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ค่าครองชีพนั้นมีอัตราสูงขึ้น มีประชาชนบางส่วนที่ให้ความสนใจอยากจะได้เข็มหรือเหรียญที่ระลึกนั้นเก็บไว้ แต่ด้วยมีกำลังทรัพย์นั้นมีไม่เพียงพอที่จะซื้อของจริงได้ จึงใช้ตัวเล็กเพื่อประหยัดงบประมาณด้วยวิธีการการซื้อเข็มหรือเหรียญที่ระลึกของปลอมนั้นมาแทน และในบางกรณีประชาชนที่มีความประสงค์จะซื้อเข็มหรือเหรียญที่ระลึกของจริง แต่ได้ถูกร้านค้าหรือมิชชันนารีนั้นหลอกลวงโดยการนำเข็มหรือเหรียญที่ระลึกของปลอมนั้นมาขายให้โดยหลอกลวงว่าเป็นเข็มหรือเหรียญที่ระลึกของจริง เป็นต้น

สอดคล้องกับ สุรจิต ชะระ ร้อยเวรเจ้าของคดีปลอมเข็มถวายพระเพลิงพระบรมศพรัชกาลที่ 9 ซึ่งให้ความเห็นว่า การบังคับใช้กฎหมายนั้นสามารถทำได้จริง และศาลได้มีคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวมาแล้ว หากมีกรณีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษว่ามีการผลิต จำหน่ายเข็มหรือเหรียญที่ระลึกปลอม ก็จะมีการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมายให้ถึงที่สุดต่อไป เพราะเป็นความผิดต่อแผ่นดินสามารถจับกุมได้ทันที

ส่วนหากกล่าวถึงกฎหมายอีกตัว ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หมวด 1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา 112 มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนจากผลการศึกษาสะท้อนว่า การวิเคราะห์ความเหมาะสมของ

เนื้อหานโยบายเป็นเพียงการอนุมานจากการสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ถึงความเป็นไปได้ที่จะนำตัวบทกฎหมายฉบับนี้มาใช้ได้ เพราะนอกจากกฎหมายฉบับดังกล่าวจะใช้เพื่อป้องกันการอาชญากรรมต่อสถาบันแล้วยังใช้เพื่อป้องกันการแอบอ้างถึงสถาบันในทางมิชอบโดยสถาบันพระมหากษัตริย์ต้องอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญและอยู่เหนือการเมืองการนำพระนามมาแอบอ้างจึงเป็นสิ่งไม่บังควร

(2) ด้านความครอบคลุม/ สอดคล้องกับลักษณะปัญหา

จากการศึกษาพบว่า ไม่ครอบคลุมรูปแบบการปลอมแปลงที่มีลักษณะที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายควบคุมการปลอมแปลงเงินตราและกฎหมายดวงตราเสตมป์และตัว แต่ อุปสรรคในการเอาผิดมีอยู่ว่า กฎหมายดังกล่าวไม่ได้คุ้มครองเหรียญทุกประเภท ดังนั้นเหรียญกษาปณ์บางประเภทที่ไม่มีพระราชบัญญัติเฉพาะคุ้มครองแล้ว เนื่องจากเป็นเหรียญที่ถูกเพิกถอนการใช้แล้วและเหรียญที่ระลึกทำให้ ผู้ที่ได้รับความเสียหายต้องฟ้องร้องเอาผิดกันเอง ไม่สามารถเอาผิดในกฎหมายเงินตราได้ เนื่องจากถูกเพิกถอนการใช้งานตามราชกิจจานุเบกษาแล้วหรือเป็นเหรียญที่ระลึกนั่นเองด้วยการปลอมแปลงที่มีลักษณะที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน จากการศึกษ พบว่า ตัวกฎหมาย สามารถบังคับใช้ได้จริง แต่ไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร เพราะความยุ่งยากทางกระบวนการยุติธรรม ทั้งที่ในความเป็นจริงตัวกฎหมายสามารถบังคับใช้ได้อยู่แล้ว แต่ผู้นำนโยบายและผู้บังคับใช้กฎหมาย ไม่สามารถนำข้อบังคับและกฎหมายมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าปัญหาถูกแก้ต่อเมื่อปัญหาสาธารณะกระจายออกนอกวงการใช้เหรียญ

แต่เมื่อปัญหาที่มีความกระจายออกเป็นวงกว้างขึ้น จนทำให้เกิดการตื่นตัว ช่วงงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มีคนจำนวนมากหาซื้อเหรียญใช้รัชสมัย ซึ่งมีคนจำนวนมากได้เหรียญที่ระลึกหรือเหรียญกษาปณ์ปลอมไป ทำให้มีผู้รับได้ความเดือดร้อนเป็นจำนวนมาก มีการร้องเรียนและเข้าจับกุมถึงแหล่งผลิต เพราะผู้ได้รับความเดือดร้อนไม่ได้มีเพียงกลุ่มนักสะสม เท่านั้นเมื่อเกิดการขยายตัวของปัญหาทำให้ประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายเพิ่มขึ้น (ไชยยศ พงษ์จารุสฤติย์, สัมภาษณ์)

4.3.1.2 การวิเคราะห์การนำนโยบายประเภทมาตรการทางกฎหมายไปปฏิบัติ

จากผลการศึกษาคำวิเคราะห์ความเหมาะสมของการนำนโยบายประเภทมาตรการทางกฎหมายไปปฏิบัติในการแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึก สะท้อนออกมาได้ดังนี้

(1) ด้านความสามารถในการบังคับใช้จริง

พบว่าสำหรับการควบคุมการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ด้วยวิธีการทางกฎหมายใช้พระราชบัญญัติเงินตรา การใช้งาน พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 เป็นกฎหมายหลักในการปราบปรามการกระทำความผิดผู้ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ ที่ชัดเจนที่สุด เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้คือ โดยที่พระราชบัญญัติเงินและแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำและนำออกใช้เหรียญกษาปณ์การรับ แลกเปลี่ยนเหรียญกษาปณ์ชำระค่ายังไม่เหมาะสม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัตินี้ดังกล่าว และเป็นกฎหมายที่สามารถเอาผิดผู้ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์กับผู้กระทำความผิดได้อย่างเหมาะสม ในความเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น มองว่า ได้ใช้กฎหมายตัวดังกล่าวฟ้องร้องผู้กระทำความผิดและมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว อาทิเช่น คดีปลอมแปลงเงินตราไปแล้วหลายกรณี แม้จะเป็นธนบัตรเสียเป็นส่วนใหญ่เนื่องด้วยปัจจุบันการปลอมเหรียญไม่คุ้มต้นทุน แต่ถ้ามีการปลอมเหรียญเกิดขึ้นคำพิพากษาจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้ ธงชัย ไตเจริญ ให้ข้อมูลว่า พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 มาตรา 9 นี้ ถ้าผู้ใดฝ่าฝืน มีโทษครอบคลุมถึงเงินตราต่างประเทศด้วยเมื่อมาวิเคราะห์จาก มาตรา 247 ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ระบุว่าถ้าการกระทำความผิดในหมวดนี้เป็นการกระทำเกี่ยวกับเงินตราไม่ว่าจะเป็นเหรียญกษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลต่างประเทศ ออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้หรือเกี่ยวกับพันธบัตรรัฐบาลต่างประเทศหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้นผู้กระทำต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ ซึ่งหมายความว่ารับโทษกึ่งหนึ่งของมาตรา 240 นั้นเอง และด้วยตามประมวลกฎหมายจึงถามทาง ร.ต.อ. ธงชัย ว่าสามารถเอาผิดผู้ปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ต่างประเทศปลอมที่เป็นเหรียญแฟนซีต่าง ๆ ที่รัฐบาลนั้น ๆ ยังไม่เพิกถอนการใช้งาน ซึ่งในทางนิตินัยได้ใหม่ท่านกล่าวว่าทางนิตินัยสามารถเอาผิดได้แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความรู้เรื่องเหรียญจึงยากแก่การเอาผิดใช้บทลงโทษทางกฎหมายต่อผู้กระทำความผิดได้อย่างเหมาะสม ฟ้องร้องต่อผู้กระทำความผิดตามแต่ประเภทของชนิดการปลอมแปลงเหรียญ ซึ่งบางประเภทสามารถเอาผิดเป็นอาญาแผ่นดิน

ได้ โดยพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2501 โดยการปลอมแปลงเงินตรานั้นเป็นอาญาแผ่นดิน สามารถเอาผิดได้โดยไม่ต้องมีเจ้าทุกข์แจ้งความร้องทุกข์ สามารถยื่นเข้าสู่กระบวนการ ทำสำนวนส่งอัยการสั่งฟ้อง โดยการปลอมแปลงธนบัตรนั้น อาจรวมถึงเงินตราต่างประเทศด้วยตาม มาตรา 247 อย่างไรก็ตามกรณีที่กองปราบปรามหลายแห่งคัดค้านการปลอมธนบัตรดอลลาร์สหรัฐ มีความเป็นไปได้ว่าจะสามารถบังคับใช้ กรณีดังกล่าวกับกลุ่มปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ต่างประเทศที่รัฐบาลนั้น ๆ ยังไม่เพิกถอนการใช้งานได้ เหรียญแฟนตาซีต่างประเทศของประเทศนิวเวที่นำลายการ์ตูนมาร์เวลล์เป็นเหรียญ และเหรียญดอลลาร์นั้กซ์ตรของออสเตรเลีย หรือเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก silver eagle dollar ของสหรัฐอเมริกา มีการระบาดของปลอมแปลง จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นไปได้ที่จะนำเอาพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 ไปใช้ปราบปรามผู้กระทำความผิด โดยไม่ต้องมีเจ้าทุกข์แจ้งความ อย่างไรก็ตามเป็นความผิดต่อแผ่นดินอยู่แล้ว แต่อุปสรรคมีอยู่ว่า โรงงานผลิตของปลอมเหล่านี้ล้วนเป็นกลุ่มทุนจากสาธารณรัฐประชาชนจีนทั้งสิ้น จึงยากแก่การถอนรากถอนโคนให้สิ้นซาก แต่เพียงแต่ผู้ขายอาจโดนระวางโทษตามที่หนึ่งของมาตรา 245 เนื่องจากการนำออกใช้ซึ่งสิ่งใด ๆ โดยรู้ว่าเป็นของปลอมปลอมตาม มาตรา 247 หรือของปลอมปลอมตาม เนื่องจากความผิดสำเร็จแล้ว สามารถใช้ของปลอมออกจำหน่ายตามมาตรา 247 แต่ถึงกระนั้นกฎหมายดังกล่าวไม่ได้คุ้มครองเหรียญกษาปณ์ทุกประเภท ดังนั้นเหรียญกษาปณ์บางประเภทที่ไม่มีพระราชบัญญัติเฉพาะ ผู้ที่ได้รับความเสียหายต้องฟ้องร้องเอาผิดกันเอง ความสำคัญที่ต้องศึกษาเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจน เนื่องจากมีผู้ที่ได้รับโทษจากการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกน้อยลงเนื่องด้วยปัญหาตามที่กล่าวมาข้างต้น ไม่สามารถเอาผิดในกฎหมายเงินตราเกี่ยวกับเหรียญกษาปณ์ที่ปลอมแปลงบางประเภทได้ เนื่องจากถูกเพิกถอนการใช้งานตามราชกิจจานุเบกษาแล้ว

(2) ด้านความสามารถของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

พบว่าถึงแม้ตัวเนื้อหากฎหมาย(content)จะมีประสิทธิภาพในด้านเนื้อหาที่กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน แต่ผู้่นำนโยบายไปปฏิบัติยังขาดทักษะทางทฤษฎีวิทยาในการที่จะเอาผิดแก่ผู้ปลอมแปลงได้ สอดคล้องกับคุณอมฤต วิชัย ซึ่งกล่าวว่า ตัวกฎหมายสามารถบังคับใช้ได้อยู่แล้ว แต่ผู้่นำนโยบายและผู้บังคับใช้กฎหมาย ไม่สามารถนำข้อบังคับและกฎหมายมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และนำมาบังคับใช้ยากเนื่องจาก เพราะมีคนทำปลอมจำนวนมาก และไม่เกรงกลัวกฎหมาย ส่วนคนที่โดนโกงแต่โดนไม่เยอะ ทำให้ไม่ยอมไปแจ้งความ ถึงแจ้งความแต่หากจำนวนไม่มากพอ บวกกับตำรวจมีเวลาน้อยและมีคดีข้อโกงอีกหลายคดี เฉพาะคดีเรื่องเหรียญปลอม ก็มีเป็นพันคดีแล้ว ทำให้ตำรวจเน้นทำคดีที่ใหญ่กว่า เช่น คดีอาชญากรรม คดียาเสพติด ซึ่งผลการศึกษา ธงชัย ไตรเจริญ ก็ยอมรับว่าตนขาดความรู้เรื่อง

กษาปณวิทิตยาซึ่ง สะท้อนว่า มีนโยบายด้านกฎหมายบางตัวที่สามารถบังคับใช้ได้เลยโดยไม่ต้องมีผู้แจ้งความร้องทุกข์ แต่การจำกัดหาผู้ปลอมแปลงและส่งสำนวนฟ้องมาเข้าสู่กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นยัง ผู้คับใช้กฎหมายแก้ปัญหาคารปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ ขาดความรู้เรื่องเหรียญ ทำให้ไม่สามารถนำนโยบายไปบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่ กฎหมายควรจะเป็น

(3) ด้านระบบและกระบวนการทำงาน พบว่า ระบบและการทำงานไม่เอื้ออำนวย โดยมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

(3.1) มีความยุ่งยากทางกระบวนการยุติธรรม พบว่า การสะสมเหรียญนั้นเป็นความขึ้นชอบส่วนบุคคลของคนกลุ่มหนึ่งหรือในสังคมหนึ่ง ซึ่งในการสะสมของเก่านั้นก็ย่อมที่จะมีสาเหตุที่จะทำให้เกิดปัญหาตามมาได้เช่นกัน โดยส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของการพบเจอเหรียญปลอมจากผู้ที่ไม่หวังดีนำมาขายทอดตลาด ปลอมแปลงส่งมอบต่อให้แก่ผู้ที่มีใจรักในการสะสม แต่ยังคงอาจขาดหรือมีประสบการณ์ในการตรวจสอบไม่เพียงพอ จึงทำให้เกิดเหตุการณ์รับซื้อของปลอมขึ้นมาได้เหรียญปลอมที่พบมากที่สุด คือ เหรียญบาท โดยลักษณะของเหรียญด้านหน้าเป็นพระพักตร์ รัชกาลที่ 5 ด้านหลังเป็นช้างสามเศียร ซึ่งเป็นเหรียญที่สามารถปลอมแปลงได้ง่ายที่สุด และอีกเหรียญคือ เหรียญหมวด ร.5 ซึ่งเหรียญชนิดนี้มีความนิยมค่อนข้างสูง แต่โดยส่วนใหญ่เป็นเหรียญที่มีการปลอมแปลงขึ้นมา ซึ่งเหรียญหมวด ร.5 นี้มีการปลอมแปลงเกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยอดีต เนื่องจากเป็นเหรียญที่มีความนิยมสูงแก่นักสะสม และมีราคาค่อนข้างสูงอยู่ที่หลักแสนบาท และเนื่องจากวงการสะสมเหรียญนั้นไม่ได้มีการเฉพาะในประเทศไทยแต่ยังรวมไปถึงประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ในประเทศจีนก็มีการสะสมเหรียญที่มีชื่อว่า เหรียญหยวนชื่อไข และเหรียญมังกร ซึ่งเป็นเหรียญที่ค่อนข้างมีการปลอมแปลงขึ้นมาเป็นจำนวนมากในตลาดเช่นเดียวกันการจะฟ้องร้องทางกฎหมายจะต้องฟ้องร้องฐานฉ้อโกงสถานเดียวเท่านั้น เวลาผู้ซื้อเจอของปลอมและตกลงกับผู้ขายไม่ได้ มักจะจบลงในชั้นศาลซึ่งการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสมทำให้เกิดความเข้าใจผิด และไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติเงินตรา เนื่องจาก ถูกประกาศยกเลิกแล้ว ส่วนเหรียญที่ระลึกต่าง ๆ นั้นไม่สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย จึงไม่เข้าข่ายพระราชบัญญัติเงินตรา การมีเจตนาหลอกลวงให้เข้าใจผิดดังกล่าวนั้นเข้าข่ายการฉ้อโกง จึงนำประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยการฉ้อโกง ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกง นี้มาบังคับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

จากผลการศึกษาคำแนะนำกฎหมายตัวดังกล่าวไปปฏิบัติ นั้น มีความยุ่งยากทางกระบวนการยุติธรรม จากการศึกษา พบว่า ความยุ่งยากทางกระบวนการยุติธรรม ถึงแม้ว่าส่วนตัวกฎหมายสามารถบังคับใช้ได้อยู่แล้ว แต่ผู้นำนโยบายและผู้บังคับใช้กฎหมาย ไม่สามารถนำข้อบังคับและกฎหมายมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะขั้นตอนที่ซับซ้อนดังที่กล่าวมาข้างต้นตามขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมโดยการยื่นฟ้องจะต้องยื่นฟ้องขอหาข้อกล่าวหา ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิด ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หมวด 3 (ความผิดฐานฉ้อโกง) (มาตรา 341 - 348) (ราชกิจจานุเบกษา, 2501) โดยมาตรา 341 ได้กำหนดโทษไว้ว่าถ้าผู้ใดกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมองว่าความยุ่งยากของกระบวนการในการฟ้องร้องเหยื่อประเภทดังกล่าวถ้าไม่เข้าข่ายดวงตราแสดம்பีและตัว ก็มีขั้นตอนทางกระบวนการยุติธรรมที่ซับซ้อน และทำให้ประสิทธิผลในการเอาผิดลดลงไปด้วย (กิตติ พิทยาภรณ์, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 เมษายน 2563)

(3.2) ระบบอุปถัมภ์ จากความเห็นของคุณอมฤต วิชัย (การสื่อสารระหว่างบุคคล, 1 เมษายน 2563) มองว่า กฎหมายของประเทศไทยถือว่าดีมาก แต่ผู้คนมักไม่ปฏิบัติตาม หรืออาจเป็นที่ระบบอุปถัมภ์ของประเทศไทย ซึ่งเป็นที่รู้โดยทั่วกันว่าเป็นการเกื้อกูลหรือมีน้ำใจสำหรับกรณีนี้นำมาใช้ในทางกฎหมายไม่ได้ รวมไปถึงจิตสำนึกของผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยทั่วไปคดีปลอมแปลงหรือลักขโมย จะไม่ถือว่าเป็นคดีที่ร้ายแรง แต่สำหรับในวงการนักสะสมเหยื่อ ถือเป็นกรณักรกระทำที่ร้ายแรงมากระบบอุปถัมภ์ กฎหมายของประเทศไทยถือว่าดีมาก แต่ผู้คนมักไม่ปฏิบัติตาม หรืออาจเป็นที่ระบบอุปถัมภ์ของประเทศไทย ซึ่งเป็นที่รู้โดยทั่วกันว่าเป็นการเกื้อกูลหรือมีน้ำใจ สำหรับกรณีนี้นำมาใช้ในทางกฎหมายไม่ได้ รวมไปถึงจิตสำนึกของผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยทั่วไปคดีปลอมแปลงหรือลักขโมย

(3.3) ความหะหลวมของระบบราชการ พบว่า ในความหะหลวมของระบบราชการนั้น ศราวุฒิ วรรภัทรทวิโชติ ทำความความว่า “เหยื่อนั้นเปรียบเสมือนดังจดหมายเหตุที่บันทึกเหตุการณ์ที่สำคัญในอดีตไว้บนแผ่นโลหะ” เช่น เหยื่อที่ระลึก ราชทูตสยามเข้าเฝ้าพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ในสมัย สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เหยื่อๆ นั้นได้บันทึกภาพขณะเหตุการณ์สำคัญในวันนั้นไว้ ให้เราให้เห็นได้จับต้องได้ เป็นเวลา เกินกว่า 300 ปี ล่วงมาแล้วนอกจากนี้ เหยื่อยังเป็นหลักฐานสำคัญ ว่า ปัญหาการคอร์รัปชัน การหาประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ -ของเจ้าหน้าที่ (บางคน หรือ อาจหลายคน) ที่แอบไปทำมาเมื่อมา หรือในวงการจะเรียกว่าเหยื่อยุบาย เหยื่อยุ่งทำ หรือเหยื่อยปลอม เนื่องจากในกรณีนี้จะเป็นการจงใจหรือตั้งใจสร้างเหยื่อยขึ้นมา เช่น ในการผลิตที่อยู่ ๆ เกิดปัญหาการผลิตเหยื่อยที่มีความผิดพลาดสูงหรือทำให้เหยื่อยมี

ความเสียหายเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามปกติจะเกิดความผิดพลาดเพียง 1 – 2 เหรียญหรืออาจจะมากถึง 10 เหรียญ แต่ถ้ามีจำนวนมากกว่านั้นและเกิดการผิดพลาดขึ้นบ่อยครั้ง อาจจะสันนิษฐานได้ว่าเป็นความตั้งใจเป็นการสั่งผลิตขึ้นมา เช่น เหรียญสิบบาทที่มีลักษณะสองสี เหรียญที่มีสองด้านเป็น หัว – หัว หรือ ก้อย – ก้อย แต่ในบางกรณีก็อาจจะมีการผิดพลาดได้ เช่น พิมพ์ใหล่นา มากเกินปกติ แต่โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นเหรียญที่เกิดจากการสั่งทำซึ่งเมื่อดูอายุความแล้ว คดีปลอมแปลง เงินตรา ตามมาตรา 240 มีระบุโทษจำคุก 20 ปี ปลอม” หมายความว่า กระทำโดยตั้งใจให้เหมือนของจริง คือดูที่เจตนาของผู้กระทำ ไม่ได้ดูที่ผลว่าเหมือนของจริงมากน้อย หมายความว่า ที่ ทำปลอมมาเพื่อเป็นเงินตรา จะปลอมเหมือนหรือไม่เหมือน ความผิดเท่ากัน

แต่กรณีนี้ จากการที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้รู้และทำงานด้านกฎหมายนั้น อายุความคดีการลักลอบทำเหรียญประเภทนี้นั้นมีอายุความ 20 ปี พอดูหน้าเหรียญ ปี หน้าแล้วก็จะ ครบ 20 ปี พอดี ไม่ต้องสืบก็รู้ว่า "หลุดหมดอายุความไปแล้ว ทำให้นักสะสมสามารถเล่นหาได้ตามปกติประหนึ่งเหรียญตลก ซึ่งเหรียญกษาปณ์นอกจากจะเป็น วัตถุประสงค์ขานขึ้นหนึ่ง นอกจากด้านดีแล้วก็มีด้านลบอย่างเหรียญประเภทนี้ที่สื่อให้เห็นว่า ระบบไม่ดีพอ ทำให้ควบคุมดูแลได้ไม่ทั่วถึง จึงขอให้เหรียญประเภทนี้เป็นเครื่องเตือนสติ เตือนใจแก่นักสะสมทุกท่าน ด้วย มากกว่าความผิดพลาด

สังคมในขณะนั้นเมื่อได้ทราบข่าวว่ามีเหรียญปลอมออกมาจำหน่ายจำนวนมากจึงทำให้ความต้องการในการซื้อการสะสมเหรียญในตลาดของนักสะสมนั้นลดลง และราคาของเหรียญสะสมนั้นมีมูลค่าน้อยและราคาตกลงเป็นอย่างมากอีกด้วย ซึ่งตามหลักการเบื้องต้นนั้นหากมีเหรียญปลอมเป็นจำนวนมากและยังไม่สามารถจัดการได้อย่างเด็ดขาด ก็มักจะทำให้เกิดความเคลือบแคลงต่อการสะสมของนักสะสมและคุณค่าของการสะสมก็จะลดลงอีกด้วยเช่นกัน เพราะไม่มีใครมั่นใจว่าสิ่งที่ตนได้รับนั้นเป็นของแท้หรือของปลอม ถ้าวิเคราะห์ดูแล้ว ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจะให้ความสนใจต่อ คดีปลอมแปลงก็ต่อเมื่อปัญหากลายเป็นปัญหาสาธารณะอย่างแท้จริง อาทิเช่น ความเสียหายนั้นจะเกิดในช่วงงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ซึ่งได้มีผู้เสียหายเป็นจำนวนมากเนื่องจากมีประชาชนในประเทศไทยนั้นเลือกที่จะสะสมเหรียญชนิดนี้กันเป็นอย่างมากไม่ใช่เพียงเฉพาะในวงการนักสะสมเหรียญเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงบุคคลทั่วไปที่มีความประสงค์จะสะสมเหรียญไว้เป็นที่พึ่งทางใจของตนด้วย แต่ก็เกิดเหรียญปลอมระบาดเนื่องจากมีผู้ไม่หวังดีและฉวยโอกาสจากความต้องการที่มากในตลาดเหล่านี้ผลิตเหรียญปลอมออกมาให้ผู้คนสะสมจึงทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าเหรียญนั้นเป็นเหรียญปลอม

หรือเหรียญจริง ถึงแม้กฎหมายจะมีดีในด้านเนื้อหาแต่ด้านการนำไปปฏิบัติยังไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.1.2 มาตรการทางการบริหาร

4.3.1.2.1 การวิเคราะห์เนื้อหา นโยบายประเภทมาตรการทางการบริหาร

จากผลการศึกษาการวิเคราะห์ความเหมาะสมของเนื้อหา นโยบายประเภท มาตรการทางการบริหาร ที่กำหนดไว้มาบังคับใช้เพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และ เหรียญที่ระลึก สะท้อนออกมาได้ดังนี้

(1) ด้านความชัดเจนของนโยบาย

พบว่า มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีเป้าประสงค์ ชัดเจน คือให้ความรู้เพื่อไม่ให้คนตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพซึ่งเป็นนโยบายที่เพียงแคร์มือเท่านั้น แต่ก็ไม่อาจป้องกันมิให้ผู้ปลอมแปลงปลอมเหรียญได้โดยได้มีการทำแผนยุทธศาสตร์ปี 2563 ไว้ใน รายงานประจำปี กรมธนารักษ์ 2562 ซึ่งจะต้องมีการประเมินผล และตรวจสอบทั้งความพึงพอใจ ของผู้ว่าจ้างกษาปณ์ในการผลิตผลงานสั่งจ้างและมีการดำเนินยุทธศาสตร์ โดย เพิ่มศักยภาพ การผลิตเหรียญกษาปณ์ หมุนเวียน และ เหรียญกษาปณ์ ที่ระลึกให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และ เพียงพอต่อความ ต้องการในระบบ เศรษฐกิจเพิ่มศักยภาพการ ผลิตเหรียญที่ระลึก เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องหมายตอบแทน และของสั่งจ้าง ให้มี คุณภาพได้มาตรฐาน มีเอกลักษณ์ที่ แตกต่าง โดดเด่น และส่งมอบตรงเวลา

(2) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันการปลอมแปลง

พบว่า โครงการโรงกษาปณ์ 4.0 และการประชุม“Mint Directors Conference” ร่วมกับโรงกษาปณ์นานาชาติ ซึ่งเป็นมาตรการที่มุ่งเน้นนำเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย มาปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และ ส่งเสริมการตลาด รวมทั้งบูรณาการการทำงานของบุคลากรกับระบบสารสนเทศ ให้การทำงานมีระบบ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เทคโนโลยีป้องกันการปลอมแปลงที่สูงขึ้นมุ่งเพิ่ม ประสิทธิภาพ จากการศึกษาดูงานมุ่งเพิ่มประสิทธิภาพในการประชุม “Mint Directors Conference” โดยนำเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย ที่ได้ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนกับนานา ประเทศมาปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาผลิตภัณฑ์เหรียญกษาปณ์ และ เหรียญที่ระลึกที่สั่งจ้างโรงกษาปณ์ผลิต สามารถป้องกันการปลอมแปลงด้วยเทคโนโลยีป้องกันการปลอมแปลงที่สูงขึ้นและสายงานการผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยมีเป้าประสงค์เพิ่ม ศักยภาพการ ผลิตเหรียญกษาปณ์ หมุนเวียน และ เหรียญกษาปณ์ ที่ระลึกให้มีคุณภาพ ได้ มาตรฐาน โดยพัฒนาศักยภาพการ ผลิตเหรียญกษาปณ์ เหรียญที่ระลึก ที่สั่งจ้างโรงกษาปณ์ผลิต

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องหมายตอบแทนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างโดดเด่น และนำความรู้ที่แลกเปลี่ยนมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้จะเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้แล้วอีกทั้งยังเป็นการคงอัตลักษณ์ความเป็นไทยไว้แม้จะนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาผลิตตามพระราชปณิธานในหลวงรัชกาลที่ 9 ความเป็นไทยต้องคงอยู่แม้เทคโนโลยีป้องกันการปลอมแปลงจะสูงขึ้นก็ตามชัดเจน โดยวางแผนโครงการไว้ในรายงานประจำปีกรมธนารักษ์ 2562 เพื่อให้โรงกษาปณ์ไทย โรงกษาปณ์ 4.0 เพื่อสอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 นอกจากนี้ปัจจัยที่ทำให้ประสิทธิภาพผลิตเหรียญกษาปณ์เพิ่มมากขึ้น คือการย้ายสถานที่การผลิตเหรียญกษาปณ์ เพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกมีผลการวิเคราะห์ พบว่าสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกได้จริง พบว่าเดิมโรงกษาปณ์ตั้งอยู่ถนนประดิพัทธ์ ตั้งอยู่บนพื้นที่ประมาณ 11 ไร่เศษมีบริเวณกว้างขวางพอที่จะสามารถติดตั้งเครื่องจักรอันทันสมัยได้อีกหลายเครื่องโดยสร้างเสร็จและเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2515 สามารถผลิตเหรียญกษาปณ์ออกใช้ได้ประมาณวันละ 2 ล้านเหรียญหรือ 750 ล้านเหรียญต่อปี ได้มีการปรับเปลี่ยนลวดลายด้านหลังของเหรียญหลายครั้งให้สื่อความหมายชัดเจนและเป็นระบบมากขึ้น แต่ด้วยสถานที่เชื่อมต่อการลักลอบทำเหรียญประเภทดังกล่าวทำให้มีเหรียญประเภทนี้หลุดรอดออกมาได้ มีผู้นำลวดรอบและมีระบบที่ปิดทำให้ยากแก่การที่เหรียญดังกล่าวจะหลุดรอดออกมา โดยปรับปรุงโรงกษาปณ์เพื่อติดตั้งเครื่องจักรที่ทันสมัยเพิ่มขึ้นและมีเป้าหมายให้สามารถรองรับผลิตเหรียญกษาปณ์ได้ประมาณ 1,000 ล้านเหรียญต่อปีแต่เนื่องจากโรงกษาปณ์ที่ริมถนนประดิพัทธ์ตั้งอยู่ในย่านชุมชน มีพื้นที่จำกัดไม่สามารถขยาย โรงงานได้ประกอบบกับมลภาวะที่เกิดจากกระบวนการผลิตก่อให้เกิดผล กระทบแก่ชุมชนที่อาศัยอยู่โดยรอบโรงงาน การย้ายโรงกษาปณ์ออกไปอยู่นอกเมืองที่มีพื้นที่กว้างขวางเพื่อป้องกันและลดปัญหามลภาวะเป็นพิษจากกระบวนการผลิต และรองรับกำลังการผลิตที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต พร้อมทั้งติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพสูงเพื่อให้สามารถ ผลิตเหรียญกษาปณ์ได้เพียงพอกับความต้องการใช้ในปัจจุบัน และส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศต่อไปในอนาคต อีกทั้งช่วยลดเหรียญประเภทนี้อีกด้วย

4.3.1.2.2 การวิเคราะห์การนโยบายมาตรการทางการบริหารด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

(1) ด้านความสามารถในการบังคับใช้จริง

จากผลการศึกษาสะท้อนว่านำไปใช้แก้ไขปัญหาได้จริง อาทิการยกเลิกรูปแบบเงินตราที่มีการปลอมระบาดอย่างรุนแรง การยกเลิกรูปแบบเงินตราแน่นอนว่าพอยกเลิกก็จะมีพัฒนาเหรียญรูปแบบใหม่ที่ปลอมยากขึ้นเข้าสู่ระบบช่วยลดจำนวนของปลอมได้

และทำให้ปลอมแปลงยากขึ้นอีกด้วย เป็นกระบวนการป้องกันไม่ให้คนตกเป็นเหยื่อเพิ่มไม่ใช่นโยบายเชิงรุกแบบนโยบายประเภทกฎหมาย อีกทั้ง การให้ความรู้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเนื่องจากเปิดคู่มือไว้ให้ดาวน์โหลดเวลาพบเจอเหรียญต้องสงสัยก็พร้อมใช้งานในทันที สามารถป้องกันปลอมแปลงจากการแลกเปลี่ยนกับนานาชาติเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิต โดยล่าสุดได้เริ่มพัฒนาการผลิตเหรียญที่ระลึกไม่ว่าจะเป็นการลงสี และการทำน้ำหนักเหรียญที่ระลึกเงินให้เป็นสากล อาทิเช่นเหรียญปลากัดไตรรงค์ ที่ชมรมคนรักเหรียญจ้างกองกษาปณ์ผลิต นอกจากนี้ ยังมี การเพิ่มความเข้มงวดในห้องมั่นคง โดยเน้นกำกับควบคุมการเซ็นเบิกแม่ตราและแยกสัดส่วนเพื่อไม่ให้เกิดความหละหลวมอีกจากการจัดการที่เป็นระบบ ทำให้สามารถควบคุมได้ชัดเจน การแสกนโลหะก่อนเข้าออกโรงกษาปณ์อย่างเข้มงวดถ้ามีติดเข้าไปก็ไม่สามารถนำออกมาได้ ต่อให้ดีสำเร็จ แต่ก็ยากแก่การตามหาเจอเพราะถูกส่งไปยังสำนักบริหารเงินตราเลยและไม่รู้อันไหนเป็นอันไหนจึงยากแก่การตามหาเหรียญตลกที่ตัวเองแอบผลิตไว้เนื่องจากสายการขนส่งไม่เอื้ออำนวยและความเข้มงวดในห้องมั่นคงอีกด้วย

(2) ด้านความสามารถในการประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

พบว่า มาตรการดังกล่าวยากต่อการประเมินผลออกมาอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากนโยบายมีความหลากหลายและมีบทบาทหน้าที่ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และมีลักษณะงานกระจายไม่เห็นประเด็นเด่นชัด ถึงแม้จะมีความต่อเนื่องของการดำเนินงานในการนำนโยบายมาตรการทางการบริหารด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องจากรายงานประจำปี 2563 ยังไม่เผยแพร่ในเว็บไซต์กรมจึงขาดการติดตามและประเมินผลที่เป็นระบบ ว่านโยบายดังกล่าวมีกระบวนการนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลหรือไม่

4.3.2. ความเหมาะสมของนโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ

4.3.2.1 การวิเคราะห์เนื้อหาของนโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ

(1) ด้านความชัดเจนของนโยบาย

พบว่า มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยมีระบบที่เป็นสากล และแนะนำให้สนับสนุนการส่งเกรด เนื่องจากการสะสมเหรียญนั้นต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของเหรียญรวมไปถึงการตรวจสอบหาเหรียญปลอม ดังนั้นจึงได้มีบริษัทที่รับตรวจสอบเหรียญโดยตรง ได้แก่

1) The Numismatic Guaranty Corporation (NGC) เป็นบริษัทข้ามชาติผู้ให้บริการด้านการประเมินสภาพเหรียญและตีสภาพของเหรียญออกมาตามแต่ละระดับคะแนน (หรือที่ทับศัพท์เรียกว่า เกรดดีง) ซึ่งมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองชาราโซตา รัฐฟลอริดา

ประเทศสหรัฐอเมริกา และยังมีสำนักงานอยู่ที่ต่างประเทศอีก 3 แห่ง ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน และฮ่องกง

2) Professional Coin Grading Service (PCGS) เป็นบริษัทที่ทำหน้าที่ระบุเกรดของเหรียญในข้อมูลสินค้าทุกครั้ง จะมีการเลือกเกรดที่เหมาะสมภายในแบบฟอร์ม Sell Your Item รวมถึง "บริษัทผู้ให้เกรด" "เกรด" และ "หมายเลขซีเรียล" ที่มาพร้อมกับการกำหนดเกรด

ทั้งสองค่ายนี้จะมีความแตกต่างกันในการรับเหรียญ ซึ่งในด้าน NGC จะรับเหรียญสมัยใหม่มากกว่า แต่ในด้าน PCGS จะรับตรวจสอบเหรียญที่ค่อนข้างมีอายุยาวนาน เหรียญโบราณ และเหรียญไม่ผ่านการรับรองจากบริษัทให้เกรดที่ผ่านการรับรองข้างต้น จะถือว่าเป็นเหรียญที่ไม่ผ่านการรับรอง และจะต้องระบุข้อมูลเพิ่มเติมจึงสามารถขายได้

(2) ด้านความครอบคลุมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหา

จากการศึกษา พบว่า มาตรการในการตรวจสอบช่วยแก้ปัญหาเหรียญปลอมได้ทุกประเภท และครอบคลุมชัดเจน โดยเหรียญในปัจจุบันที่สามารถส่งตรวจสอบได้ แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) เหรียญกษาปณ์หมุนเวียน - เป็นเหรียญที่เราใช้จับจ่ายใช้สอยชื่อของกันในปัจจุบัน

2) เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก - เป็นเหรียญที่มีราคาหน้าเหรียญ ผลิตออกมาตามวาระสำคัญต่างๆ สามารถใช้แทนเงินได้ แต่คนไม่นิยมนำออกมาจับจ่ายใช้สอย เพราะเหรียญประเภทนี้ จะมีความสวยงาม และ ผลิตจำนวนไม่มากนัก จึงเหมาะแก่การสะสม แต่ก็มีบ้างที่ถูกนำออกมาใช้จ่าย เช่น เหรียญ 10 บาทสองสี เป็นต้น

3) เหรียญที่ระลึก - เป็นเหรียญที่ไม่มีราคาหน้าเหรียญ ผลิตออกมาตามวาระสำคัญต่างๆ เหรียญประเภทนี้จึงเป็นเหรียญสำหรับสะสมโดยเฉพาะ สามารถแยกออกได้เป็นอีก 2 หมวด

3.1) เหรียญที่ระลึกตามโอกาสและวาระสำคัญต่างๆ จัดสร้างโดยกองกษาปณ์ และ หน่วยงานของราชการ หรือ หน่วยงาน/องค์กรที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการ

3.2) เหรียญพระ หรือ เหรียญที่ผ่านพิธีการปลุกเสกจากเกจิอาจารย์ วัดต่างๆ เป็นต้น วัตถุประสงค์ เพื่อบูชาและเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในด้านจิตใจ

เหรียญทั้ง 3 ประเภทข้างต้น เป็นเหรียญที่สามารถส่งเกรดได้ทั้งหมด แต่ประเภทที่ 3 จะต้องมีเอกสารที่สามารถอ้างอิงที่มาได้อย่างชัดเจน หรือที่เรียกกันว่า 'ใบเซอร์' และข้อมูลอ้างอิง และด้วยความที่ตรวจสอบเหรียญได้หลากหลายแล้วยังสามารถตรวจสอบ

ลักษณะการปลอมที่ครอบคลุมทุกประเภททุกปัญหาที่กล่าวไว้ที่ 4.1 ทุกปัญหาอีกด้วย 3 เสียค่าใช้จ่ายสูง จากการศึกษาพบว่า ตัวแทนจำหน่ายแต่ละรายในไทยคิดค่าตรวจสอบอย่างน้อย 1,000 บาทขึ้นไปในการส่งเหรียญไปตรวจสอบ

4.3.2.2 การวิเคราะห์การนโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

จากผลการศึกษาสะท้อนว่า ความเหมาะสมของการนำนโยบายกำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐไปปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ พบว่า

(1) ด้านความสามารถในการบังคับใช้จริง

พบว่า สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาได้จริง เนื่องจากเหรียญที่ผ่านการตรวจสอบจะได้รับการรับประกันว่าเป็นเหรียญแท้และถ้าเกิดความผิดพลาดในกระบวนการที่เหรียญปลอมได้รับการรับรองบริษัทที่ออกการันตีรับรองให้จะซื้อคืนในราคาตลาด และต่อให้เหรียญไม่ผ่านการตรวจสอบเหรียญที่ตรวจพบว่าปลอมนั้นจะตีกลับมาโดยไม่ใส่ตลับการันตีให้ แต่ทำให้ความยุ่งยากทางกระบวนการยุติธรรมลดลงเนื่องจากสามารถใช้ผลการพิสูจน์ว่าปลอมจากบริษัทรับรอง เบิกความเป็นหลักฐานต่อศาลให้ศาลเข้าใจได้ว่า เป็นของปลอมจริงเพื่อดำเนินคดีแก่จำเลยผู้นำมาจำหน่ายได้ ในความผิดฐานข้อโกงได้ง่ายขึ้น

(2) ด้านความสามารถของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

พบว่า พ่อค้าคนกลาง หรือ ตัวแทนจำหน่าย บางคนขาดทักษะในการแยกแยะเหรียญแท้ปลอม ส่งผลให้ตัวแทนจำหน่ายหรือพ่อค้าคนกลางที่เป็นบุคคลมารับตรวจสอบเหรียญที่อาจมีสิทธิ์เสี่ยงการขึ้นบัญชีดำ เนื่องจากในตลาดการซื้อขายมีการปลอมแปลงเหรียญหายากขึ้นมา จึงทำให้นักสะสมในหลาย ๆ ท่านที่อาจไม่มีวิจรรย์ญาณในการตรวจสอบทำให้ได้รับเหรียญที่ไม่มีมูลค่ามาครอบครอง เนื่องจากไม่ทราบว่าเหรียญจริงเป็นอย่างไร เหรียญปลอมเป็นอย่างไร มีหน้าตาแตกต่างกันอย่างไร ถึงแม้จะมีจุดที่สามารถสังเกตได้ แต่ประสบการณ์ของนักสะสมบางท่านก็ยังไม่มากพอที่จะสามารถตัดสินใจและตรวจสอบเหรียญแท้เหรียญปลอมได้ด้วยตนเอง จึงต้องมีการจ้างบริษัทพิสูจน์เหรียญ ซึ่งตัวแทนจำหน่ายหรือพ่อค้าคนกลางบางคนขาดทักษะในการแยกแยะเหรียญแท้ปลอมอาจมีสิทธิ์เสี่ยงการขึ้นบัญชีดำ เนื่องจากในการรับตรวจสอบเหรียญในแต่ละครั้ง หากตัวแทนจำหน่ายตรวจสอบเหรียญนั้นไม่ละเอียดหรือไม่ตรวจสอบด้วยตนเองก่อนส่งไป และหากการนำเหรียญไปตรวจสอบนั้นมีเหรียญปลอมมากเกินไปจะทำให้ตัวแทนจำหน่ายนั้นเสียชื่อเสียง เนื่องจากปลายทางจะมองว่าตั้งใจส่งเหรียญปลอมมา

และถึงแม้การส่งไปตรวจสอบในครั้งหลังจะเป็นเหรียญจริงทั้งนั้น แต่ตัวแทนจำหน่ายก็จะไม่สามารถทำการตรวจสอบได้เนื่องจากถูกตีทะเบียนแล้วที่เคยส่งของปลอมมาตรวจสอบ

(3) ปัญหาจากการโกงของพ่อค้าคนกลาง

พบว่า การนำเหรียญไปตรวจสอบอาจโดนโกงจากตัวแทนจำหน่ายที่มีโอกาสสลับสับเปลี่ยนสินค้าหรือส่งมอบสินค้ากลับมาซึ่งนักสะสมไม่คงสภาพเดิม 100% อันมีเหตุมาจากการขนส่ง รวมถึงสินค้าสูญหายหรือปัจจัยที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ ดังนั้นนักสะสมเหรียญอาจจะต้องยอมรับความเสี่ยงนี้ให้ได้และแต่ละท่านจึงต้องมีความรอบคอบและพิจารณาในหลาย ๆ ปัจจัยในขณะนั้นเพิ่มเติมด้วย ทั้งนี้ ความเสียหายที่เกิดขึ้นตามมา จากตัวแทนจำหน่ายที่ไม่มีจรรยาบรรณหรือตัวแทนจำหน่ายที่ขาดทักษะในการแยกแยะเหรียญแท้ปลอมเบื้องต้นแบ่งออกได้เป็น 2 ประเด็น คือ

1) ความเสียหายจากการรับซื้อเหรียญปลอม หรือการถูกหลอกขายจากมิชชันนารีที่อ้างว่าตนนั้นมีของแท้แต่เมื่อได้ทำการตรวจสอบ จึงได้พบว่าเป็นเหรียญปลอมที่จัดทำขึ้นมาเพื่อหลอกขายแก่นักสะสมที่ยังอ่อนประสบการณ์หรือไม่สามารถแยกแยะความต่างของเหรียญจริงเหรียญปลอมได้

2) ความเสียหายจากการผลิตและการขนส่ง เช่น การผลิตหน้าเหรียญซ้ำกัน ความหนาบางในขนาดของเหรียญที่ไม่ได้คุณภาพ หรือการขนส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ จึงทำให้เหรียญมีตำหนิและราคาเสื่อมลงได้ และยังมีความเสี่ยงในด้านสินค้าตกหล่นหรือสูญหายขณะขนส่งอีกด้วย

4.3.3 สรุปความเหมาะสมของนโยบายต่อปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในปัจจุบัน

ในภาพรวมผู้วิจัยเห็นว่า นโยบายและมาตรการที่มีสามารถแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสมในระดับหนึ่งเพียงแต่การที่ผู้นโยบายไปปฏิบัติทางด้านภาครัฐจะกวดขันได้นั้น จะต้องรอให้ขนาดของปัญหาขยายตัวใหญ่จนเป็นปัญหาสาธารณะเสียก่อนอย่างกรณี เหรียญกษาปณ์ปลอม 5 บาท ปี 2515 ที่ระบอบจวนสร้าง ความเดือดร้อนให้ระบบเศรษฐกิจ หรือ การปลอมเข็มกลัดและเหรียญที่ระลึกในรัชกาลที่ 9 ช่วงงานพระบรมศพ ที่ผู้ไม่หวังดีฉวยโอกาสปลอมแปลงเหรียญรัชกาลที่ 9 มาระบาดอย่างหนัก เพราะทราบว่า ขณะนั้นไม่ได้มีแต่เพียงนักสะสมที่จะหาเหรียญรัชกาลที่ 9 เพื่อสะสมเท่านั้นยังมีประชาชนที่เสาะหาเหรียญร.9 เพื่อเป็นที่ระลึกทางใจอีกด้วย เมื่อปัญหาขยายตัวเป็นปัญหาสาธารณะ รัฐจึงกวดขันและพอปัญหาหดตัว รัฐก็ไม่ให้ความสำคัญเท่าไรนักเพราะคดีมีมากอีกทั้งตำรวจขาดความรู้เรื่องเหรียญ ในปัจจุบันนโยบายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการปลอมแปลง

ทั้ง 4 รูปแบบนั้น ถ้ายกตัวอย่างนโยบายที่กำกับโดยรัฐ ที่แก้ปัญหการปลอมแปลงได้อย่างเหมาะสมที่สุดคือปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่มีกฎหมายเฉพาะในการเอาผิดโดยบริบทปัจจุบันปัญหาเสื่อมถอยไปแล้วต่างจากประเภทที่ปลอมเพื่อสะสมที่ขยายตัวขึ้นเรื่อยๆและรุนแรงสุดอีกทั้งประเภทปลอมเพื่อเพิ่มมูลค่าจากเหรียญแท่งก็มีแนวโน้มขยายตัวอีกด้วยส่วนปัญหาเหรียญ MTO ได้รับการแก้ไขแล้วและควบคุมได้อย่างเด็ดขาดแล้วมีเพียงเหรียญที่ยังหมุนเวียนในวงการสะสมสำหรับคนชอบของแปลกนอกตำราเท่านั้นโดยภาพรวมศึกษาสถานการณ์การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ของประเทศไทยและนโยบายและมาตรการในการของรัฐในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ ในการแก้ปัญหาเหรียญ 4 ประเภท นั้นมีผลการวิเคราะห์ แบ่งประเภทตามแผนนโยบายเป็น กำกับโดยรัฐ และไม่ได้กำกับโดยรัฐ โดยที่นโยบายจะนำมาวิเคราะห์ในด้านเนื้อหาและการนำไปปฏิบัติจริงซึ่งมีผลสรุปออกมาตามตารางดังนี้

ตาราง 16 รูปผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของนโยบายแก้ไขการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในปัจจุบัน

นโยบายและ มาตรการ	การวิเคราะห์เนื้อหา นโยบาย	การวิเคราะห์การนำ นโยบายไปปฏิบัติ
1.นโยบายที่กำกับ ควบคุมโดยรัฐ 1.1 มาตรการทาง กฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายทุกฉบับมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน - ไม่ครอบคลุมเหรียญที่ระลึกและเหรียญที่ถูกเพิกถอนการใช้งานแล้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายส่วนใหญ่สามารถบังคับใช้ และดำเนินการในทางปฏิบัติได้จริง โดยมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วและมีการกำหนดโทษจริงๆ ยกเว้น ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หมวด 1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา 112 - ผู้บังคับใช้กฎหมายขาดความรู้เรื่องเหรียญ - ระบบและกระบวนการทำงานไม่เอื้ออำนวย โดยมีความยุ่งยากทางกระบวนการยุติธรรม เกิดระบบอุปถัมภ์ และความหละหลวมของระบบราชการ

ตาราง 16 (ต่อ)

นโยบายและ มาตรการ	การวิเคราะห์เนื้อหาโยบาย	การวิเคราะห์การนำนโยบาย ไปปฏิบัติ
1.2 มาตรการทาง ด้านบริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีเป้าประสงค์ชัดเจน - มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันการปลอมแปลง 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสามารถในการบังคับใช้จริง - ยากต่อการประเมินผลออกมาอย่างเป็นรูปธรรม
2. นโยบายที่กำกับ ควบคุมโดย หน่วยงานที่ ไม่ใช่รัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน - ช่วยแก้ปัญหาเหรียญปลอมได้ทุกประเภท และครอบคลุมชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาได้จริง - พ่อค้าคนกลาง หรือ ตัวแทนจำหน่าย บางคนขาดทักษะในการแยกแยะเหรียญแท้ปลอม - พ่อค้าคนกลางหรือตัวแทนจำหน่ายไม่ซื้อตรงต่อลูกค้าการสับเปลี่ยนเหรียญสินค้าหรือส่งมอบสินค้ากลับมาอย่างนักสะสมไม่คงสภาพเดิม 100%

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ที่เกิดขึ้นนับแต่ปี พ.ศ. 2501 มี 4 ลักษณะ ได้แก่

1. ลักษณะของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน
2. ลักษณะของการปลอมแปลงใหม่เพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม
3. ลักษณะของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์เพื่อเพิ่มมูลค่า
4. ลักษณะของการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรง

กษาปณ์ (Made to Order: MTO)

ทั้งนี้พบว่า สถานการณ์ปัญหาที่มีการกระจายตัวที่ต่างกันออกไป โดยปัญหาที่มีความรุนแรงที่สุดในปัจจุบันนั้นคือปัญหาการปลอมแปลงใหม่เพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม และปัญหาที่รองลงมาคือปัญหาเหรียญดัดแปลงเพื่อเพิ่มมูลค่า ปัญหาทั้งสองประเภทนี้มีแนวโน้มจะขยายตัวขึ้นเรื่อยๆ ส่วนการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์นั้นสามารถควบคุมได้แล้วและปัญหาไม่ขยายตัวเพิ่มอีกและนักสะสมยังคงมีการเล่นหาและหมุนเวียนในท้องตลาดประหนึ่งเป็นเหรียญหายาก ส่วนเหรียญกษาปณ์ที่ปลอมแปลงเพื่อหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจนั้น ปัจจุบันเสื่อมถอยลงไปแล้วเนื่องด้วยปัจจัยเงินเพื่อการสำรองทองคำเพื่อหันไปพิมพ์ธนบัตรและการปลอมแปลงเหรียญไม่คุ้มค่ากับต้นทุน

เมื่อพิจารณาผลการศึกษานโยบายและมาตรการที่แก้ไขปัญหามาตรการในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ พบว่ามีนโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ และนโยบายที่กำกับควบคุมตนเองของกลุ่มผลประโยชน์ทางกษาปณ์วิทยาเพื่อแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ในแต่ละรูปแบบโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

(1) นโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน พบว่า มีนโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ 2 แนวทาง คือ มาตรการทางกฎหมาย ได้แก่ พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 มาตรา 9 ซึ่งผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษตาม ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงหมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ซึ่งพบว่ามีกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน และสามารถบังคับใช้ได้จริง เพียงแต่ ไม่ครอบคลุมการปลอมแปลงที่มีลักษณะที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน และมาตรการทางการ

บริหาร ได้แก่การยกเลิกรูปแบบเงินตราที่มีการปลอมระบาดอย่างรุนแรงซึ่งพบว่าได้มีแผนงานชัดเจนและนำเหรียญที่ปลอมแปลงยกขึ้นมาใช้งานแทน และปัจจุบันปัญหาค่อยๆเสื่อมถอยลงเนื่องจากการสำรวจทองคำเพื่อพิมพ์ธนบัตรทำให้เหรียญไม่มีมูลค่าค้ำคูณที่จะปลอมแปลงอีกต่อไป จึงไม่พบว่ามึนโยบายที่กำกับควบคุมตนเองของกลุ่มผลประโยชน์ทางกษาปณ์วิทยาเนื่องจากปัญหาได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว

(2) นโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อจำหน่ายเป็นสิ่งสะสม พบว่า มีนโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ 2 แนวทาง คือ มาตรการทางกฎหมาย ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกง ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง หมวด 2 ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์และตัว ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หมวด 1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา 112 ซึ่งพบว่ากฎหมายฉ้อโกง มีความยุ่งยากทางกระบวนการยุติธรรม และไม่ครอบคลุมการปลอมแปลงที่มีลักษณะที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน ส่วน ประมวลกฎหมายอาญา ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับดวงตราแสตมป์และตัว มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน อีกทั้ง สามารถบังคับใช้ได้จริงเว้นแต่กฎหมายมาตรา 112 ที่ยังคงเป็นการอนุมาณของผู้ทรงคุณวุฒิทางกษาปณ์วิทยา ทั้งนี้ยังมี มาตรการทางการบริหาร ได้แก่ การให้ความรู้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โครงการโรงกษาปณ์ และ การประชุม“Mint Directors Conference” ร่วมกับโรงกษาปณ์นานาชาติ4.0 ซึ่งพบว่า สามารถนำเทคโนโลยีมาพัฒนาป้องกันการปลอมแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อีกทั้งยังพบว่า มีนโยบายที่กำกับควบคุมตนเองของกลุ่มผลประโยชน์ทางกษาปณ์วิทยา ได้แก่ การสนับสนุนส่งเหรียญไปตรวจสอบโดยสถาบัน NGC หรือ PCGS

(3) นโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่า พบว่า มีนโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ 2 แนวทาง คือ มาตรการทางกฎหมาย ได้แก่ มาตรการทางกฎหมายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกง ซึ่งพบว่ามีความยุ่งยากทางกระบวนการยุติธรรม และมาตรการทางการบริหาร ได้แก่การให้ความรู้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งพบว่า เป็นเพียงการตั้งรับกับปัญหาไม่สามารถป้องกันไม่ให้นักปลอมแปลงเหรียญเหตุการณ์กระทำดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นดาบสองคมเนื่องจากทำให้นักปลอมแปลงเรียนรู้จุดต่างๆที่คนเอาไว้อย่างแยกแยะแท้ปลอมมาปลอมแปลงให้แยกย่อยยิ่งขึ้น อีกทั้งยังพบว่า มีนโยบายที่กำกับควบคุมตนเองของกลุ่ม

ผลประโยชน์ทางศึกษาปณิธิวิทยา ได้แก่การสนับสนุนส่งเสริมเหรียญไปตรวจสอบ ซึ่งพบว่ามีความคุ้มค่าใช้จ่ายสูง แต่หากเหรียญปลอมผ่านการตรวจสอบก็สามารถเคลมกับบริษัทเกอร์ดและรับซื้อคืนในราคาตลาด แต่หากบริษัทตรวจสอบว่าปลอมก็จะสามารถเอาไปอ้างอิงกะมูลค่าได้และใช้เป็นหลักฐานเบิกความ ต่อศาลคดีข้อโกงได้

(4) นโยบายและมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกที่สั่งทำจากโรงกษาปณ์ (Made to Order: MTO) พบว่า มีนโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ 2 แนวทาง คือ มาตรการทางกฎหมาย ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตราซึ่งพบว่ามีความชัดเจนและเฉียบขาดอยู่แล้วและมาตรการทางการบริหาร ได้แก่การเพิ่มความเข้มงวดห้องมั่นคง การย้ายสถานที่ผลิตเหรียญกษาปณ์ และการตรวจตราอย่างเข้มงวดจากผู้ตรวจเงินแผ่นดิน.ซึ่งพบว่าสามารถควบคุมได้อย่างดีและเหรียญประเภทนี้ยุติสายการผลิตไปตั้งแต่ปี 2547แล้ว อีกทั้งยังพบว่า มีนโยบายที่กำกับควบคุมตนเองของกลุ่มผลประโยชน์ทางศึกษาปณิธิวิทยา ได้แก่ การส่งเหรียญไปตรวจสอบ ซึ่งพบว่าคนส่วนใหญ่จะตรวจสอบเพื่อแยกประเภทว่าเป็นเหรียญประเภท MTO จริงหรือเหรียญปลอมเพื่อเพิ่มมูลค่าซึ่งเหรียญ MTO นิยมกันมากในนักสะสมบางกลุ่มและมีราคาสูงจึงต้องส่งตรวจสอบโดยบริษัทรับประกันแท้ปลอมซึ่งมีสองค่ายคือ สถาบัน NGC หรือ PCGS

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของนโยบายและมาตรการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์แต่ละรูปแบบแล้ว พบว่าเหรียญปลอมแต่ละประเภทมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันออกไปและตัวนโยบายนั้น มีดีและชัดเจนในการป้องกันเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนอยู่แล้วเพียงแต่เหรียญประเภทอื่นยังไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพผลเท่าที่ควรเพราะผู้บังคับใช้กฎหมายไม่มีความรู้เรื่องเหรียญทำให้หาช่องทางเอาผิดไม่ได้และคิดว่าไม่สามารถเอาผิดได้ จึงเป็นปัญหาที่ปรากฏขึ้นและผลการวิเคราะห์หรือออกมาตาม ในการสรุปผลวิเคราะห์นโยบายและมาตรการที่แก้ไขปัญหามาตรการในการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์

5.2 อภิปรายผล

การวิเคราะห์ความเหมาะสมของนโยบายในครั้งนี้ มุ่งเน้นการวิเคราะห์ 2 ประเด็นหลัก คือ การวิเคราะห์เนื้อหาของนโยบาย (Analysis of Policy Content) เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างของเนื้อหาว่ามีความรัดกุมหรือไม่และสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้มากน้อยแค่ไหน สะท้อนให้เห็นความสามารถในการแก้ปัญหาได้จริง เพราะปัญหาที่ได้ถูกพิจารณาให้ถือเป็นนโยบายเพื่อใช้ในการแก้ไข มีความซับซ้อนและความยากต่างกัน จึงต้องมีการวิเคราะห์ว่า หากแก้ไขปัญหาด้วยนโยบายนี้ ปัญหาที่ปรากฏจะสิ้นสุดลงอย่างถาวรหรือไม่เพื่อให้เห็นการกำหนดนโยบายของภาครัฐที่เป็นไปตามหลักความประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรเพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณะ อีกทั้งต้องเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมโดยรวม รวมทั้งการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Analysis of Policy Implementation) เป็นการวิเคราะห์ความสามารถของนโยบายในการตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเมื่อมีการนำไปปฏิบัติจริง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากนโยบายและมาตรการแก้ไขปัญหาคารบอคมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ ทั้งในส่วนของนโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ และนโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาคารบอคมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ทั้ง 4 ประเภท พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

(1) นโยบายที่กำกับควบคุมโดยรัฐ

พบว่า มาตรการทางกฎหมายมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน แต่อาจยังไม่ครอบคลุมรูปแบบการปลอมแปลงที่มีลักษณะที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน โดยจากผลการวิเคราะห์การนำนโยบายประเภทมาตรการทางกฎหมายไปปฏิบัติพบว่า สามารถบังคับใช้ได้จริง ยังไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้ครอบคลุมในบางสถานการณ์ปัญหา เนื่องจากความสามารถของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีจำกัดเนื่องจากผู้บังคับใช้กฎหมายส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ทางสาขาปฎิบัติ ส่งผลให้ไม่สามารถนำนโยบายไปบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งระบบและกระบวนการทำงานไม่เอื้ออำนวย ทำให้ต้องไปใช้กฎหมายข้อกึ่งแทน ซึ่งมีความยุ่งยากทางกระบวนการยุติธรรม ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นข้อจำกัดของมาตรการทางกฎหมายที่อาจยังไม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ปัญหาในปัจจุบันได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้ไม่สามารถใช้มาตรการทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหาบางลักษณะได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งการเกิดระบบอุปถัมภ์ในกระบวนการดำเนินงาน และความหละหลวมของระบบราชการ ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน แต่อย่างไรก็ตาม แม่ว่ายังมีข้อจำกัดในการนำมาตราการทางกฎหมายไปบังคับใช้ดังกล่าว แต่พบว่ามีคำพิพากษาที่ลงเอยด้วยการลงโทษด้วยกฎหมาย

ดังที่กล่าวมาแล้วหลายคดี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบังคับใช้ได้จริงของมาตรการทางกฎหมายโดยรวม

ส่วนมาตรการทางกฎหมายที่มีความชัดเจนในตัว อาทิ พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 ที่มีเป้าประสงค์ชัดเจนในการเอาผิดผู้ปลอมแปลงเงินตรา ทั้งยังครอบคลุมเงินตราต่างประเทศด้วย ถึงแม้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนจะเสื่อมถอยไปแล้วแต่การปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกที่ยังใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายของต่างประเทศ ยังสามารถเอาผิดได้ทางนิตินัย เสียแต่กฎหมายไม่ครอบคลุมถึงเหรียญกษาปณ์ที่ถูกยกเลิกการใช้งานแล้วและเหรียญที่ระลึก ส่วนเหรียญที่ระลึกยากจะตีความว่าผิด มาตรา 112 หรือดวงตราสดตมปีและตัว ส่งผลให้เป็นไปตามดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนที่ส่งสำนวนฟ้องต่ออัยการ โดยยังไม่พบกรณีศึกษาการนำกฎหมายตัวดังกล่าวมาใช้จริงเป็นเพียงการอนุমানของผู้ทรงคุณวุฒิในวงการกษาปณ์วิทยาเท่านั้น ทั้งนี้การที่ไม่บังคับใช้กฎหมาย มาตรา 112 สามารถสะท้อนได้ว่ากฎหมายความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลง หมวดดวงตราสดตมปีและตัวคง สามารถนำมาใช้ครอบคลุมสถานการณ์ปัญหาได้อย่างรัดกุมแล้ว

ส่วนมาตรการทางด้านบริหาร พบว่า มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ รวมทั้งยังมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตเหรียญเพื่อป้องกันการปลอมแปลง แต่มาตรการทางการบริหารดังกล่าวมีลักษณะของนโยบายเชิงรับเป็นหลัก ซึ่งเป็นเพียงการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุเพียงเพื่อไม่ให้คนตกเป็นเหยื่อแต่ไม่สะท้อนให้เห็นมาตรการเชิงรุกที่มุ่งเน้นการป้องกัน หรือปราบปรามผู้กระทำผิดได้อย่างชัดเจน

(2) นโยบายที่กำกับควบคุมตนเองของกลุ่มผลประโยชน์ทางกษาปณ์วิทยา

นโยบายที่กำกับควบคุมตนเองของกลุ่มผลประโยชน์ทางกษาปณ์วิทยาที่ถูกกำหนดให้นำมาใช้แก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ในปัจจุบัน คือ การสนับสนุนส่งเหรียญไปตรวจสอบโดยสถาบัน NGC หรือ PCGS ซึ่งแม้ว่าจะเป็นมาตรการที่มีค่าใช้จ่ายสูงแต่หากพิจารณาถึงผลลัพธ์ที่ได้ นับว่าเป็นแนวทางที่ก่อให้เกิดความคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ โดยการส่งตรวจสอบถ้าเหรียญปลอมผ่านการตรวจสอบสามารถเรียกเงินจากบริษัทรับตรวจสอบประเมินเหรียญได้ตามราคาตลาดจริงของเหรียญแท้นั้น แต่ถ้าเหรียญปลอมไม่ผ่านการตรวจสอบก็สามารถนำไปเบิกความต่อศาลเพื่อฟ้องร้องได้เพื่อให้ศาลเชื่อว่าเป็นของปลอม แนวทางดังกล่าวทำให้ลดขั้นตอนที่ยุงยากทางกระบวนการยุติธรรม จึงอาจกล่าวได้ว่าแม้ว่ามาตรการดังกล่าวจะมีค่าใช้จ่ายสูง แต่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเอาผิดทางอ้อมแก่ผู้

ปลอมแปลงหรือนำเหรียญมาหลอกจำหน่ายได้ โดยลดขั้นตอนการพิสูจน์เหรียญแท้ปลอมได้ในทางอ้อม และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายข้อโกงให้สามารถบังคับใช้ได้ อย่างจริงจังมากขึ้น เนื่องจากกฎหมายข้อโกงไม่ได้มีเป้าประสงค์ชัดเจนในการเอาผิดผู้ปลอมแปลงเหรียญประเภทที่ 2 ประเภทที่ 3 และประเภทที่ 4 เพียงแต่กำหนดรายละเอียดแบบกว้าง และให้การนำมาบังคับใช้เป็นไปตามดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนในการส่งฟ้องและตั้งแจ้งความร้องทุกข์ ซึ่งมาตรการในการส่งเหรียญไปตรวจสอบช่วยลดขั้นตอนในการสืบพยานและเบิกความต่อศาลว่าเหรียญปลอมจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการดำเนินการสืบพยานส่วนใหญ่ มักจะพบปัญหาจากเหรียญที่ระลึกและเหรียญดัดแปลงที่หาช่องทางเอาผิดยากและทำให้ต้องฟ้องร้องฐานข้อโกงมาใช้แทน อันเป็นหารเพิ่มความยุ่งยากในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการนโยบายสาธารณะที่ดีเพราะไม่ได้ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็นและมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก และอาจส่งผลให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ดี ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า นโยบายและมาตรการแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ที่มีในปัจจุบันเป็นลักษณะมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนเป็นหลัก แต่ไม่ได้มุ่งเน้นไปสู่การแก้ปัญหาการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์ประเภทที่ 2 และประเภทที่ 3 ที่ชัดเจน ยกเว้นในกรณีที่มีสถานการณ์ปัญหาที่โดดเด่นขึ้นมาในบางช่วงเวลา ดังที่เกิดขึ้นตอนการเสด็จสวรรคตของรัชกาลที่ 9 ที่ทำให้เกิดสถานการณ์ความรุนแรงของการปลอมแปลงเหรียญที่ระลึกอย่างหนักจนมีการบังคับใช้กฎหมายดวงตราแสดมปีและตัว โดยถือเป็นการติดต่อแผ่นดินสามารถจับกุมได้ทันที ทั้งนี้ การสนับสนุนและผลักดันให้มีนโยบายหรือมาตรการแก้ไขปัญหาในรูปแบบของนโยบายที่กำกับควบคุมโดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ คือ องค์กรที่เป็นตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น สมาคมเหรียญกษาปณ์แห่งประเทศไทย โดยให้มาตรการนั้นมีความยืดหยุ่นกับอำนาจในการบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย ในลักษณะเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติทนายความที่มีสภาทนายความ ดูแลวิชาชีพทนายความ จะเป็นการเอื้ออำนวยให้กลุ่มผลประโยชน์เข้ามามีบทบาทช่วยในการจัดระเบียบสังคมในกลุ่มนักสะสมเหรียญและควบคุมตรวจสอบการปลอมแปลงเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึกในเชิงพาณิชย์ได้ดียิ่งขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรสนับสนุนและผลักดันให้มีมาตรการในการกำกับควบคุมตนเองของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการเปิดโอกาสให้มีพระราชบัญญัติสำหรับองค์กรในการควบคุมของสะสม โดยเฉพาะ ลักษณะใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติทนายความที่มีสภาพทนายความควบคุมกำกับเนื่องจากกฎหมายไม่ครอบคลุมและไม่สามารถเอาผิดกับบุคคลที่ปลอมแปลงเงินได้ ซึ่งต้องปรับปรุงทั้งตัวกฎหมายและผู้บังคับใช้กฎหมาย แต่เนื่องจากบุคคลทั่วไปไม่สามารถออกกฎหมายได้ จึงต้องให้รัฐบาล ซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ออกกฎหมายมาออกกฎข้อบังคับจึงต้องอาศัยการจัดการโดยนโยบายเชิงรับโดยกลุ่มผลประโยชน์เนื่องด้วยความยุ่งยากทางกระบวนการยุติธรรม จึงอาจให้กรมธนารักษ์อาจมีการขึ้นบัญชีเหรียญที่ระลึกที่ได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายโดยผู้ผลิตเหรียญ อาจนำเอาเหรียญที่ว่าจ้างจากโรงษาปณ์หรือได้รับการรับรองจากสมาคมเหรียญที่ระลึกแห่งประเทศไทยให้ขึ้นทะเบียนได้อาจมาในรูปแบบกฎกระทรวงมาในรูปแบบเป็นกฎกระทรวงย่อยในพระราชบัญญัติเงินตรา 2501 คล้ายๆการขึ้นทะเบียนสัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าคุ้มครอง ในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าซึ่งสัตว์ป่าเหล่านี้จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ดังนั้นเหรียญที่ระลึกที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจะมีเอกสิทธิ์คุ้มครองตามกฎหมายผู้ใดปลอมแปลงถือว่ามีความผิดและอาจได้รับโทษเท่าผู้ปลอมเงินตราหรือกึ่งหนึ่งของผู้ปลอมเงินตรา และอาจมาในรูปแบบคล้ายๆ พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 สำหรับเหรียญที่ระลึกโบราณ อาจจัดอยู่ในความคุ้มครอง ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเงินตราเก่าที่ถูกเพิกถอนการใช้แล้วเป็น กฎหมายอนุรักษ์เงินตราโดยกรมธนารักษ์ โดยผู้ใดปลอมแปลงเงินตราโบราณอาจไม่เข้าข่ายความผิดฐานปลอมแปลงเงินตราแต่อาจผิดฐานกฎหมายอนุรักษ์เงินโบราณ โดยเหรียญกษาปณ์ที่ถูกเพิกถอนการใช้และเงินโบราณนั้น ถ้ามีกฎหมายตัวดังกล่าวอาจช่วยให้การปลอมแปลงน้อยลงเพราะยังมีโทษทางอาญาอยู่

นอกจากนี้ กรมธนารักษ์ควรแบ่งสัดส่วนพื้นที่ให้เป็นที่ทำการของสมาคมและกลุ่มผลประโยชน์ทางกษาปณ์วิทยา เพื่อความเข้าถึงและประสานงานกับหน่วยงานทางเหรียญกษาปณ์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

(1) ควรมีมาตรการในการตรวจสอบให้เข้มงวดในการปลอมแปลงเหรียญนั้นหากผู้ที่ไม่มีความรู้หรือไม่ได้อยู่ในแวดวงการสะสมเหรียญนั้นก็ยากที่จะทราบได้ว่าเหรียญนั้นเป็นเหรียญจริงหรือไม่ ทางรัฐควรมีมาตรการในการตรวจสอบให้เข้มงวดและในการเปลี่ยนแปลงลักษณะเหรียญนั้นมองว่าเป็นสิ่งที่สมควรแล้ว เนื่องจากจะเป็นการเพิ่มรายละเอียดของเหรียญให้มากขึ้น

และยากต่อการปลอมแปลงของผู้ที่ไม่หวังดีจึงจะขอเสนอใช้ระบบการทำ workshop แบบสมาคมเหรียญกษาปณ์อเมริกัน AMERICAN NUMISMATIC ASSOCIATION โดยเปิดหลักสูตรอบรมระยะสั้นโดยสถาบัน Florence School of Numismatics

(2) ให้ความรู้กับผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายในด้านกษาปณ์วิทยา อาทิ เจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ทางด้านกษาปณ์วิทยาจึงไม่มั่นใจที่จะอาศัยอำนาจในการจับกุมเหรียญปลอมต่างประเทศบางกลุ่ม เช่น เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกแพนซีของต่างประเทศต่างๆ ที่ทางนิเทศน์สามารถเอา ผิดทางกฎหมายได้

5.3.3 ข้อเสนอสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งหน้าเห็นควรว่าถ้ามีข้อมูลเชิงสถิติที่เป็นรูปธรรมมากกว่านี้ควรมีการทำวิจัยเชิงปริมาณขึ้นมาเพื่อให้ทราบถึงปัญหาในเชิงปริมาณที่อยู่ในภาพกว้างขึ้นและการศึกษาคั้งนี้หวังว่าจะเป็นสารตั้งต้นสำหรับการทำวิจัยคั้งต่อไปของผู้ที่สนใจจะทำวิจัยเชิงนโยบายสาธารณะในแง่มุมกษาปณ์วิทยาต่อไปในอนาคตเพื่อให้การวิจัยได้อุดช่องโหว่ของงานวิจัยขึ้นนี้ที่ผู้วิจัยหวังว่าถ้าผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายได้อ่านงานวิจัยฉบับนี้จะนำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปประกาศใช้เป็นนโยบายอย่างเต็มรูปแบบและหวังว่าจะมีผู้มาสานต่องานวิจัยและรายงานความคืบหน้าในอนาคตต่อไป

บรรณานุกรม

- Numismatic Guaranty Corporation. (2021). Counterfeit Detection. สืบค้นจาก <https://www.ngccoin.com/resources/counterfeit-detection/>
- PCGS. (ม.ป.ท.). ภาพในระบบการประเมินและรับรองสภาพเหรียญ PCGS เลขตลับ 80704248. <https://www.pcg.com/cert/80704248>
- Ronachai, K. (2012). *Siamese coins : from Funan to the fifth reign* (1st ed.). Bangkok: Bangkok : River books.
- กล้า ทองขาว. (2523). ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญของอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาานิพนธ์ (กศ.ม.) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523.
- เกรียงไกร หิรัญพันธุ์ทิพย์. (2561, ธันวาคม). เหรียญทวารวดี. วารสาร สมาคมเหรียญกษาปณ์ และเงินพดด้วง, 1(1), 5.
- ไชยยศ พงศ์จารุสถิต. (2562). เหรียญกษาปณ์ไทย. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ตุ้ย, เ. (2515). เหรียญกษาปณ์เมืองไทยและกระดาษเงิน. ม.ป.ท.: ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- ทีมบรรณาธิการนิตยสาร crazy for collection. (2542). ภาพเหรียญที่หาดูยาก. *crazy magazine for collection*, 2(1), 48.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2563). จำนวนผู้ใช้เหรียญในระบบที่ลดลง. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/news/business/market-business/1935280>
- ธรรมพิทักษ์ สุปราณี. (2019). An Analysis of Internal Security Policy on the Southern Border Provinces of Thailand Between 2004 – 2013. *Ratthaphirak Journal*.
- ธัญวัฒน์ รัตนศักดิ์. (2555). นโยบายสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 2 (ฉบับปรับปรุง)). เชียงใหม่ : สำนักวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีระพล โชติพันธ์. (2551). มาตรการทางอาญาต่อการกระทำความผิดต่อทรัพย์สินทางปัญญา. In: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวรรตน์ เลขะกุล. (2542). เบี้ย บาท กษาปณ์: กรุงเทพฯ : สารคดี.
- บริษัทเอื้อเสรีคอคเคตติ้งจำกัด. (2018a). สฐานข้อมูลงานประมูลครั้งที่ 50 LOT NO 2051. <http://www.eurseree.com>
- บริษัทเอื้อเสรีคอคเคตติ้งจำกัด. (2018b). สฐานข้อมูลงานประมูลครั้งที่ 50 LOT NO 2056.

<http://www.eurseree.com>

บุญชอบ วีรปัญญาธรรม และ คณะ. (ม.ป.ป.). เทคนิคเรื่องการตรวจพิสูจน์เหรียญกษาปณ์.

กรุงเทพฯ: สำนักบริหารเงินตรา กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง.

พินัย ไชยแสงสุขกุล. (2539). นิติปรัชญา : ภาค 1 เล่ม 1 ว่าด้วยทฤษฎีพื้นฐานทางกฎหมาย:

กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช.

พิมพ์งา เพ็ญนาเรนทร์. (2553). กระบวนการนโยบายในการพัฒนาประเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 1.):

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ภาวดี มหาพันธ์. (2526). ประวัติศาสตร์ไทยสมัยใหม่ (ไม่ระบุครั้งที่พิมพ์ Ed.). กรุงเทพฯ:

ศิลปาบรรณาคาร.

มยุรี อนุมานราชชน. (2552). นโยบายสาธารณะ = *Public policy* (พิมพ์ครั้งที่ 3.): กรุงเทพฯ : เอ็กช

เปอร์เน็ท.

รัตนศักดิ์ รัตนลาภ. (2558). มาตรการกฎหมายในการบังคับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามความ

ตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก : ศึกษากรณีการนำมาตรการมาใช้กับ

ประเทศไทยเฉพาะกรณีลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า.

(นิติศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.

ราชกิจจานุเบกษา. (2499). ประมวลกฎหมายอาญา (เล่ม 73 ตอนที่ 95 หน้า155).

ราชกิจจานุเบกษา. (2501). พระราชบัญญัติเงินตรา (เล่ม 75 ตอนที่.64 หน้า409).

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. (2557). นโยบายสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 2, [ฉบับพิมพ์ซ้ำ]).: กรุงเทพฯ : ศูนย์

หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้จัดจำหน่าย.

วรงค์ จันทรร. (2554). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ = *An integrated theory of*

public policy implementation (พิมพ์ครั้งที่ 5, [ฉบับพิมพ์ซ้ำ]).: กรุงเทพฯ :

สมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทย TURA.

ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2554). นโยบายสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 9, [ฉบับพิมพ์ซ้ำ]).: กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2560). นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ

(พิมพ์ครั้งที่ 29, [ฉบับพิมพ์ซ้ำ]).: กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

สมพร เพ็ญจันทร์. (2552). นโยบายสาธารณะ : ทฤษฎีและการปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 1.): กรุงเทพฯ :

ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้จัดจำหน่าย.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2521). พระราชกำหนดถอนคืนเหรียญกษาปณ์ชนิดทองขาว

ราคาห้าบาท ลักษณะแก้หนี้ยม พ.ศ. 2521. สืบค้นจาก

<http://web.krisdika.go.th/lawChar.jsp?head=3&item=3&process=showTitleOfLaw&id=2&group=%B6&lawCode=%B601&linkID=headLaw>

สุรางคนา มั่นยานนท์. (2538). การวิเคราะห์กระบวนการนโยบายมัธยมศึกษาด้านการศึกษา เพื่อส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539). (ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

อรรถนพ แก้วปทุมทิพย์. (2561, ธันวาคม). เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์. วารสารสมาคมเหรียญกษาปณ์และเงินพดด้วง, 1(1), 13.

อรรถนพ แก้วปทุมทิพย์. (2562). เหรียญกษาปณ์เนื้อเงิน ราคา ๑ บาท พระบรมรูป-ตราแผ่นดิน รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๒๐. วารสารสมาคมเหรียญกษาปณ์และเงินพดด้วง, 2(1), 9.

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับ	รายชื่อ	วันในการ สัมภาษณ์
ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานภาครัฐ		
1	ร้อยตำรวจเอก ธงชัย โตเจริญ (กองบังคับการตำรวจปราบปราม)	12 มิถุนายน 2563
2	พันตำรวจโทสุรจิต ชะระ (กองบังคับการตำรวจปราบปราม)	12 มิถุนายน 2563
3	นายชาตินันท์ จิวลักษณ์ (ผู้อำนวยการฝ่ายศิลป์ กองสถาปนีย์ กรมธนารักษ์)	15 สิงหาคม 2563
4	นายจ่านงค์ พรหมจรรย์ (ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการผลิตภัณฑ์ กองสถาปนีย์ กรมธนารักษ์)	24 กันยายน 2563
ผู้ให้ข้อมูลภาคเอกชน (กลุ่มผู้ค้า)		
5	นายอมฤต วิชัย	1 เมษายน 2563
6	นางสาวเขมจิรา ถาวรนนท์	18 มิถุนายน 2563
7	นางสาวอมรรัตน์ สุระรัตน์ชัย	1 เมษายน 2563
8	นายวิฑูรย์ เชื้อติวงศ์ (C.E.O. บริษัท เชื้อเสวี คอลเลคติ้ง จำกัด)	18 มิถุนายน 2563
ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคม		
9	นายพฤตพิพงษ์ เชิดเกียรติกุล (นายกสมาคมเหรียญระลึกแห่งประเทศไทย)	10 เมษายน 2563
10	นายแพทย์ไชยยศ พงศ์จารุสถิต (ที่ปรึกษาสมาคมเหรียญระลึกแห่งประเทศไทย)	1 เมษายน 2563
11	เรืออากาศเอก นิรันดร วิศิษฐ์สิน (ที่ปรึกษาอาวุโสสมาคมเหรียญระลึกแห่งประเทศไทย)	3 เมษายน 2563
12	นายสถาพร บุญเกตุ (ประธานกิตติมศักดิ์สมาคมเหรียญระลึกแห่งประเทศไทย)	13 เมษายน 2563

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (ต่อ)

ลำดับ	รายชื่อ	วันในการสัมภาษณ์
13	นายสรารุฒิ วรรณทวิโชติ (อุปนายกสมาคมเหรียญระลึกแห่งประเทศไทย)	18 กันยายน 2563
14	นายนพพร กীরติบรรหาร (อุปนายกสมาคมเหรียญระลึกแห่งประเทศไทย)	15 เมษายน 2563
15	อาจารย์อรอนพ แก้วปทุมทิพย์ (อุปนายกสมาคมเหรียญกษาปณ์และเงินพดด้วง)	18 กันยายน 2563
16	นายธีรรัตน์รไทย กิจสัมพันธ์ (กรรมการสมาคมเหรียญกษาปณ์และเงินพดด้วง)	18 กันยายน 2563
17	นายจตุฎ ภัทรรีโรจน์ (กรรมการสมาคมเหรียญกษาปณ์และเงินพดด้วง)	18 กันยายน 2563
18	นาย สมชาย ธรรมเวช (ประธานชมรมคนรักเหรียญ)	18 กันยายน 2563
19	นายนิคม ตาใจ (กรรมการชมรมคนรักเหรียญ)	2 เมษายน 2563
20	นายกิตติ พิทยาภรณ์ (กรรมการที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมายสมาคมเหรียญที่ระลึกแห่งประเทศไทย)	3 เมษายน 2563

รายชื่อพ่อค้าผู้ให้ข้อมูล ในภาพประกอบที่ 18

1	นายปิยะวัฒน์ แก่นเชื้อ
2	นายนวพัฒน์ ผาสีดา
3	นายอมฤต วิชัย
4	นางสาวเข็มจิรา ถาวรนนท์
5	นายธรรมนนท์ พฤกษ์สมบูรณ์
6	นายนพดล งามประเสริฐ
7	นายสุนทร กุลโลหะมงคล

ภาคผนวก
ตารางการประเมินสภาพเหรียญ

1. RECEIVING COINS FOR CERTIFICATION AND GRADING

รับเหรียญจากดีลเลอร์หรือสมาชิกเข้าระบบการรับรองและการให้คะแนนประเมินสภาพ

2. THE COIN GRADING SYSTEM ประเมินการจัดระดับสภาพเหรียญด้วยระบบ shellton scale

เหรียญจะถูกส่งและประเมินสภาพโดย grader ผู้มีความชำนาญในการตรวจสอบสภาพและแยกแยะแท้ปลอมโดยใช้ระบบ shellton scale ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการปณิธิวิทยา โดยมีระดับคะแนนดังนี้

ตารางการประเมินสภาพเหรียญ Poor-AU ระดับคะแนน 1-58

ระดับ คะแนน	เกรดสภาพ	Grade code(s) ตัวย่อสภาพเกรด	รายละเอียด
1	Poor	PO	Clear enough to identify, date may be มาก ลวดลายเลือนราง มองไม่ออกว่าเป็นอย่างไร.แต่ยังพอแยกออกว่าเป็นเหรียญอะไร
2	Fair	FR	สภาพแย่มาก ลวดลายเลือนราง มองไม่ออกว่าเป็นอย่างไร
3	About Good	AG	Readable lettering although very heavily worn. The date and design may be worn smooth.
4	Good	G, G4	เหรียญผ่านการใช้งานมานาน ลายสึกไปมาก แต่ยังคงมองเห็นออกว่าเป็นเหรียญอะไร
6	Choice Good	G+, G6	
8	Very Good	VG, VG8	เหรียญผ่านการใช้งานมาพอสมควร ลายและตัวหนังสือหายไปเหลือโครงสร้างโดยรวม
10	Choice Very Good	VG+, VG10	
12	Fine	F, F12	เหรียญค่อนข้างสมบูรณ์ ลายส่วนที่สูงที่สุดสึกไปบ้าง
15	Choice Fine	F+, F15	
20	Very Fine	VF, VF20	
25	Very Fine	VF25	
30	Choice Very Fine	Ch.VF, VF+, VF30	เหรียญใช้งานมาระยะหนึ่ง ยังคงเห็นเนื้อโลหะอยู่บ้าง
35	Choice Very Fine	Ch. VF, VF+, VF35	
40	Extremely Fine/Extra Fine	Ex. Fine, EF40	เหรียญผ่านการใช้งานมาบ้างแล้ว คงสภาพโลหะบางส่วน
45	Choice Extremely Fine	Ch. Ex. Fine, EF45	ลวดลายยังคงชัดเจน

ตารางการประเมินสภาพเหรียญ Poor-AU ระดับคะแนน 1-58 (ต่อ)

ระดับ คะแนน	เกรดสภาพ	Grade code(s) ตัวย่อสภาพเกรด	รายละเอียด
50	About Uncirculated/Almost Uncirculated	AU, AU50	สภาพใหม่ เห็นผิวโลหะชัดเจน ผ่านการสัมผัสหน้าเหรียญ คราบน้ำยาเคลือบบล็อกหายไปเกือบหมด
55	Choice About Uncirculated	Ch. AU, AU55	
58	Choice About Uncirculated	Ch. AU, AU58	

ตารางแสดงเกรดสภาพ ms หรือ คือสภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด

ระดับ คะแนน	เกรดสภาพ	Grade code(s) ตัวย่อสภาพเกรด	รายละเอียด
60	Mint State 60	MS60	เหรียญไม่ยังไม่เคยถูกออกใช้ ไม่มีลายนิ้วมือ และ น้ำยา เคลือบบล็อกยังเห็นได้ชัด อาจมีรอยกระแทกจาก กระบวนการผลิตและคะแนนลดหลั่นตามการเก็บรักษา และสภาพรอยจากกระบวนการผลิตระหว่าง 60-70
61	Mint State 61	MS61	
62	Mint State 62	MS62	
63	Mint State 63	MS63	
64	Mint State 64	MS64	
65	Mint State 65	MS65	
66	Mint State 66	MS66	
67	Mint State 67	MS67	
68	Mint State 68	MS68	
69	Mint State 69	MS69	
70	Mint State 70	MS70	

3. COIN ENCAPSULATION ใส่ตลับ

หลังจากการให้คะแนนโดยgraderแล้วเหรียญจะถูกห่อหุ้มด้วยตลับแล้วขั้นตอนต่อไปในบริการคัดเกรดและรับรองเหรียญของ NGC คือส่งคืนเหรียญทั้งหมดให้กับแผนกคัดเกรดเพื่อตรวจสอบขั้นสุดท้าย ผู้เชี่ยวชาญในด้านการตรวจสอบคุณภาพตรวจสอบเหรียญที่ห่อหุ้มแต่ละเหรียญเพื่อให้แน่ใจว่าเกรดและข้อมูลอธิบายที่มาพร้อมกันนั้นถูกต้องบนฉลากครบถ้วนแล้วหรือไม่ เมื่อตรวจสอบเหรียญทั้งหมดแล้วจะส่งไปยังฝ่ายจัดส่งของเราเพื่อบรรจุหีบห่อ เช่นเดียวกับในทุกขั้นตอนของบริการคัดเกรดและรับรองเหรียญของ NGC จะมีการนับเหรียญและตรวจสอบฉลากกำกับเพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น ส่วนข้อมูลบนฉลากมีรายละเอียดคร่าวๆดังนี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายชัยกร บัณฑูรธัมพร
วัน เดือน ปี เกิด	26 มีนาคม 2538
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา โรงเรียนเซนต์ดอมินิก เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ปริญญาตรี ศิลปศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา ประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์ 67/4 สุขุมวิท 42 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110
ที่อยู่ปัจจุบัน	

